

(2,3)

සුතතනතපිටකෙ

දීසනිකායො

සීලකඩ්ඪවගෙගා

නමො තසස භගවතො අරහතො සමමා
සමබුඬසස

1.

බ්‍රහමජාලසුතතං

1P. එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා
අනතරා ච රාජගහං අනතරා ච නාලන්දං
අධ්‍යානමගගපටිපනෙනා හොති මහතා

හික්කඩුවෙහි සඬිං පළමුතොති
හික්කඩුවෙහි. සුප්පියෝ'පි බො
පරිබ්බාජකො අනතුරා ච රාජගහං අනතුරා
ච නාලන්දං අධ්‍යානමග්ගපටිපනොනා හොති
සඬිං අනොතවාසිනා බ්‍රහ්මදුක්කොන
මාණවෙන.

1S. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්
සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පන්සියක්
පමණ වූ මහත් බික්සුගෙන සමඟ
රජගහනුවරටත් නාලන්ද නුවරටත් අතරෙහි
දීර්ඝමාර්ගයට පිළිපන්සේක් වෙති. සුප්පිය
නම් පිරිවැජ්ජියාත් බ්‍රහ්මදුක්කො නම් කරුණ
අතැවැස්සා සමඟ රජගහ නුවරටත්
නාලන්දා නුවරටත් අතර වූ දික් මඟට
පිළිපන්තේ වේ.

තත්‍ර සුදං සුප්පියො පරිබ්බාජකො
අනෙකපරියායෙන බුඨසස අවණුණං
භාසති, ධම්මසස අවණුණං භාසති, සඛසසස
අවණුණං භාසති. සුප්පියසස පන
පරිබ්බාජකසස අනෙතවාසී බ්‍රහ්මදුතෙතා
මාණවො අනෙකපරියායෙන බුඨසස
වණුණං භාසති, ධම්මසස වණුණං භාසති,
සඛසසස වණුණං භාසති. ඉතිහ තෙ උභො
ආචරියනෙතවාසී අඤ්ඤමඤ්ඤසස
උජ්ජවිපච්චනීකවාදා හගවනතං පිඨිකො
පිඨිකො අනුබ්බා{1} හොනති භික්ඛුසඛසං
ච.

එහි දී සුප්පිය පිරිවැජ් නොයෙක් කරුණන්
බුදුරජාණන් වහන්සේට දොස් කියයි,
ධර්මයට දොස් කියයි, සංඝයාට දොස්

කියයි. එහෙත් ඔහුගේ අතැවැසි කරුණ
බඹදත් තෙමේ නොයෙක් කරුණින්
බුදුරජාණන් වහන්සේ පසසයි, ධර්මය
පසසයි, සංඝයා පසසයි. මෙසේ ඒ ඇදුරු
අතැවැසි දෙදෙන එකෙක් අනෙකාට ඉඳුරා
ම විරුද්ධවාද ඇත්තෝ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේත් බික්සඟපිරිසත් අනුව ගියෝ
වෙත්.

2P. අථ ඛො භගවා අමබලඨිකායං
රාජාගාරකෙ එකරතතිවාසං උපගංඡී සඨිං
භික්ඛුසංඛසන. සුපපියො'පි ඛො
පරිබ්බාජකො අමබලඨිකායං රාජාගාරකෙ
එකරතතිවාසං උපගංඡී සඨිං අනෙතවාසිනා
වුහමදතෙතන මාණුවෙන. තත්‍ර'පි සුදං
සුපපියො පරිබ්බාජකො අනෙකපරියායෙන

බුද්ධසස අවණුණං භාසති, ධම්මසස
අවණුණං භාසති, සඛ්ඤ්ඤාසස අවණුණං
භාසති. සුප්පියසස පන පරිබ්බාජකසස
අනෙතවාසී බ්‍රහ්මදනෙතා මාණවො බුද්ධසස
වණුණං භාසති, ධම්මසස වණුණං භාසති,
සඛ්ඤ්ඤාසස වණුණං භාසති. ඉතිහ තෙ උභො
ආචරියනෙතවාසී අඤ්ඤාමඤ්ඤාසස
උජ්ජවිපච්චනීකවාදා විහරන්ති.

2S. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
අම්බලව්දිකා උයනෙහි රාජාගාරයෙහි (රජ
ගෙහි) ඛික්ඝග්‍යා සමග එක් රැයක්
නවාතැනට එළැඹිසේක. බඹදන් නම් කරුණ
අතැවැස්සා හා සුප්පිය පිරිවැජ්ජාත් එක්
රැයක් විසීමට එහි ම එළැඹියේ ය. එහි දී ද
සුප්පියපිරිවැජ්ජා නොයෙක් කරුණින් බුදු

රජාණන් වහන්සේට නින්දා කෙරෙයි,
ධර්මයට නින්දා කෙරෙයි, සංඝයාට නින්දා
කෙරෙයි. ඔහුගේ අතැවැසි තරුණ බඹදකා
නොයෙක් කරුණින් බුදුගුණ කියයි,
දහම්ගුණ කියයි, සඟගුණ කියයි. මෙසේ ඒ
ඇඳුරු අතැවැසි දෙදෙනා එකෙක් අනෙකාට
ඉඳුරා ම විරුද්ධවාද ඇත්තෝ වැ වෙසෙත්.

(4,5)

3P. අථ ඛො සමබ්බලානං භික්ඛුනං රතති යා
පච්චුසසමයං පච්චුඨිකානං මඬලමාළෙ
සනතිසිනානං සනතිපතිකානං අයං
සඬබ්බියාධමමා උදපාදි: “අචජරියං ආවුසො,
අබ්භුතං ආවුසො, යාවච්චිදං තෙන භගවතා
ජානතා පසසතා අරහතා සමමාසම්බුධෙන

සත්තානං නානාධිමුත්තිකතා සුපපටිවිදිතා.
අයං හි සුපපියො පරිබ්බාජකො
අනෙකපරියායෙන බුඪස්ස අවණුණං
භාසති, ධම්මස්ස අවණුණං භාසති, සඛස්සස්ස
අවණුණං භාසති. සුපපියස්ස පන
පරිබ්බාජකස්ස අනෙතවාසී බ්‍රහ්මදුතොතා
මාණවො අනෙකපරියායෙන බුඪස්ස
වණුණං භාසති, ධම්මස්ස වණුණං භාසති,
සඛස්සස්ස වණුණං භාසති. ඉතිහ'මෙ උභො
ආචරියනෙතවාසී අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස
උජුචිපචචනීකවාදා භගවතානං පිඨිකො
පිඨිකො අනුබ්බා හොනති භික්ඛුසඛසං
වා"ති.

35. ඉක්ඛිති රු අලුයම්භි නැගි සිටි, නිෂිදන
ශාලායෙහි රැස් වූ හුන් බොහෝ භික්ෂූන්

අතර මේ කථාව පහළ විය: “ඇවැත්නි,
සත්ත්වයන්ගේ ආශයානුශයයන් දක්නා,
අර්හත් වූ සමාස්සම්බුද්ධ වූ ඒ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ විසින් සත්ත්වයන්ගේ එකකු
අනෙකකුට වෙනස් අදහස් ඇති නියාව
කොතරම් මැනවින් සියල්ල දන්නා ලද්දේ ද
යන මෙය ආශ්චර්‍ය ය, අද්භූත ය. මේ
සුප්පියපිරිවැජ්ජා වනාහි නොයෙක්
කරුණින් බුදු රජාණන් වහන්සේට දොස්
කියයි, ධර්මයට දොස් කියයි, සංඝයාට
දොස් කියයි. එහෙත් මොහු කරුණු අතැවැසි
බඹදත් තෙමේ නොයෙක් කරුණින් බුදු
ගුණ කියයි, දහම් ගුණ කියයි, සඟ ගුණ
කියයි. මෙසේ මේ ඇදුරු අතැවැසි දෙදෙන
එකෙක් අනෙකාට ඉඳුරා විරුද්ධකථා

ඇත්තෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේන්
හික්ෂුසංඝයාත් පසුපස්සෙහි ගියෝ වෙති”
යනු යි.

4P. අථ ඛො භගවා තෙසං හික්ඛුනං ඉමං
සඛබ්බියාධමමං විදිත්වා යෙන මඬලමාළො
තොනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා පඤ්ඤතොත
ආසනො නිසීදි. නිසජ්ජ ඛො භගවා හික්ඛු
ආමනොතසි: “කාය නු’ ඤාතිකබ්බෙ ඵකරහි
කථාය සනාතිසිනතා සනාතිපතිතා? කා ච
පන වො අනතරාකථා විපපකතා?”ති.

4S. ඵ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ
හික්ෂුන්ගේ මේ කථාව දැන, නිෂීදනශාලාව
කරා ඵළැඹිසේක. ඵළැඹ, පණවන ලද
අස්තෙහි හිඳගත් සේක. හිඳ ගෙන ම,

හික්ෂුන් අමතා “මහණෙනි, තෙපි දැන්
කවර කථාවෙකින් හුන්හෝ වහු ද? කවර
නම් අතුරු කථාවෙක් කොප විසින් අඩාල
කරන ලද දැ?” යි විචාරා වදාළ සේක.

එවං වුතොත තෙ හික්ඛු භගවතාං

එතදවොචුං: “ඉධ භතොත අමහාකං රතතියා
පච්චුසසමයං පච්චුඨිතානං මඬලමාළෙ

සනතිසිතානං සනතිපතිතානං අයං

සඬ්ඨියාධමො උදපාදි “අච්ඡරියං ආවුසො,
අබ්භතං ආවුසො, යාවච්ඡිදං තෙන භගවතා

අරහතා සමමාසමබ්බුඬෙන සතතානං

නානාධිමුතතිකතා සුපපට්ඨිතා. අයං හි

සුපපියො පරිබ්බාජකො අනෙකපරියායෙන

බුඬසස අවණණං භාසති, ධම්මසස

අවණණං භාසති, සඬ්ඨසස අවණණං

හාසති. සුපපියසස පන පරිබොජකසස
අනෙතවාසී බ්‍රහ්මදුතෙතා මාණවො
අනෙකපරියායෙන බ්‍රහ්මසස වණ්ණං හාසති,
ධම්මසස වණ්ණං හාසති, සඛසසස වණ්ණං
හාසති. ඉතිහ'මෙ උභො ආචරියනෙතවාසී
අඤ්ඤමඤ්ඤසස උජුචිපචචනිකවාදා
හගවනතං පිඨිතො පිඨිතො අනුබ්බා
හොනති භික්ඛුසඛසථා'ති. අයං ඛො තො
හනෙත අනතරාකථා විපපකතා. අථ හගවා
අනුපපතො"ති.

මෙසේ වදාළ කල්හී, ඒ භික්ෂුහු “වහන්ස,
මෙහි රැ අලුයම්හි නැගී සිටි,
නිෂිද්ධශාලායෙහි රැස් ව හුන් අප අතර
මේ කථාව පහළ විය: ‘ඇවැත්නි,
සත්ත්වයන්ගේ ආශයානුශය දන්නා, සියල්ල

දක්නා, ඒ භාග්‍යවත් අර්හත්
සමාසක්සම්බුද්ධයන් වහන්සේ විසින්
සත්ත්වයන් එකකු අනෙකකුට වෙනස්
අදහස් ඇති නියා කොතරම් මැනවින්
දන්නා ලද ද' යන මෙය ආශ්චර්‍ය ය,
අද්භූත ය. මේ සුප්පිය පිරිවැජ්ජා නොයෙක්
කරුණින් බුදු රජාණන් වහන්සේට දොස්
කියයි, ධර්මයට දොස් කියයි, සංඝයාට
දොස් කියයි. එහෙත් ඔහු කරුණු අතැවැසි
බඹදතා නොයෙක් කරුණින් බුදුගුණ කියයි,
දහම්ගුණ කියයි, සඟගුණ කියයි. මෙසේ මේ
ඇදුරු අතැවැසි දෙදෙනා එකෙක් අනෙකාට
ඉඳුරා විරුද්ධ කථා ඇති වූ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේත් හික්ෂු සංඝයාත් පසුපස්සෙහි
ගියෝ වෙති" යි, වහන්ස, අප අතර මේ

කථාව අඩාල විය. එවිට භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ මෙහි එළඹී සේකැ”යි භාග්‍යවතුන්
වහන්සේට සැල කළහ.

5P. “මම වා භික්ඛවෙ, පරෙ අවණුණං
භාසෙය්‍යං, ධම්මසස වා අවණුණං
භාසෙය්‍යං, සඛ්ඝසස වා අවණුණං
භාසෙය්‍යං, තත්‍ර තුමෙහි න ආසාතො න
අපපච්චයො න චෙතසො අනභිරඬි
කරණීයා. මම වා භික්ඛවෙ, පරෙ අවණුණං
භාසෙය්‍යං, ධම්මසස වා අවණුණං
භාසෙය්‍යං, සඛ්ඝසස වා අවණුණං
භාසෙය්‍යං, තත්‍ර චෙ තුමෙහි අසසථි කුපිතා
වා අනත්තමනා වා, තුමහං යෙවසස තෙන
අනත්තරායො. මම වා භික්ඛවෙ, පරෙ
අවණුණං භාසෙය්‍යං, ධම්මසස වා අවණුණං

භාසෙයුරු, සඛිසසස වා අවණණං

භාසෙයුරු, තත්‍ර තුමෙහ අසසථ කුපිතා වා
අනතතමනා වා, අපි නු පරෙසං සුභාසිතං
දුබ්භාසිතං තුමෙහ ආජානෙය්‍යාථා?”ති.

5S. (ඒ භික්ෂූන්ගේ කථාව අසා භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ වදාරන සේක්) “මහණෙනි, අනුන්
මට දොස් කියතොත්, ධර්මයට හෝ දොස්
කියතොත්, සංඝයාට හෝ දොස් කියතොත්,
ඒ තන්හි දී තොප විසින් කෝප නො
ඉපැදැවියැ යුතු ය. නොසතුව නො ම
ඉපැදැවියැ යුතු ය. සිතූ අමනාප බව
නොකට යුතු ය. මහණෙනි, අනුන් මට
දොස් කියතොත්, ධර්මයට හෝ දොස්
කියතොත් සඛිසයාට හෝ දොස් කියතොත්
ඒ දොස් කීමෙහි තෙපි කිපෙන්නහු නම්,

නොසතුවු හෝ වන්නහු නම්, එයින් තොපට
ම (තොපගේ ම ධ්‍යානලාභාදියට) අන්තරාය
(බාධා) වන්නේ ය. “මහණෙනි, අනුන් මට
හෝ ධර්මයට හෝ සංඝයාට හෝ දොස්
නගතොත්, එහි තෙපි කුපිත වන්නහු නම්,
එසේ කල්හී තෙපි ඒ අනුන් කී දෑ සුභාමිත
ද (සත්‍ය කථාවෙක් ද) නැතහොත් දුර්භාමිත
ද (අසත්‍ය කථාවෙක් ද) යි දැන ගත හැකි
වන්නහු ද?” යි ප්‍රශ්න කළ සේක.

“නො හෙතං භනෙතං.”

“වහන්ස, මෙය නොවන්නේ ම යැ
(කිපුණොත් කියන කථාවේ ඇත්ත නැත්ත
දැන ගත හැකි නො වන්නමෝ මැ යැ)” යි
ඒ භික්ෂූහු උත්තර දුන්හ.

“මම වා භික්ඛුවෙ, පරෙ අවණණං
භාසෙය්‍යං, ධම්මසස වා අවණණං
භාසෙය්‍යං, සඛ්ඝසස වා අවණණං
භාසෙය්‍යං, තත්‍ර තුමෙහති අභූතං අභූතකො
තිබ්බෙදෙතබ්බං: ‘ඉති’පෙතං අභූතං.
ඉති’පෙතං අතච්ඡං. නඤ්චී චෙතං අමෙහසු.
න ච පනෙතං අමෙහසු සංවිජ්ජති’ති.

(එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ
වදාළසේක.) “මහණෙනි, අනුත් මට හෝ
ධර්මයට හෝ සංඝයාට හෝ දොස්
කියතොත්, එහි තොප විසින් ‘මේ
කාරණයෙනුත් මෙය අභූතයෙකි. මේ
කාරණයෙනුත් මෙය අසත්‍යයෙකි. මේ
කියන දෝෂය අප කෙරෙහි නැත, මෙය අප

කෙරෙහි අවිද්‍යාමාන යැ' යි නැති දොස්
නැති සැටියට ම ලිහා ඉවත් කළ යුතු ය".

(6,7)

6P. “මම වා භික්ඛවෙ, පරෙ වණුණං
භාසෙය්‍යං, ධම්මසස වා වණුණං භාසෙය්‍යං,
සඞ්ඝසස වා වණුණං භාසෙය්‍යං, තත්‍ර
තුමෙහි න ආනන්දො න සොමනස්සං න
චෙතසො උබ්බිලාවිතතං{1} කරණීයං.

මම වා භික්ඛවෙ, පරෙ වණුණං භාසෙය්‍යං,
ධම්මසස වා වණුණං භාසෙය්‍යං, සඞ්ඝසස
වා වණුණං භාසෙය්‍යං, තත්‍ර චෙ තුමෙහි
අසසථ ආනන්දිනො සුමනා
උබ්බිලාවිනො{2}, තුමහං යෙවසස තෙන
අනතරායො. මම වා භික්ඛවෙ, පරෙ

වණ්ණං භාසෙය්‍යං, ධම්මසස වා වණ්ණං
භාසෙය්‍යං, සඛසසස වා වණ්ණං භාසෙය්‍යං,
තත්‍ර තුමෙහි භූතං භූතතො පටිජානිතබ්බං:
“ඉති”පෙතං භූතං, ඉති”පෙතං තච්ඡං. අත්ථි
චෙතං අමෙහසු. සංවිජ්ජති ච පනෙතං
අමෙහසු’ති.”

6S. “මහණෙනි, අනුන් මාගේ හෝ ධර්මයේ
හෝ සංඝයාගේ හෝ ගුණ කියතොත්, එහි
තොප විසින් ප්‍රීතිය නො ඉපදුවිය යුතු ය.
සොමිතස නො කළ යුතු ය. සිතෙහි
ප්‍රීතියෙන් ඉල්පුණුව ව නො කළ යුතු ය.
මහණෙනි, අනුන් මාගේ හෝ ගුණ
කියතොත්, ධර්මයේ හෝ ගුණ කියතොත්,
සංඝයාගේ හෝ ගුණ කියතොත්, එහි තෙපි
ප්‍රීති වන්තහු නම්, සතුටු වන්තහු නම්,

තොපට ම එයින් අන්තරාය වේ. (=තොපගේ ම ධ්‍යානාදීගුණලාභයට එය බාධක වේ.)
මහණෙනි, අනුන් මාගේ හෝ ධර්මයේ හෝ සඤ්ඤාගේ හෝ ගුණ කියතොත්, එහි තොප විසින් ‘මේ කරුණින් මෙය ඇත්ත ය. මේ කරුණින් මෙය එසේ ම ඇති එකෙක. මෙය අප කෙරෙහි ඇත්තේ වේ. මෙය අප තුළ විද්‍යාමාන ම යැ’ යි ඇතිගුණ ඇතිගුණ වශයෙන් පිළින කට යුතු යි.

7P. “අප්පමතතකං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ,
ඔරමතතකං සීලමතතකං, යෙන පුට්ඨජ්ජනො
තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.
කතමච තං භික්ඛවෙ, අප්පමතතකං
ඔරමතතකං සීලමතතකං, යෙන පුට්ඨජ්ජනො
තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය?

7S. මහණෙනි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ යමෙකින් (=ඔවුන් වහන්සේ කෙරෙහි වූ යම් ගුණයක් කරණ කොට ගෙන) කියන්නේ නම්, ඔහු කියන ඒ ගුණය අල්පමාත්‍ර එකෙක. ස්වල්පමාත්‍ර එකෙක. ආචාරශීලගුණ පමණක් ම වූ මඳ දැයෙක. මහණෙනි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ යමෙකින් කියන්නේ නම්, ඔහු කියන ඒ අල්පමාත්‍ර වූ ස්වල්පමාත්‍ර වූ ශීලමාත්‍ර වූ ගුණය කවරේ ද? යත්:-

8P. “පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතො සමණො ගොතමො නිහිතදඬො නිහිතසන්ධො ලජ්ජී දයාපනොතා සබ්බපාණභූතහිතානුකම්පී විහරති”ති. ඉති

වා හි හිකබ්වෙ, පුපුප්ප්නො තථාගතසස
වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

8S. “ශ්‍රමණගෞතම තෙමේ පණ්ඩා හැර
දමා, පණ්ඩායෙන් වැළැක්කේ ය. බහා තැබූ
දඬුමුගුරු ඇත්තේ ය. (දඬු මුගුරු නො
දරන්නේ ය). බහා තැබූ ආයුධ ඇත්තේ ය
(ආයුධ නො දරන්නේ ය). පවට පිළිකුල්
කරන්නේ ය. මෛත්‍රියට පැමිණියේ ය
(මෛත්‍රියෙන් යුක්තය). සියලු සතුන්
කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇති ව වෙසේ යැ”
යි මෙසේ හෝ මහණෙනි, තථාගතයන්ගේ
ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

9P. “අදිනනාදානං පහාය අදිනනාදානා
පටිවිරතො සමණො ගොතමො දිනනාදායී

දිනනපාටිකඩබි අපේනෙන සුවිභූතෙන
අත්තනා විහරති”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ,
පුටුජ්ජනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො
වදෙය්‍ය.

9S. “ශ්‍රමණගෙනම තෙමේ අයිනාදන් හැර
දමා අයිනාදනින් වැළකුණේ ය. දුන් දැය ම
පිළිගන්නාසුලු ය. දුන් දැය ම සිතිනුත්
කැමැති වැ ඉවසන සුලු ය. නොසොර වූ
පිරිසිදුසිතින් යුතු වැ වෙසේ යැ” යි මෙසේ
හෝ මහණෙනි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන
පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

10P. “අබ්‍රහමචරියං පහාය බ්‍රහමචාරී
සමණො ගොතමො ආරාචාරී විරතො
මෙට්ඨා ගාමධම්මා”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ,

පුටුප්පතො තථාගතස්ස චණ්ණං වදමානො
වදෙය්‍ය.

10S. “ශ්‍රමණගෙනම තෙමේ අබිරමිසර දුරු
කොට බඹසර හැසිරෙන්නේ ය. ගැමි දහමක්
වූ මෙවුන්දමින් දුරු වැ හැසිරෙන්නේ එයින්
වැළැක්කේ යැ” යි මහණෙනි, මෙසේ හෝ
තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ
කියන්නේ ය.

11P. “මුසාවාදං පහාය මුසාවාදා පටිවිරතො
සමණො ගොතමො සචචවාදී සචචසන්ධා
ථෙතො පචචයිකො අවිසංවාදකො
ලොකස්සා”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ,
පුටුප්පතො තථාගතස්ස චණ්ණං වදමානො
වදෙය්‍ය.

11S. “ශ්‍රමණගොතම තෙමේ බොරු කීම
දුර්ලා, බොරු කීමෙන් වැළැක්කේ ය. ඇත්ත
කියන්නේ ය. ඇත්තෙන් ඇත්ත ගළපා
කියන්නේ ය. තහවුරු වූ පිහිටි කථා
ඇත්තේ ය. ඇදහිය යුතු කථා ඇත්තේ ය.
ලොව නො රවටන්නෙකු” යි මහණෙනි,
මෙසේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන
පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

(8,9)

12P. “පිසුණං වාචං පහාය පිසුණාය වාචාය
පටිවිරතො සමණො ගොතමො. ඉතො
සුඛා න අමුත්‍ර අකඛාතා ඉමෙසමෙහදාය.
අමුත්‍ර වා සුඛා න ඉමෙසං අකඛාතා
අමුසමෙහදාය. ඉති භික්‍ෂානං වා සඤ්ඤා,

සංහිතානං වා අනුපපදාතා. සමගගාරාමො
සමගගරතො සමගගනන්දී සමගගකරණං
වාචං භාසිතා”ති. ඉති වා හි හිකඛවෙ,
පුටුජ්ජනො තථාගතසස වණ්ණං වදමානො
වදෙය්‍ය.

12S. “ශ්‍රමණගෙනම තෙමේ පිසුණු බස් දුර
ලා, පිසුණු බිණිමෙන් වැළැක්කේ ය. මෙ
තැනින් අසා ගෙන මොවුන් බිඳුවනු පිණිස
එ තන්හි නො කියනසුලු ය. එ තැනින් අසා
ගෙන ඔවුන් බිඳුවනු පිණිස මෙ තන්හි නො
කියන සුලු ය. මෙ සේ බිඳුණුවන්
ගළපන්නේ (සමඟ කරන්නේ) ද වෙයි.
එකට ගැළපුණුවන්හට (=සමඟියට පැමිණ
සිටිනවුන් හට) රුකුල් දෙන්නේ ද වෙයි.
සමඟියෙන් සිටිනවුන් හා වාසය කැමැත්තේ

ය. සමඟියෙන් වසන්තවුන්ට කැමැත්තේ ය.
සමඟ ව සිටින්නවුන්ට සතුටු ය. සමඟිය
ඇති කරන බස් කියන්නේ යැ” යි මෙසේ
හෝ මහණෙනි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන
පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

13P. “ඵරුසං වාචං පභාය ඵරුසාය වාචාය
පටිවිරතො සමණො ගොතමො. යා සා
වාචා නෙළා කණ්ණසුඛා පෙමනීයා
හදයඛගමා පොරී බහුජනකතතා
බහුජනමනාපා, තථාරූපිං වාචං භාසිතා”ති.
ඉති වා හි භික්ඛවෙ, පුටුජ්ජනො තථාගතසස
වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

13S. “ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ රළුබිණුම් දුර
ලා, රළුබිණුම්වලින් වැළැක්කේ ය. නිදොස්,

කන්කලු, පෙම් උපදවන, පහසුයෙන් සිත
වැදගත්තා, නොගැමි (මොළොක්) වූ,
බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය, බොහෝ දෙනාට
මනාප යම් බසෙක් වේ නම්, එ බඳු වූ බස්
කියන්නේ යැ” යි මෙසේ හෝ මහණෙනි,
තථාගතයන්ගේ ගුණ කියණ පුහුදුන් තෙමේ
කියන්නේ ය.

14P. “සමඵපපලාපං පහාය සමඵපපලාපා
පටිවිරතො සමණො ගොතමො, කාලවාදී
භූතවාදී අඝට්ඨවාදී ධම්මවාදී විනයවාදී,
නිධානවතීං වාචං භාසිතා කාලෙන
සාපදෙසං පරියනතවතීං අඝට්ඨසංහිතනති”
ඉති වා හි භික්ඛවෙ, පුච්ඡජ්ජතො තථාගතසස
වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

14S. “ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ හිස් දෙඬුම්
හැර දමා, හිස් දෙඬුමෙන් වැළැක්කේ ය.
සුදුසු කාලයෙහි කථා කරන්නේ ය. ඇත්තක්
ම කියන්නේ ය. වැඩ සලසන බසක් ම
කියන්නේ ය. නවලොවුතුරාදහම් ඇසුරු
කොට ම කියන්නේ ය. හික්මුම ඇසුරු කළ
(=හික්මුම් ඇති කරන) බසක් ම කියන්නේ
ය. සිතා තබා ගන්නට සුදුසු වූ, කරුණු
සහිත වූ, සීමාවක් ඇති (=ප්‍රමාණවත් වූ), දෙ
ලෝ වැඩ පසස්නා වූ ම බසක් සුදුසු
කාලයෙහි කියන්නේ යැ” යි මහණෙනි,
මෙසේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන
පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

15P. “ඛිජ්ජාමහුතගාමසමාරමහා පටිවිරතො
සමණො ගොතමො. ඵකහතතිකො සමණො

ගෞතමෝ රතනුපරතො වීරතො

විකාලභොජනා. නචචගීතවාදිතවිසුකදසසනා
පටිවීරතො සමණො ගෞතමෝ.

මාලාගන්ධවිලෙපනධාරණමඬනවිභූසනධානා
පටිවීරතො සමණො ගෞතමෝ.

උච්චාසයනමහාසයනා පටිවීරතො සමණො
ගෞතමෝ. ජාතරූපරජතපටිගගහණා
පටිවීරතො සමණො ගෞතමෝ.

ආමකධඤ්ඤපටිගගහණා පටිවීරතො
සමණො ගෞතමෝ. ආමකමංසපටිගගහණා
පටිවීරතො සමණො ගෞතමෝ.

ඉතථිකුමාරිකපටිගගහණා පටිවීරතො
සමණො ගෞතමෝ. දාසිදාසපටිගගහණා
පටිවීරතො සමණො ගෞතමෝ.

අජේළකපටිගගහණා පටිවීරතො සමණො

ගොතමෝ. කුකකුටස්සකරපටිගගහණා
පටිවිරතො සමණෝ ගොතමෝ.

හත්ථිගවාසසවළවපටිගගහණා පටිවිරතො
සමණෝ ගොතමෝ. ඛේතතවත්ථුපටිගගහණා
පටිවිරතො සමණෝ ගොතමෝ.

දුතෙය්‍යපභිණගමනානුයෝගා පටිවිරතො
සමණෝ ගොතමෝ. කයවිකකයා

පටිවිරතො සමණෝ ගොතමෝ. තුලාකුට-
කංසකුට-මානකුටා පටිවිරතො සමණෝ

ගොතමෝ. උකෙකාටන-වචන-නිකති-

සාවියෝගා පටිවිරතො සමණෝ ගොතමෝ.

ජේදන-වධබ්‍රධන-විපරාමොස-ආලොප-

සහසාකාරා පටිවිරතො සමණෝ

ගොතමෝ”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ,

පුටුප්පතො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො
වදෙය්‍ය.

15S. “ශ්‍රමණගෙනම තෙමේ බීජසමුහ
(=පැළ වන දෑ) ද, භූත සමුහ (=පැළ වුණ දෑ)
ද, සිඳුමෙන් බිඳුමෙන් වැළැක්කේ ය. එක්
වේලේ (පෙරවරු) වළඳන බත් ඇත්තේ ය.
රැබොජුනෙන් වැළැක්කේ ය.

නොකල්බොජුනෙන් වැළැක්කේ ය. නටනු -
ගයනු - වයනු - විසුළුදස්නෙන් වැළැක්කේ
ය. ඇඟ අඩු කැන් පිරවීමට, ඇඟ සැරසීමට
කරුණු වන මල් ගඳ විලෙවුන් දැරුමෙන්
වැළැක්කේ ය. පමණ ඉක්මැ වූ උසසුන් ද,
නොකැප වූ මහඅසුන් ද යන දෙකින් ම
වැළැක්කේ ය. රන් රිදී මසු කහවණු
පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ ය. අමු (නොපිසු)

ධාන්‍ය පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ ය. අමුමස්
පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ ය. ස්ත්‍රීන්
කුමාරිකාවන් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ ය.
දැසිදසුන් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ ය.
එළුවාටෙළුවන් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ ය.
කුකුළන් හූරන් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ ය.
ඇතුන් ගෙරින් අසුන් වෙළෙඹුන්
පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ ය. කෙත්වතු
පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ ය. ගිහියනට
දූතමෙහෙවර කැරුමෙහි ද, ගෙන් ගෙට
පණුවා පණක් ගෙනයෑමෙහි ද යෙදීමෙන්
වැළැක්කේ ය. වෙළෙඳ ගනුදෙනුයෙන්
වැළැක්කේ ය. හොරතරාදියෙන් කිරුමෙන්,
බොර රන් ආදිය පෑමෙන්,
හොරමිනුම්වලින් මිනුමෙන් වැළැක්කේ ය.

අල්ලස් ගෙන හිමියන් නොහිමි කරුමෙන්,
නානාඋපායයෙන් අනුන් රැවැටුමෙන්,
අගනා දැයට හුරු නොඅගනා දැයක්
පෙන්නා කරන මායාවෙන්, මෙකී නොකී
හැම කෙරාටික කම්වලින් ම වැළැක්කේ ය.
අත්පා ආදිය සිඳුමෙන්, මැරුමෙන්, රැහැන්
ආදියෙන් බැඳුමෙන්, මං පැහැරුමෙන්, ගම්
පැහැරුමෙන්, සැහැසිකම් කරුමෙන්
වැළැක්කේ ය” යි මෙසේ හෝ මහණෙනි,
තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ
කියන්නේ ය.

චූලලසිලං නිඨිතං.

(10,11)

16P. “යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා
සමණව්‍යාහමණා සඨාදෙය්‍යානි භොජනානි
භුජ්‍යවා තෙ එවරුපං
ඛිජ්‍යාමභුතගාමසමාරමහං අනුයුතතා
විහරනති සෙය්‍යපීදං: මූලඛිජං ඛණ්ඩඛිජං
එලුඛිජං අගගඛිජං ඛිජඛිජමෙව පඬමං. ඉති
වා ඉති එවරුපා ඛිජ්‍යාමභුතගාමසමාරමහා
පටිවිරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා
හි භික්ඛවෙ, පුපුජ්ජතො තථාගතසස
වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

16S. “තව ද, යම් සේ සමහර භවත්
මහණබමුණු කෙනෙක් (ගිහියන්)
සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වළඳා, මූලඛිජ ද
(හිඟුරු ඇ පැළ වන මුල් ද) ස්කන්ධඛිජ ද
(නුග ඇ පැළ වන කඳ ද) පරුඛිජ ද (උක්

උණ බට ඇ පැළවන පුරුක් ද) අග්‍රබීජ ද
 (ඉරිවේරිය ඇ පැළ වන දළ ද) පස් වන
 බීජබීජ ද (වී ඇ පැළ වන ඇට ද) යන මේ
 කී බීජසමූහ ද (=පැළ වන දැ ද), භූතසමූහ
 ද (=පැළ වුණු දැ ද), පෙළිමෙහි (=සිඳුම්
 බිඳුම් තැළුම් තැවුම් යැ යි කියන ලද
 සමාරම්භයෙහි) යෙදුණෝ වැ වෙසෙත් ද,
 මේ ආදී වූ හෝ මේ බඳු වූ බීජග්‍රාම භූතග්‍රාම
 සමාරම්භයෙන් ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ
 වැළැක්කේ යැ” යි , මහණෙනි, මෙසේ හෝ
 තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන ලෝකික ජන
 තෙමේ කියන්නේ ය.

17P. “යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා
 සමණව්‍රාහමණා සඨාදෙය්‍යානි භොජනානි
 භුජ්‍යවා තෙ එවරුපං සනතිධිකාරපරිභොගං

අනුයුතතා විහරනති. සෙය්‍යපීඨං:

අනනසන්නිධිං පානසන්නිධිං ව්‍යථසන්නිධිං
යානසන්නිධිං සයනසන්නිධිං ගන්ධසන්නිධිං
ආමිසසන්නිධිං. ඉති වා ඉති එවරුපා
සන්නිධිකාරපරිභොගා පටිවිරතො සමණො
ගොතමො”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙව,
පුටුප්පතො තථාගතසස වණ්ණං වදමානො
වදෙය්‍ය.

17S. “යම් සේ වනාහි සමහර පින්වත්
මහණබමුණු කෙනෙක් (ගිහියන්)
සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වළඳා
අන්තසන්නිධි (=කෑම රැස් කොට තබා
ගැන්ම), පානසන්නිධි (=බොන දෑ රැස්
කොට තබා ගැන්ම), වස්ත්‍රසන්නිධි (=වස්ත්‍ර
රැස්කොට තබා ගැන්ම), යානසන්නිධි (=රිය

ගැල් ආදිය ද පාවහන් ආදිය ද රැස් කොට
තබා ගැනීම), ශයනසන්නිධි (=යහන්
රැස්කොට තබා ගැනීම), ගන්ධසන්නිධි
(=සුවඳ දැ රැස්කොට තබා ගැනීම),
ආමිසසන්නිධි (=ඉහත කී දෑ හැර තවත් තල
සහල් ඇ වුවමනා පසය රැස්කොට තබා
ගැනීම) යන මෙසේ වූ
සන්නිධිකාරපරිභෝගයෙහි (=පසය රැස්
කොට තබා ගෙන වැළඳීමෙහි) යෙදී
වෙසෙත් ද, ශ්‍රමණශ්‍රෝතම තෙමේ මේ ආදී
වූ හෝ මේ බඳු වූ සන්නිධිකාර
පරිභෝගයෙන් (=පසය රැස් කොට තබා
ගෙන වැළඳීමෙන්) වැළැක්කේ යැ” යි,
මහණෙනි, මෙසේ හෝ තථාගතයන්ගේ
ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

18P. “යථා චා පනෙකෙ භොනෙතා
සමණ්‍රාහමණා සධාදෙය්‍යානි භොජනානි
භුජ්ඝවා තෙ එවරුපං විසුකදසසනං
අනුයුතතා විහරන්ති. සෙය්‍යථීදං: නචචං
ගීතං වාදිතං පෙකඛං අකඛානං පාණිසසරං
වේතාලං{1} කුමහපුණං සොහනකං{2}
චඬාලං වංසං ධොවනං{3} හත්ථියුධං
අසසයුධං මහිසයුධං උසහයුධං අජයුධං
මෙඬයුධං{4} කුකකුටයුධං වට්ටකයුධං
දඬයුධං මුඬියුධං නිබ්බුධං උය්‍යාධිකං
බලගගං සෙනාබ්‍රහං අනීකදසසනං. ඉති චා
ඉති එවරුපා විසුකදසසනා පටිවිරතො
සමණො ගොතමො”ති. ඉති චා හි හිකඛචෙ,
පුටුජ්ජතො තථාගතසස වණ්ණං වදමාතො
වදෙය්‍ය.

18S. “යම් සේ සමහර පින්වත්
මහණබමුණෝ ගිහියන් සැදැහැයෙන් දුන්
බොජුන් වළඳා, නැටුම් ගැයුම් වැයුම්,
නටසමජ්ජා (=නළුවන් සමූහයක් එක් වැ
ජනසමූහයා ඉදිරියෙහි දක්වන නැටුම්),
ආඛ්‍යාන (=මහාභාරත රාමායණාදී කථා කීම
හෝ ඇසීම), පාණ්ඩ්‍යවර (=අතින්
ලොහොබෙර ගැසීම හෝ අත්තල ගැසීම),
වේකාල (=ලිමුවා කාලම්පට ගැසීම හෝ
මතුරු දපා මලසිරුරු නැගිටුවීම), කුම්භපුන
(සිවුරස් බෙර වැසීම), ශෝභනක
(රංගබලිකරණය හෙවත් රඟමඩලෙහි දී
දේවතාවනට ස්තෝත්‍රවශයෙන් නාන්දීගීත
ගායනය නොහොත් ප්‍රතිභානවිත්‍ර කිරීම),
සණදොවුන් කෙළිය(හෝ අයෝගුව ක්‍රීඩාව),

උණගස් ඔසොවා ගෙන කැරෙන ක්‍රීඩාව,
අස්ථිධාවනය (=මළුවන්ගේ ඇට සුවඳ කවා
තබා නකත්සෙමෙහි ඊ වටා සිට උත්සව
කැරුම), ඇත් යුද (=ඇතුන් පිට නැග යුද
කැරුම), අස් යුද (=අසුන් නැග යුද කැරුම),
ඇත්පොර, අස්පොර, මියුපොර, ගොන්පොර,
ඵඵපොර, බැටෙඵපොර, කුකුඵපොර,
වටුපොර, පොලුහරඹ, මීටුයුද, මල්ලපොර,
යුද පවත්නා තැන් දක්නට යාම, බලසෙන්
ගණන තැන් දක්නට යෑම, බලසෙන් බෙදන
තැනට යෑම, අත්ඇති අස්ඇතිඇ බලඇති
දක්නට යෑම යන විසුළුදස්නෙහි යෙදී
වෙසෙත් ද, මහණගොයුම් තෙමේ මේ ආදී
වූ හෝ මේ බඳු වූ විසුළුදස්නෙන්
වැළැක්කේ යැ” යි, මහණෙනි, මෙසේ හෝ

තාපාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ
කියන්නේ ය.

(12,13)

19P. “යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා
සමණ්‍යාහමණා සධාදෙය්‍යානි භොජනානි
භුජ්ඤා තෙ ඵවරුපං

ජුතපපමාදඨානානුයොගං අනුයුතතා
විහරන්ති. සෙය්‍යථීදං: අඨපදං දසපදං
ආකාසං පරිහාරපථං සන්තිකං ඛලිකං
සට්ඨකං සලාකහස්ථං අකඛං පඞ්ගචිරං
චඞ්ඤකං මොකඛචිකං චිඞ්ගුලකං

පතතාලහකං රථකං ධනුකං අකඛරිකං
මනෙසිකං යථාවජ්ජං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා
ජුතපපමාදඨානානුයොගා පටිවිරතො

සමණෝ ගොතමෝ”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ,
පුටුජ්ජනෝ තථාගතස්ස වණණං වදමානෝ
වදෙය්‍ය.

19S. “යම් සේ සමහර පින්වත්
මහණබමුණෝ (අනුන්) සැදැහැයෙන් දුන්
බොජුන් වළඳා, අටපාකෙළිය, දසපාකෙළිය,
අහස්දූකෙළිය, මඩුලුපැනුම, සන්තිකාක්‍රීඩාව,
දාදුකෙළිය, කල්ලිගැසුම, ලහඅත් කෙළිය,
ගුළකෙළිය, කොළනළා පිඹීම, කෙළි
නගුලින් සෑම, කරණම්පැනුම, කන්තංගුරුවා
කෙළිය, කොළ නැළියෙන් වැලි ආදිය
මැනුම, කුඩා රිය පැදවීම, කුඩා දුනුයෙන්
විදුම, ඇකිරි කෙළිය, සිතූ දෑ කීම,
විකලාංගානුකරණය යන ආදී වූ හෝ මෙ
බඳු වූ, පමාවට කරුණු වූ දූකෙළියෙහි යෙදී

වෙසෙත් ද , මහණගොයුම් තෙමේ එසේ
පමාවට කරුණු වූ දූ කෙළිවලැ යෙදීමෙන්
වැළැක්කේ යැ” යි, මහණෙනි, මේ පරිද්දෙන්
හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන්
තෙමේ කියන්නේ ය.

20P. “යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා
සමණව්‍රාහමණා සඨාදෙය්‍යානි භොජනානි
භුජ්ඣවා තෙ එවරුපං
උච්චාසයනමහාසයනං අනුයුතතා විහරන්ති.
සෙය්‍යථිදං: ආසන්දිං පලලඞ්කං ගොතකං{1}
චිත්තකං පටිකං පටලිකං තුලිකං විකතිකං
උදදලොමිං එකන්තලොමිං කඨිසසං
කොසෙය්‍යං කුත්තකං හඨථඨරං අසසඨරං
රථඨරං අජිනපපවෙණිං
කාදලිමිගපවරපවච්ඡරණං සඋත්තරච්ඡදං

උභතොලොහිතකූපධානං. ඉති වා ඉති
එවරූපා උචවාසයනමහාසයනා පටිවිරතො
සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි හිකඛචෙ,
පුටුජ්ජනො තථාගතසස වණ්ණං වදමානො
වදෙය්‍ය.

20S. “යම් සේ වනාහි සමහර පින්වත්
මහණබමුණෝ සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන්
වළඳා, දික්සඟලා පුටු ය, පලඟය,
මහකොඳුපලස ය, වියමනින් විසිතුරු කළ
එළුලොම් ඇතිරිය, එළුලොම්මුවා
සුදුඇතිරිය, ගන මල් යෙදූ
එළුලොම්ඇතිරිය, තිලිය (පුලුන් මෙත්තය),
සිංහාදී රූපවලින් විසිතුරු කළ එළුලොම්
ඇතිරිය, දෙ පැත්තේ ම ලොම් ඇති
එළුලොම්මුවා ඇතිරිය, එක් පැත්තේ ම

ලොම් ඇති එළලොම්මුවා ඇතිරිය,
රත්කසුකම් කොට තැනූ පසතුරුණ,
කෝසෙය්‍ය නූලින් වියූ පසතුරුණ,
සොළොසක් නිළියනට සිටූ නටන්නට
තරම් දිග පුළුල ඇති එළලොම්මුවා ඇතිරිය,
ඇතුන් පිටු එළන ඇතිරිය, අසුන් පිටු
එළන ඇතිරිය, රියවලා එළන ඇතිරිය,
ඇඳට සරිලන සේ අඳුන්දිවිසමින් මසා කළ
පසතුරුණ, ඉස්දොර පාමුලා රතුකොට්ට
තබා ඇති රතු උඩුවියන් සහිත මහඟු යහන
යන ආදී වූ හෝ මේ බඳු වූ උස්යහන්
මහයහන් පරිහරණය කරුමෙහි යෙදී
වෙසෙද්ද, මහණගොයුම් තෙමේ මේ ආදී වූ
හෝ මේ බඳු වූ උස්යහනින් මහයහනින්
වැළැක්කේ යැ” යි, මහණෙනි, මෙසේ හෝ

තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ
කියන්නේ ය.

21P. “යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා
සමණ්‍යාහමණා සධාදෙය්‍යානි භොජනානි
භුජ්ඤා තෙ ඵවරුපං
මඬනවිභූසනඨානානුයොගං අනුයුතතා
විහරන්ති. සෙය්‍යථීදං: උච්ඡාදනං පරිමදදනං
නහාපනං සමබාහනං ආදාසං අඡනං
මාලාවිලෙපනං මුඛචූණ්ණකං මුඛලෙපනං
හස්ථබන්ධං සිඛාබන්ධං දඬකං නාලිකං අසිං
ජකකං චිත්තපාහනං උණ්හිසං මණ්ණං
වාලවීජනිං ඔදාකානි වස්ථානි දීඝදසානි. ඉති
වා ඉති ඵවරුපා
මඬනවිභූසනඨානානුයොගා පටිවිරතො
සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි හිකඛචෙ,

පුටුප්පතො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො
වදෙය්‍ය.

21S. “යම් සේ සමහර පින්වත්
මහණබමුණෝ සැදැහැයෙන් දුන් බෝජුන්
වළඳා සුවඳසුණුයෙන් ඇඟ ඉලීම, අත් පා
ආදියේ මනා සටහන් ගන්වනු පිණිස තෙල්
ගා මැඬීම, සුවඳ දියෙන් නෑවීම, උරහිස්
ආදියේ මස් වැඩෙනුවට මුගුරින් තැලීම,
කැඩපතින් මුහුණ බැලීම, ඇඟ
ඔස්ගන්වනුවට අඳුන් ගෑම, මල් පැලැඳීම හා
විලෙවුන් දැරීම, මුවසුණු මුවවිලෙවුන් දැරීම,
හස්තාභරණ දැරීම, හිසැ කුඩුම්භිය බැඳීම,
විසිතුරු සැරයටි දැරීම, විසිතුරු බෙහෙත්
නළ දැරීම, කඩු දැරීම, විසිතුරු කුඩ දැරීම,
විසිතුරු පාවහන් දැරීම, නළල්පට බැඳීම,

සිළුමිණි පැලැඳීම, විසිතුරු සෙමෙර
චල්විදුනා දැරීම, දික් දාවලු ඇති සුදු රෙදි
හැඳීම යන ආදී ඇඟ උනු තැන් පිරවීමටත්
ඇඟ සැරසීමටත් කරුණු වන දෑ පරිභෝග
කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, මහණගොයුම්
තෙමේ එබඳු දෑ පරිභෝග කැරුමෙන්
වැළැක්කේ යැ” යි, මහණෙනි, මෙසේ හෝ
තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ
කියන්නේ ය.

(14,15)

22P. “යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා
සමණ්‍යාහමණා සඨාදෙය්‍යානි භොජනානි
භුජ්ඣවා තෙ එවරුපං තිරච්ඡානකථං
අනුයුතතා විහරන්ති. සෙය්‍යථීදං: රාජකථං

චෝරකථං මහාමතතකථං සෙනාකථං
භයකථං යුධකථං අනන්තකථං පානකථං
ව්‍යථකථං සයනකථං මාලාකථං ගන්ධකථං
ඤාතිකථං යානකථං ගාමකථං නිගමකථං
නගරකථං ජනපදකථං ඉත්ථිකථං{1}
සුරකථං විසිඛාකථං කුමහඨානකථං
පුබ්බපෙතකථං නානත්තකථං
ලෝකකඛායිකං සමුදදකඛායිකං
ඉතිභවාභවකථං. ඉති වා ඉති එවරුපාය
තිරච්ඡානකථාය පටිවිරතො සමණො
ගොතමො”ති. ඉති වා හි හිකඛවෙ,
පුටුඡ්ඡතො තථාගතසස වණ්ණං වදමානො
වදෙය්‍ය.

22S. “යම්සේ සමහර පින්වත්
මහණබමුණෝ (අනුන්) සැදැහෙන් දුන්

බොජුන් වළඳා, රාජකථා, වෝරකථා,
මහාමාත්‍යකථා, සේනාකථා, භයකථා,
සුද්ධකථා, ආහාරකථා, පානකථා, වස්ත්‍රකථා,
ශයනකථා, මාලාකථා, ගන්ධකථා,
ඥාතිකථා, යානකථා, ග්‍රාමකථා, නිගමකථා,
නගරකථා, ජනපදකථා, ස්ත්‍රීකථා, ශූරකථා,
වීථිකථා, කුම්භස්ථානකථා, පූර්ව ප්‍රේතකථා,
නානාත්වකථා, ලෝකාධ්‍යායිකා කථා,
සමුද්‍රාධ්‍යායිකා කථා, ඉතිහවාභවකථා, යන
මේ කී හෝ අන් මෙබඳු වූ තීරණීනකථාවල
යෙදී වෙසෙත් ද, මහණගොයුම් තෙමේ මේ
ආදී හෝ මෙබඳු කථාවලින් වැළැක්කේ යැ”
යි මහණෙනි, මෙසේ හෝ තථාගතයන්ගේ
ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

23P. “යථා වා පනෙකෙ හොනෙතා
සමණව්‍යාහමණා සඨාදෙය්‍යානි හොජනානි
භුජ්ඣවා තෙ ඵවරුපං විගගාහිකකථං
අනුයුතතා විහරන්ති. සෙය්‍යථිදං: න ඤං
ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාසි. අහං ඉමං
ධම්මවිනයං ආජානාමි. කිං ඤං ඉමං
ධම්මවිනයං ආජානිසසසි? මිච්ඡාපට්ඨනො
ඤමසි, අහමසමි සමමා පට්ඨනො. සහිතං
මෙ, අසහිතං තෙ. පුරෙ චචතියං පච්ඡා
අචච. පච්ඡා චචතියං පුරෙ අචච.
ආචිණ්ණං{2} තෙ විපරාවක්ඛං. ආරොපිතො
තෙ වාදො නිගගහිතො ඤමසි. චර
වාදපපමොක්ඛාය. නිබ්බේදෙහි වා සචෙ
පහොසි’ති. ඉති වා ඉති ඵවරුපාය
විගගාහිකකථාය පටිවිරතො සමණො

ගොතමෝ” ති. ඉති වා හි හිකබ්බෙ,
පුටුප්පනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො
වදෙය්‍ය.

23S. “යම් සේ අතැම් පින්වත්
මහණබමුණෝ අනුත් සැදැහැයෙන් දුන්
බොජුන් වළඳා, ‘තෝ මේ දහම්විනය නො
දන්නෙහි. මම ම මේ දහම් විනය දනිමි.
‘මේ දහම්විනය කිමැ’ යි තෝ දනිති ද? තෝ
වරදවා පිළිපත්තෙහි ය. මම මැනවින්
පිළිපත්තෙමි වෙමි. මා බස කරුණු සහිත
ය. තා බස කරුණු රහිත ය. තෝ
පළමුවෙන් කියැ යුත්ත පසු වැ කියෙහි ය.
පසු වැ කියැ යුත්ත පළමුවෙන් කියෙහි ය.
තා කළක් ම පුහුණු කළ දැය මගේ එක
වචනයෙන් ම පෙරළි ගියේ ය. මා විසින්

තට දොස් නැගිණි. මා විසින් නිගන්නා
ලද්දෙනි. මා නැඟූ දොසින් මිදෙන්නට
හැසිරෙව (=ඒ ඒ තැන ගොස් උගනුව).
හැක්කෙහි නම් එය විසඳව' යන ආදීන් මේ
බඳු වූ උනුන් බැණ දොඩා ගැනුමිහි යෙදෙත්
ද, මහණගොයුම් තෙමේ මෙ බඳු වූ
බැණුමෙන් දෙඩුමෙන් වැළැක්කේ යැ" යි
කියා හෝ, මහණෙනි, තථාගතයන්ගේ ගුණ
කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

24P. “යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා
සමණව්‍රාහමණා සඨාදෙය්‍යානි භොජනානි
භුජ්ඣවා තෙ ඵවරූපං
දුතෙය්‍යපහිණගමනානුයොගං අනුයුතතා
විහරන්ති. සෙය්‍යථීදං: රඤ්ඤං
රාජමහාමතතානං ඛතතියානං ව්‍රාහමණානං

ගහපතිකානං කුමාරානං ‘ඉධ ගච්ඡ.

අමුත්‍රාගච්ඡ. ඉදං හර. අමුත්‍ර ඉදං ආහරා’ති.

ඉති වා ඉති එවරුපා

දුකෙය්‍යපහිණුගමනානුයොගා පටිවිරතො

සමණො ගොතමො’ති. ඉති වා හි හිකඛචෙ,

පුටුප්පතො තථාගතසස වණ්ණං වදමානො

වදෙය්‍ය.

24S. “යම් සේ ඇතැම් පින්වත්

මහණබමුණෝ අනුත් සැදැහෙන් දුන්

බොජුන් වළඳා ‘මෙහි යන්නැ. අසෝ තැනට

එන්නැ. මෙය ගෙන යන්නැ. අසෝ තැනට

මෙය ගෙනෙන්නැ යි (කළ නියෝග

පිළිගෙන) රජුන්ගේ, රජමහමැතියන්ගේ,

ක්ෂත්‍රියයන්ගේ, බ්‍රාහ්මණයන්ගේ,

ගහපතියන්ගේ, රජකුමරුවන්ගේ මෙ බඳු වූ

දූතමෙහෙවරෙහි, පණ්ඩුඩ ගෙන යෑමෙහි
යෙදී වෙසෙත් ද, මහණගොයුම් තෙමේ මෙ
බඳු දැයෙන් වැළැක්කේ යැ” යි, මහණෙනි,
මෙසේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන
පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

25P. “යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා
සමණව්‍රාහමණා සඨාදෙය්‍යානි භොජනානි
භුජ්ඣා තෙ කුහකා ච භොනති ලපකා ච
තෙමිතතිකා ච නිපෙපසිකා ච ලාභෙන
ලාභං නිජ්ඣිංසිතාරො. ඉති වා ඉති ඵවරුපා
කුහනලපනා පටිවිරතො සමණො
ගොතමො”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ,
පුටුප්පතො තථාගතසස වණ්ණං වදමානො
වදෙය්‍ය.

25S. “යම් සේ වනාහි සමහර පින්වත්
මහණබමුණෝ අනුන් සැදෑහෙන් දුන්
බොජුන් වළඳා, කුහකකම් කරන්නෝ වෙත්
ද, ලාභ සත්කාර තකා අනුන් සිත් ඇදෙන
සේ වූ චාටු බස් දොඩන්නෝ වෙත් ද,
සිවුපසය ලබනු සඳහා කයින් හෝ බසින්
ඇඟවීම් කරන්නෝ වෙත් ද,
ලාභාපේක්ෂායෙන් අනුනට ගරහන්නෝ
වෙත් ද, ලාභයෙන් ලාභය සොයන්නෝ
වෙත් ද, මහණගොයුම් තෙමේ මෙ කී හෝ
මෙ බඳු වූ හෝ කුහනලපනවලින්
වැළැක්කේ යැ” යි මහණෙනි, මෙසේ හෝ
තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ
කියන්නේ ය.

මජ්ඣිමනිකායෙ නිද්දේසං.

(16,17)

26P. “යථා වා පනෙකෙ හොනෙකා
සමණ්‍යාහමණා සධාදෙය්‍යානි භොජනානි
භුජ්ඣවා තෙ ඵවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය
මිච්ඡාජීවෙන ජීවිකං කප්පෙන්නති -
සෙය්‍යථීදං: අඛගං නිමිත්තං උපපාතං
සුපිනං ලකඛණං මුසිකච්ඡින්නං අගගිහොමං
දබ්බිහොමං ටුසහොමං කණහොමං
තඬුලහොමං සප්පිහොමං තෙලහොමං
මුඛහොමං ලොහිතහොමං අඛගවිජ්ජා
වත්ථුච්ඡා ඛතතවිජ්ජා සිව්විජ්ජා භූතවිජ්ජා
භූරිවිජ්ජා අහිවිජ්ජා විසවිජ්ජා විච්ඡිකවිජ්ජා
මුසිකවිජ්ජා සකුණවිජ්ජා වායසවිජ්ජා
පකකජ්ඣානං{1} සරපරිත්තාණං මිගපකඛං.
ඉති වා ඉති ඵවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය

මිච්ඡාසීවා පටිවිරතො සමණො
ගොතමො”ති. ඉති වා හි හිකබ්බෙ,
පුටුප්පතො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො
වදෙය්‍ය.

26S. “යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණ
බමුණෝ (අනුන්) සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන්
වළඳා, අංගශාස්ත්‍රය, නිමිත්තශාස්ත්‍රය,
උත්පාතලක්ෂණය, ස්වප්නශාස්ත්‍රය,
පුරුෂලක්ෂණශාස්ත්‍රය, මූෂකච්ඡින්න
විද්‍යාව, අග්නිහෝමය, දර්විහෝමය,
තුෂහෝමය, කණහෝමය, තණ්ඩුලහෝමය,
සර්පිෂ්හෝමය, තොලහෝමය, මුඛහෝමය,
ලෝහිතහෝමය, අංගවිද්‍යාව, වාස්තු විද්‍යාව,
ක්ෂාත්‍ර විද්‍යාව, ශීව විද්‍යාව, භූත විද්‍යාව,
භූරි විද්‍යාව, අහි විද්‍යාව, විෂ විද්‍යාවය,

වෘක්ෂවිද්‍යාව, මූෂකවිද්‍යාව, ශාකුනවිද්‍යාව,
වායසවිද්‍යාව, පක්වධ්‍යානය, ශරපරිත්‍රාණය,
මාගපක්ෂය යන මෙකී හෝ මෙබඳු
තිරශ්චිතවිද්‍යායෙන් මිථ්‍යාඡීවයෙන් දිවි
පවත්වත් ද, මහණගොයුම් තෙමේ වනාහි
මෙබඳු තිරශ්චිත විද්‍යායෙන්
මිථ්‍යාඡීවිකායෙන් වැළැක්කේ යැ” යි
මහණෙනි, මෙසේ හෝ තථාගතයන්ගේ
ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

27P. “යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා
සමණව්‍රාහමණා සඨාදෙය්‍යානි භොජනානි
භුජ්ඣවා තෙ ඵවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය
මිච්ඡාඡීවෙන ඡීවිකං කප්පෙතති -
සෙය්‍යථීදං: මණ්ලකඛණං දඬලකඛණං
වත්ථලකඛණං අසිලකඛණං උසුලකඛණං

ධනුලකබණං ආවුධලකබණං ඉත්ථිලකබණං
 පුරිසලකබණං කුමාරලකබණං
 කුමාරිලකබණං දාසලකබණං දාසිලකබණං
 හත්ථිලකබණං අසසලකබණං මහිසලකබණං
 උසහලකබණං ගොලකබණං අජලකබණං
 මෙඬලකබණං කුකකුටලකබණං
 වට්ටකලකබණං ගොඩාලකබණං
 කණණකාලකබණං කචජපලකබණං
 මිගලකබණං. ඉති වා ඉති ඵවරූපාය
 තිරච්ඡානවිජජාය මිච්ඡාජීවා පටිවිරතො
 සමණො ගොතමො'ති. ඉති වා හි හිකබ්බෙ,
 පුටුජ්ජනො තථාගතසස වණණං වදමානො
 වදෙය්‍ය.

27S. “යම්සේ වනාහි ඇතැම් මහණබමුණෝ
 (අනුන්) සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වළඳා,

මිණිලකුණු ය, දඬුලකුණු ය, වත්ලකුණු ය,
කඩුලකුණු ය, රිලකුණු ය, දුනුලකුණු ය,
අවිලකුණු ය, ඉතිරිලකුණු ය, පුරිස්ලකුණු
ය, කුමරලකුණු ය, කුමරිලකුණු ය,
දස්ලකුණු ය, දැසිලකුණු ය, ඇත්ලකුණු ය,
අස්ලකුණු ය, මියුලකුණු ය, වහස්ලකුණු ය,
ගොන්ලකුණු ය, එළලකුණු ය,
බැටෙළලකුණු ය, කුකුළුලකුණු ය,
වටුලකුණු ය, ගොසිලකුණු ය, කැණිලකුණු
ය, කසුබුලකුණු ය, මුවලකුණු ය යන ආදී වූ
මෙ බඳු තිරශ්චිත විද්‍යායෙන්, මෙ බඳු වූ
මිථ්‍යා ආජීවයෙන් දිවි පවත්වත් ද,
මහණගොයුම් තෙමේ වනාහි මේ ආදී වූ
හෝ මෙබඳු වූ තිරශ්චිත විද්‍යායෙන් මෙබඳු
වූ මිථ්‍යා ආජීවයෙන් වැළැක්කේ යැ” යි

මහණෙනි, මෙසේ හෝ තථාගතයන්ගේ
ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

28P. “යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා
සමණව්‍රාහමණා සඬාදෙය්‍යාති භොජනාති
භුජ්ඣවා තෙ එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය
මිච්ඡාජීවෙන ජීවිකං කපෙපනති -

සෙය්‍යපීදං: ‘රඤ්ඤං නිය්‍යානං භවිසසති.

රඤ්ඤං අනිය්‍යානං භවිසසති.

අබ්භතතරානං රඤ්ඤං උපයානං භවිසසති.

බාහිරානං රඤ්ඤං අපයානං භවිසසති.

බාහිරානං රඤ්ඤං උපයානං භවිසසති.

අබ්භතතරානං රඤ්ඤං අපයානං භවිසසති.

අබ්භතතරානං රඤ්ඤං ඡයො භවිසසති.

බාහිරානං රඤ්ඤං පරාඡයො භවිසසති.

බාහිරානං රඤ්ඤං ඡයො භවිසසති.

අබහනතරානං රඤ්ඤං පරාජයො
භවිසසති'. ඉති ඉමසස ජයො භවිසසති.
ඉමසස පරාජයො භවිසසති. ඉති වා ඉති
ඵවරූපාය තිරචණනවිජජාය මිචණජීවා
පටිවිරතො සමණො ගොතමො'ති. ඉති වා
හි හිකඛචෙ, පුපුජජතො තථාගතසස
වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

28S. “යම්ඤ්ඤං වනාහි ඇතැම් පින්වත්
මහණබමුණෝ (අනුන්) සැදැහැයෙන් දුන්
බොජුන් වළඳා, ‘අසෝ දිනා (අසෝ
නැකැතින්) අසෝ රජුන්ගේ සිය නුවරින්
(යුද සඳහා) නික්මීම වන්නේ ය. අසෝ
නැකැතින් පෙරළා සිය නුවරට ඊම වන්නේ
ය. අසෝ නැකැතින් රට ඇතුළත වූ
රජුන්ගේ පිටත සිටින සතුරුරජුන් හමුවට

යෑම වන්නේ ය. (අසෝ නැකතින්) පිටත
සිටින සතුරුරජුන්ගේ ඉවත් වූ යෑම
වන්නේ ය. (අසෝ නැකතින්) පිටත සිටින
සතුරුරජුන්ගේ රට ඇතුළත සිටින රජුන්
කරා පැමිණීම වන්නේ ය. (අසෝ නැකතින්)
ඇතුළත සිටින රජුන්ගේ ඉවත් වූ යෑම
වන්නේ ය. රට ඇතුළත සිටින රජුන්ට ජය
වන්නේ ය. පිටත සිටින සතුරු රජුන්ට
පරාජය වන්නේ ය. (අසෝ නැකතින්) පිටත
සිටින සතුරුරජුන්ට ජය වන්නේ ය. රට
ඇතුළත සිටින රජුන්ට පරාජය වන්නේ යැ
යි මෙසේ ‘මොහුට ජය වන්නේ ය. මොහුට
පරාජය වන්නේ යැ’ යි කියමින් මෙ බඳු වූ
තිරශ්චිත විද්‍යායෙන්, මෙබඳු වූ
මිථ්‍යාඡිවිකායෙන් දිවි පවත්වත් ද,

ශ්‍රමණගෙනම තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු වූ
තිරශ්චිතවිද්‍යායෙන් මිථ්‍යාඡ්විකායෙන්
වැළැක්කේ යැ” යි මෙසේ හෝ මහණෙනි,
තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ
කියන්නේ ය.

(18,19)

29P. “යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා
සමණව්‍රාහමණා සඨාදෙය්‍යාති භොජනාති
භුජ්ඣවා තෙ ඵවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය
මිච්ඡාඡීවෙන ඡ්විකං කපෙපනති -
සෙය්‍යථිදං: චන්දගගාහො භවිසසති,
සුරියගගාහො භවිසසති, නකබ්බතගගාහො
භවිසසති, චන්දිමසුරියානං පථගමනං
භවිසසති, චන්දිමසුරියානං උපපථගමනං

හවිසසති, නකඛතතානං පථගමනං

හවිසසති, නකඛතතානං උපපථගමනං

හවිසසති, උකකාපාතො හවිසසති,

දිසාඛාතො හවිසසති, භූමිවාලො හවිසසති,

දෙවද්දුඤ්ඤි හවිසසති,

චන්දිමසුරියනකඛතතානං උගගමනං

ඔගමනං සංකිලෙසං වොදානං හවිසසති.

එවංවිපාකො චන්දගගාතො හවිසසති,

එවංවිපාකො සුරියගගාතො හවිසසති,

එවංවිපාකො නකඛතතගගාතො හවිසසති,

එවංවිපාකං චන්දිමසුරියානං පථගමනං

හවිසසති, එවංවිපාකං චන්දිමසුරියානං

උපපථගමනං හවිසසති, එවංවිපාකං

නකඛතතානං පථගමනං හවිසසති,

එවංවිපාකං නකඛතතානං උපපථගමනං

හවිසසති, එවංවිපාකො උකකාපාතො

හවිසසති, එවංවිපාකො දිසාධාහො

හවිසසති, එවංවිපාකො භූමිවාලො

හවිසසති, එවංවිපාකො දෙවදුඤ්ඤි

හවිසසති, එවංවිපාකං

චන්දිමසුරියනකඛතතානං උගගමනං

ඔගමනං සඞ්ඛිලෙසං වොදානං හවිසසති.

ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය

මිච්ඡාජීවා පටිවිරතො සමණො

ගොතමො'ති". ඉති වා හි භික්ඛවෙ,

පුටුජ්ජනො තථාගතසස වණ්ණං වදමානො

වදෙය්‍ය.

29S. “යම්සේ ඇතැම් පින්වත්

මහණබමුණෝ අනුන් සැදැහැයෙන් දුන්

බොජුන් වළඳා, “අයෝ දිනැ වන්දුග්‍රහණය

වන්නේ ය. අසෝ දිනා සුසීග්‍රහණය වන්නේ
ය. අසෝ දිනා නක්ෂත්‍රග්‍රහණය වන්නේ ය.
අසෝ දිනා සඳු හිරු දෙදෙනාගේ නිසි
මඟින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනා ඔවුන්
නොමඟින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනා
නකත් කරුන් නිසි මඟින් යෑම වන්නේ ය.
අසෝ දිනා ඔවුන් නොමඟින් යෑම වන්නේ
ය. අසෝ දිනා උල්කාපතනය වන්නේ ය.
දිග්දාහය වන්නේ ය. භූමිකම්පනය වන්නේ
ය. වැසි නැති වූ අහස් ගෙඳවුම් වන්නේ ය.
සඳු හිරු දෙදෙනාගේ ද නකත් කරුවල ද
උදාව බැසීම කෙලෙසීම පිරිසිදුව වන්නේ
ය. සුසීග්‍රහණය ලොවට මෙබඳු පල ගෙන
දෙන්නේ ය. චන්ද්‍රග්‍රහණය මෙබඳු පල
ගෙන දෙන්නේ ය. නක්ෂත්‍රග්‍රහණය මෙබඳු

පල ගෙන දෙන්නේ ය. සඳු හිරු
දෙදෙනාගේ පටිගමනය (නිසි මඟ යෑම)
මෙබඳු පල ගෙන දෙන්නේ ය. සඳු හිරු
දෙදෙනාගේ උත්පටි (අනියම් මඟ) ගමනය
මෙබඳු පල ගෙන දෙන්නේ ය.
නකත්තරුවල පටිගමනය මෙබඳු විපාක
ගෙන දෙන්නේ ය. ඔවුන්ගේ
උත්පටිගමනය මෙබඳු විපාක ගෙන
දෙන්නේ ය. උල්කාපතනය මෙබඳු පල
දෙන්නේ ය. දිග්දාහය මෙබඳු පල දෙන්නේ
ය. භූමිකම්පනය මෙබඳු පල දෙන්නේ ය.
වැසි නැති වූ අහස් ගෙඳවුම් මෙබඳු පල
දෙන්නේ ය. සඳු හිරු දෙදෙනාගේ ද
නකත්තරුවල ද උදාවත් බැසීමත්
කෙලෙසීමත් පිරිසිදු වීමත් මෙබඳු මෙබඳු

පල දෙන්නේ යැ' යි කියමින් මෙබඳු
තිරශ්චිනවිද්‍යායෙන් මිථ්‍යාඡීවිකායෙන් දිවි
පවත්වත් ද, මහණගොයුම් තෙමේ මේ හෝ
අන් මෙබඳු වූ තිරශ්චිනවිද්‍යායෙන්
මිථ්‍යාඡීවිකායෙන් වැළැක්කේ යැ" යි
තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ
මෙසේ හෝ කියන්නේ ය.

30P. “යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා
සමණ්‍යාහමණා සඨාදෙය්‍යාති භොජනාති
භුජ්ඣා තෙ එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය
මිච්ඡාඡීවෙන ඡීවිකං කප්පෙතති -
සෙය්‍යපීදං: සුබ්බුඨිකා භවිසසති, දුබ්බුඨිකා
භවිසසති, සුභිකඛං භවිසසති, දුභිකඛං
භවිසසති, බෙමං භවිසසති, භයං භවිසසති,
රොගො භවිසසති, ආරොග්‍යං භවිසසති,

මුද්දා ගණනා සඩ්ධානං කාවෙය්‍යං
ලොකායතං. ඉති වා ඉති ඵවරුපාය
තිරචණාවිජජාය මිචණජීවා පටිවිරතො
සමණො ගොතමො'ති.” ඉති වා හි
හිකඛචෙ, පුටුජජනො තථාගතසස වණ්ණං
වදමානො වදෙය්‍ය.

30S. “යම්සේ ඇතැම් පින්වත්
මහණබමුණෝ අනුන් සැදැහැයෙන් දුන්
බොජුන් වළඳා, ‘මේ සමයෙහි වැසි වස්තේ
ය. මෙසමයෙහි නියං වත්තේ ය.
මෙසමයෙහි රට සුහික්ෂ වත්තේ ය.
මෙසමයෙහි රට දුර්හික්ෂ වත්තේ ය.
මෙසමයෙහි රටට උවදුරු නැති වත්තේ ය.
මෙසමයෙහි රටට උවදුරු ඇති වත්තේ ය.
මේ කළ රෝග වත්තේ ය. මේ කළ රෝග

පුරු වන්නේ යැ' යි පලාපල කීම ද, මුද්‍රාව
(ඇඟිලි පුරුක්හි සංඥා තබා ගිණිම) ද,
ගණනාව (එක දෙක යන ආදීන් දිගටම
කියා ගෙන යමින් ගිණිම) ද, සංඛ්‍යානය
(පිණිඩ ගණනාව) ද, කාව්‍ය ශාස්ත්‍රය,
ලෝකායත ශාස්ත්‍රය යන මෙබඳු වූ
තිරශ්චිත විද්‍යායෙන්, මිථ්‍යා ආජීවයෙන් දිවි
පවත්වත් ද, මහණගොයුම් තෙමේ මේ හෝ
අන් මෙබඳු වූ තිරශ්චිත විද්‍යායෙන්
මිථ්‍යාජීවයෙන් වැළැක්කේ යැ" යි මෙසේ
හෝ මහණෙනි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන
පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

31P. “යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා
සමණව්‍රාහමණා සඨාදෙය්‍යානි භොජනානි
භුජ්ඣවා තෙ එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය

මිච්ඡාප්පේන ජීවිකං කප්පෙන්නි -
 සෙය්‍යපීදං: ආවාහනං විවාහනං සංවදනං
 විවදනං සඞ්කිරණං විකිරණං සුභගකරණං
 දුඛගකරණං විරුධගඛකරණං
 ජීවහානිසම්මහනං{1} හනුසංහතනං
 හස්ථාභිජප්පනං හනුජප්පනං කණ්ණජප්පනං
 ආදාසපඤ්ඤං කුමාරිකපඤ්ඤං දෙවපඤ්ඤං
 ආදිච්චුපඨානං මහකුපඨානං අඛෙජ්ජලනං
 සිරිවහානං. ඉති වා ඉති එවරුපාය
 තිරච්ඡානවිජජාය මිච්ඡාප්පා පටිවිරතො
 සමණො ගොතමො'ති." ඉති වා හි
 හිකඛචෙ, පුටුජ්ජනො තථාගතසස වණ්ණං
 වදමානො වදෙය්‍ය.

31S. “යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත්
 මහණබමුණෝ අනුත් සැදැහැයෙන් දුන්

බොජුන් වළඳා, ආවාහ සඳහා නකත් කීම,
විවාහ සඳහා නකත් කීම, වෙන් වූ අමු
සැමියන් සමග වන්නට නකත් කීම, අමු
සැමියන් වෙන් වන්නට නැකත් කීම, දුන්
ණය රැස් කිරීමට නකත් කීම, මුදල් ණයට
පොලියට දීමට නකත් කීම, සෞභාග්‍යය
ඇති කරනුවට යන්ත්‍ර මන්ත්‍රාදිය කැර දීම,
බිම් පාලු කිරීම් ආදී නිඃශ්‍රීක බව ඇති කරන
යන්ත්‍ර මන්ත්‍රාදිය කැර දීම , නැසෙන්නට
යන දරු ගබ රැකෙන්නට පිළියම් කිරීම,
මන්ත්‍රාදි බලයෙන් දිවගුළු බැඳීම,
මන්ත්‍රාදියෙන් හනු තද කිරීම, අත්
පෙරළෙන්නට මතුරු දැපීම, කන් අගුළු
වැටෙනුවට මතුරු දැපීම, කැඩපතෙහි
දේවතාවේශය කරවා ප්‍රශ්න ඇසීම (අංජනම්

බැලීම), කුමරියකට දේවතාවේශය කරවා
ප්‍රශ්න ඇසීම (කුමරියක ලවා පේන
කියවීම), ජීවිකා පිණිස හිරු වැඳීම හා
පිදීම, බහබඹු පිදීම, මතුරු දපා මුවින් ගිනි
ජල විහිදවීම, මතුරු දපා සිරි කත කැඳවීම
යන මෙබඳු වූ තිරශ්චිත විද්‍යායෙන්
මිථ්‍යාඡ්වයෙන් දිවි පවත්වත් ද,
මහණගොයුම් තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු
අන්‍ය වූ තිරශ්චිත විද්‍යායෙන්
මිථ්‍යාඡ්වයෙන් වැළැක්කේ යැ” යි, මෙසේ
හෝ මහණෙනි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන
පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

(20,21)

32P. “යථා වා පනෙකෙ හොනෙතා
සමණව්‍යාහමණා සඨාදෙය්‍යානි භොජනානි
භුජ්‍යවා කෙ එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය
මිච්ඡාජීවෙන ජීවිකං කප්පෙතති -
සෙය්‍යථිදං: සනතිකමමං පණ්ඩිතමමං
භූරිකමමං{1} වසසකමමං වොසසකමමං
වත්ථකමමං වත්ථපරිකමමං වත්ථපරිකිරණං
ආචමනං නහාපනං ජුහනං වමනං
විරෙචනං උඨවිරෙචනං අධොවිරෙචනං
සීසවිරෙචනං කණ්ණකෙලං නෙතතතපපනං
නත්ථකමමං අජ්‍යනං පචචජ්‍යනං සාලාකියං
සලලකතතියං දාරකතිකිච්ඡා
මූලභෙසජ්ජානං අනුපපදානං ඔසධීනං
පටිමොකෙඛා. ඉති වා ඉති එවරුපාය
තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවා පටිවිරතො

සමණෝ ගොතමෝ'ති." ඉති වා හි
හිකබ්බෙ, පුටුප්පනෝ තථාගතසස වණ්ණං
වදමානෝ වදෙය්‍ය.

32S. "යම්සේ ඇතැම් පින්වත්
මහණබමුණෝ සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන්
වළඳා, ශාන්තිකර්ම (දෙවියනට බාර වීම),
ප්‍රණයිකර්ම (බාර ඔප්පු කිරීම), භූරිකර්ම
(බීම ගෙහි ඉඳ පිරුවැහු මන්ත්‍රයට උපචාර
කිරීම), පණ්ඩකයා (බෙහෙත් බලයෙන්)
පිරිමියෙකු කිරීම, පිරිමියා පණ්ඩකයෙකු
කිරීම, වාස්තු කර්මය (අළුත් බිම්හි ගෙවල්
නැංවීම), වාස්තු පරිකිරණය (ගෙබිම්හි
උවදුරු දුර ලක්නට බිලියම් කිරීම), මතුරු
දපා මුව සේදීම, මතුරු දපා අනුන් නැවීම,
අනුනට සෙත් පතා ගිනි පිදීම, වමන

කැරැවීම, විරේක කැරැවීම, උග්‍රධ්ව
විරේචනය, අධෝ විරේචනය (වස්ති කිරීම),
ශීර්ෂ විරේචනය, ගිහියන්ගේ කන් ලෙඩට
තෙල් පිසීම, ඇස සිසිල් කරන ඛේත් තෙල්
පිසීම, නසා කිරීම, ඇස පටල කැපෙන්නට
කාරම් අඳුන් සාදා දීම, ඇසැ සිසිල ගන්වන
අඳුන් සාදා දීම, අනුන් ඇසැ උල් ඇත
ලෙඩට ඛේත් කිරීම, ගලාකරම කිරීම,
ආදරුවන්ගේ ලෙඩවලට පිළියම් කිරීම, මුල්
බෙහෙත් දීම (කාය චිකිත්සාව), කාරම් ඛේත්
බැඳ වණ සුව වූ පසු ඒවා ගලවා දැමීම යැ
යි මෙසේ වූ තිරශ්චිත විද්‍යායෙන්,
මිට්‍යාජීවයෙන් දිවි පවත්වත් ද, මේ හෝ
මෙබඳු අන් සියලු තිරශ්චිත විද්‍යායෙන්
මිට්‍යාජීවයෙන් මහණගොයුම් තෙමේ

වැළැක්කේ යැ” යි මෙසේ හෝ
තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ
කියන්නේ ය.

33P. “ඉදං ඛො තං භික්ඛවෙ, අපපමතතකං
ඔරමතතකං සීලමතතකං යෙන පුච්ඡජ්ජනො
තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

33S. මහණෙනි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන
පුහුදුන් තෙමේ යමෙකින් එය කියන්නේ
නම්, මේ (ඔහු කියන) ඒ ගුණය වනාහී මඳ
වූ සුළු වූ හුදෙක් සිල් පමණක් ම වූ
එකෙක.

මහාසීලං නිඨිතං.

34P. අතී භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාච ධම්මා
ගමහීරා දුද්දසා දුරනුබොධා සනතා පණ්ණා
අතකකාචචරා නිපුණා පඨිතවෙදනීයා, යෙ
තථාගතො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා
පවෙදෙති, යෙහි තථාගතස්ස යථාභුච්චං
චණ්ණං සම්මා වදමානා වදෙය්‍යුං. කතමේ
ච තෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා ගමහීරා දුද්දසා
දුරනුබොධා සනතා පණ්ණා අතකකාචචරා
නිපුණා පඨිතවෙදනීයා යෙ තථාගතො සයං
අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙති, යෙහි
තථාගතස්ස යථාභුච්චං චණ්ණං සම්මා
වදමානා වදෙය්‍යුං?

34S. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ යම් දහම්
කෙනෙකුත් අනුන්ගේ උපදෙස් නැති වැ
විශිෂ්ට නුවණින් දැන පසක් කොට ලොවට

දන්වා ද, තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම
ගුණ කියනු කැමැත්තෝ යම් දහම්
කෙනෙකුන්ගෙන් එය මොනොවට කිය
හැකි වන්නෝ ද, එසේ වූ, ගැඹුරු වූ, එ
හෙයින් ම දුක සේ දැක්ක යුතු, දුක සේ
දැන ගත යුතු, ශාන්ත වූ, උතුම් වූ,
තර්කයෙන් බැස ගත නොහැකි වූ, (හෙවත්
ප්‍රත්‍යක්ෂ ඥාණයෙන් ම බැස ගත යුතු වූ),
සියුම් වූ, නුවණැත්තන් විසින් ම දැන යුතු වූ
, අන්‍ය වූ ම ධර්ම කෙනෙක් ඇත්තාහ.

මහණෙනි, තථාගත බුදු රජ තෙමේ යම්
දහම් කෙනෙකුන් අනුන්ගේ උපදෙස් නැති
වැ විශිෂ්ට නුවණින් දැන පසක් කොට
ලොවට දන්වා ද, ... සියුම් වූ, නුවණැත්තන්

විසින් ම දත යුතු වූ ඒ ධර්මයෝ නම් කවුරුද? යත්:

35P. සනති හිකබ්බෙ, එකෙ සමණව්‍යාහමණා
පුබ්බනතකපපිකා පුබ්බනතානුදිඨ්ථො
පුබ්බනතං ආරබ්භ අනෙකවිහිතානි
අධිවුතතිපදානි අභිවදනති අඨාදසහි වස්සුහි.
තෙ ච භොනොතා සමණව්‍යාහමණා කිමාගමම
කිමාරබ්භ පුබ්බනතකපපිකා
පුබ්බනතානුදිඨ්ථො පුබ්බනතං ආරබ්භ
අනෙකවිහිතානි අධිවුතතිපදානි අභිවදනති
අඨාරසහි වස්සුහි?

35S. මහණෙනි, පූර්වාන්තකල්පික වූ (අතීත
ආත්මභාවසංඛ්‍යාත ගත වූ ස්කන්ධපරමිපරා
කොටස තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි වශයෙන් වරදවා

කල්පනා කොට ගත්), ඒ අතීත
ස්කන්ධපරමිපරා කොටස අනුවැ පහළ
කොට ගත් දෘෂ්ටි ඇති සමහර මහණබමුණු
කෙනෙක් ඇත්තාහ. ඔහු
අතීතස්කන්ධපරමිපරා කොටස ඇරැබූ
කරුණු අටොළොසෙකින් අනේකප්‍රකාර
දෘෂ්ටිප්‍රකාශක වචන කියත්. ඒ හවත්
මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් ඇරැබූ
අතීත ස්කන්ධපරමිපරා කොටස වරදවා
කල්පනා කොට ගත්තෝ, අතීත
ස්කන්ධපරමිපරා කොටස අනුවැ පහළ
කොට ගත් දෘෂ්ටි ඇත්තෝ, අතීත
ස්කන්ධපරමිපරා කොටස ඇරැබූ අටොළොස්
කරුණෙකින් නොයෙක් වැදෑරුම්
දෘෂ්ටිප්‍රකාශකවචන කියත් ද? යත්:

(22,23)

36P. සනති හිකබ්වෙ, එකෙ සමණව්‍යාහමණා
සසසතවාදා සසසතං අත්තානථ ලොකථ
පඤ්ඤාපෙනති චතුහි වස්සුහි. තෙ ච
භොනෙතා සමණව්‍යාහමණා කිමාගමම
කිමාරබ්භ සසසතවාදා සසසතං අත්තානථ
ලොකථ පඤ්ඤාපෙනති චතුහි වස්සුහි?

36S. මහණෙනි, යම් කෙනෙක් ආත්මයන්
ලෝකයන් ශාශ්වත යැ යි (සදාභාවී යැ යි)
කරුණු සතරෙකින් පණවත් (උගන්වත්) ද,
එසේ වූ ශාශ්වත දෘෂ්ටි ගත් ඇතැම්
මහණබමුණු කෙනෙක් ඇත්තාහ. ඒ භවත්
මහණබමුණෝ කුමක් ඇසුරු කොට,
කිමෙකැ එල්ලූ, ශාශ්වතදෘෂ්ටි ගත්තෝ

ආත්මයන් ලෝකයන් ශාශ්වත යැයි කරුණු
සතරෙකින් ලොවට කියා පාත් ද? යත්:

37P. ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චා සමණො වා

ව්‍යාහමණො වා ආතපපමනවාය

පධානමනවාය අනුයොගමනවාය

අපපමාදමනවාය සමමාමනසිකාරමනවාය

තථාරූපං චෙතොසමාධිං චූසති

යථාසමාහිතෙ චිතො අනෙකච්චිතං

පුබ්බෙතිවාසං අනුසසරති. සෙය්‍යථීදං:

“එකමපි ඡාතිං චෙ’පි ඡාතියො තිසෙසා’පි

ඡාතියො චතසෙසා’පි ඡාතියො පඤ්ඤා’පි

ඡාතියො දස’පි ඡාතියො විසතිමපි ඡාතියො

තිංසමපි ඡාතියො චතකාරීසමපි ඡාතියො

පඤ්ඤාසමපි ඡාතියො ඡාතිසතමපි

ඡාතිසහසසමපි ඡාතිසතසහසසමපි

අනෙකානි'පි ජාතිසතානි අනෙකානි'පි
 ජාතිසහසසානි අනෙකානි'පි
 ජාතිසතසහසසානි අමුත්‍රාසිං එවනනාමො
 එවඬෙගාතොනො එවංවණ්ණො එවමාහාරො
 එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී
 එවමායුපරියනොනා. සො තතො චුතො
 අමුත්‍ර උපපාදිං{1} තත්‍රාපාසිං එවනනාමො
 එවඬෙගාතොනො එවංවණ්ණො එවමාහාරො
 එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමායුපරියනොනා.
 සො තතො චුතො ඉධුපපනොනා'ති."

37S. මහණෙනි, මෙහි කිසි මහණෙක් හෝ
 බමුණෙක් හෝ වීරිය ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන
 (වැර වඩා), උත්සාහය ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන
 (උත්සාහ වඩා), යලි යලි වීර්යයෙහි යෙදීමට
 පැමිණ (පුන පුනා වැර වඩා), නොපමා

බවට පැමිණ (එළඹූ සිටිය සිහිය නිසා),
නුවණ නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මනා
වැ පිහිටි කල්හි අනේකවිධ වූ පෙර වුසු
කඳු පිළිවෙළ සිහි කෙරේ ද, එසේ වූ
චිත්තසමාධියක් ලබයි. ඒ මෙසේ යි: “අසෝ
තැනැ වීමි, එහි මෙ නම් ඇතියෙමි වීමි, මෙ
නම් ගෝත්‍ර ඇතියෙමි වීමි, මෙබඳු පැහැ
ඇතියෙමි වීමි, මෙබඳු ආහාර ඇතියෙමි වීමි,
මේ බඳු සුව දුක් විඳින්නෙමි වීමි, මෙ තෙක්
වයස් සීමාවක් ඇතියෙමි වීමි, ඒ මම එයින්
සැව අසෝ තැන උපනිමි, එහි ද මෙ නම්
ඇතියෙමි වීමි, මෙ නම් ගෝත්‍ර ඇතියෙමි
වීමි, මෙබඳු පැහැ ඇතියෙමි වීමි, මෙබඳු
ආහාර ඇතියෙමි වීමි, මෙබඳු සුව දුක්
විඳින්නෙමි වීමි, මෙතෙක් ආයු සීමාවක්

ඇතියෙමි වීමි, ඒ මමි එයින් සැව මෙහි
උපනිමි” යි මෙසේ එක් ජාතියක් ද, ජාති
දෙකක් ද, ජාති තුනක් ද, ජාති සතරක් ද,
ජාති පසක් ද, ජාති දශයක් ද, ජාති විස්සක්
ද, ජාති තිසක් ද, ජාති සතළිසක් ද, ජාති
පනසක් ද, ජාති සියයක් ද, ජාති දහසක් ද,
ජාති සියදහසක් ද, නොයෙක් සිය ගණන්
ජාතීන් ද, නොයෙක් දහස් ගණන් ජාතීන් ද,
නොයෙක් සියදහස් ගණන් ජාතීන් ද,
මෙසේ පැහැ සටහන් ආදී ආකාර සහිත
කොට, නාමගෝත්‍ර වශයෙන් උද්දේශ සහිත
කොට නොයෙක් වැදෑරුම් පෙර වූසු කඳ
පිළිවෙළ සිහි කෙරෙයි.

ඉති සාකාරං සඋදෙදසං අනෙකවිහිතං
පුබ්බෙනිවාසං අනුසසරති. සො එවමාහ:

‘සසසතො අතතා ච ලොකො ච වඤ්ඤා
කුටඨො එසිකඨාසිඨිතො. තෙ ච සතතා
සන්ධාවනති සංසරනති චවනති උපපජ්ජනති,
අත්ථිතෙව සසසතිසමං. තං කිසස හෙතු?
අහං හි ආතප්පමනවාය අනුයොගමනවාය
අප්පමාදමනවාය සමමාමනසිකාරමනවාය
තථාරූපං වෙතොසමාධිං චුසාමි
යථාසමාහිතෙ විතො අනෙකවිහිතං
පුබ්බෙනිවාසං අනුසසරාමි. සෙය්‍යථිදං:
එකමපි ජාතිං වෙ’පි ජාතියො -පෙ-
අනෙකානි’පි ජාතිසතසහසසානි ‘අමුත්‍රාසිං
එවනනාමො එවංගොතො -පෙ-
ඉධුප්පනො’ති. ඉති සාකාරං සඋදෙදසං
අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුසසරාමි.
ඉමිනාමහං එතං ජානාමි: යථා සසසතො

අතතා ච ලොකො ච විකේකයා කුටයෝ
එසිකයායිදීතො. තෙව සතතා සන්ධාවනති
සංසරනති චවනති උපපජ්ජනති අත්ථිකෙවච
සසසතිසම”නති.

මෙසේ ධ්‍යානානුභාවයෙන් යුක්ත හෙ
තෙමේ දෘෂ්ටිගතික වූයේ මෙලෙස කියයි:
“ආත්මයත් ලෝකයත් ශාශ්වත ය (සදාභාවී
ය), වඳ ය (අඵල ය හෙවත් කිසිවක් නො
උපදවන්නේ ය), ගිරි කුළක් සේ නිශ්චල වැ
සිටියේ වෙයි. ගැඹුරු වළ කැන සිටුවන ලද
ඉන්ද්‍රකීලයක් සේ ස්ථිර වැ සිටියේ වෙයි. ඒ
සත්ත්වයෝ ම මෙයින් අත් තැනට යෙති.
හවයෙන් හවයට හැසිරෙති, මැරෙති, මැරී
උපදිති, (මහාපෘථිවි ආදී) සදාභාවී වස්තූන්
මෙන් ඒ ආත්මය ද ලෝකය ද සදාභාවී වැ

විද්‍යාමාන ම ය. එසේ (මා) කියනුයේ කවර
හෙයින්? යත්: මම වනාහි වියරි වඩා,
උත්සාහ වඩා, පුන පුනා වැර වඩා,
නොපමා බව නිසා, නුවණ නිසා, යම්
සමාධියෙකින් සිත මනා වැ පිහිටි කල්හි
නොයෙක්වැදෑරුම් පෙර වූසු කඳ පිළිවෙළ
සිහි කෙරෙමි ද, එබඳු වූ චිත්තසමාධියක්
ලැබීමි. ඒ මෙසේ ය: “අසෝ තැන වීමි, එහි
මෙ නම් ඇතියෙමි වීමි ... ඒ මම එයින්
සැව මෙහි උපනිමි” යි මෙසේ එක් ජාතියක්
ද, ජාති දෙකක් ද, ... නොයෙක් සියදහස්
ගණන් ජාතීන් ද, මෙසේ පැහැ සටහන් ආදී
ආකාර සහිත කොට, නාම ගෝත්‍ර වශයෙන්
උද්දේශ සහිත කොට, නොයෙක්වැදෑරුම්
පෙර වූසු කඳපිළිවෙළ සිහි කෙරෙමි. මේ

කාරණයෙනුත් මම, යම්සේ ආත්මයන්
ලෝකයන් ශාශ්වත ද, වඳ ද, ගිරිකුළක් සේ
තහවුරු වූ සිටියේ ද, ඉන්ද්‍රිකීලයක් සේ
නිසල වූ සිටියේ ද, ඒ සත්ත්වයෝ ම
මෙයින් අන් තැනට යෙතැ යි, ඒ
සත්ත්වයෝ ම භවයෙන් භවයට යෙතැ යි,
ඒ සත්ත්වයෝ ම මැරෙතැ යි, මැරී යළි
උපදිතැ යි මෙසේ ආත්මයන් ලෝකයන්
පොළොව ආදී නො නැසී පවත්නා
වස්තූන්ට සම වූ හැම කල්හි ම විද්‍යාමාන
යහ යි මෙය දැනිමි.”

ඉදං භික්ඛවෙ, පටිමං ධානං යං ආගමම යං
ආරබ්භ එකෙ සමණව්‍රාහමණා සසසතවාදා
සසසතං අත්තානථ ලොකථ
පඤ්ඤාපෙනති.

මහණෙනි, යමක් අරමුණු කොට ඇතැම්
මහණබමුණෝ ශාශ්වත දෘෂ්ටි ඇත්තෝ
ආත්මයන් ලෝකයන් ශාශ්වත කොට
පණවත් ද, මේ ඒ පලමු කාරණය යි.

(24,25)

38P. දුතියෙ ච භොනෙතා සමණව්‍රාහමණා
කිමාගමම කිමාරබ්භ සසසතවාදා සසසතං
අතතානච ලොකච පඤ්ඤාපෙනති?

38S. දෙවෙනි කාරණයෙහිත් හවත්
මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් අරමුණු
කොට ශාශ්වතදෘෂ්ටික වූවෝ ආත්මයන්
ලෝකයන් ශාශ්වත කොට පණවත් ද? යත්:

ඉඬ හිකබ්වෙ, එකවෙවා සමණො වා
බ්‍රාහ්මණො වා ආතපපමනවාය
පධානමනවාය අනුයොගමනවාය
අපපමාදමනවාය සමමාමනසිකාරමනවාය
තථාරූපං වෙතොසමාධිං චූසති යථා
සමාහිතෙ චිතතෙ අනෙකවිහිතං
පුබ්බෙතිවාසං අනුසසරති - සෙය්‍යථීදං:
එකමපි සංවට්ටව්වට්ටං ඔච්ඡි
සංවට්ටව්වට්ටානි තිණ්ඤ්ඤිතං සංවට්ටව්වට්ටානි
චතකාරි'පි සංවට්ටව්වට්ටානි පඤ්ඤා
සංවට්ටව්වට්ටානි දස'පි සංවට්ටව්වට්ටානි
'අමුත්‍රාසිං එවනනාමො එවඤ්ඤානෙකා
එවංවණණා එවමාහාරො
එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවේදී එවමායුපරියනෙකා.
සො තතො චුතො අමුත්‍ර උපපාදිං.

තත්‍රාපාසිං එවනනාමො එවඬෙගානෙතා
එවංවණෙණා එවමාහාරො
එවංසුබද්ධකඛපටිසංචෙදී එවමායුපරියනෙතා.
සො තතො චුතො ඉධුපපනෙතා'ති." ඉති
සාකාරං සඋදෙදසං අනෙකවිහිතං
පුබ්බෙතිවාසං අනුසසරති.

මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ
බමුණෙක් හෝ උත්සාහ කොට, වීර්‍යී
කොට, පුත පුතා වැර වඩා,
ස්මෘතිසම්ප්‍රයුක්ත බව නිසා,
සමයග්මනස්කාරය{*} නිසා, යම්
සමාධියකින් සිත මනා වැ පිහිටි කල්හි
අනේකවිධ වූ පෙර වූසු කඳ පිළිවෙළ සිහි
කෙරේ ද, එසේ වූ විත්ත සමාධියක් ලබයි.
ඒ මෙසේ ය: “අයෝ තැන වීමි, එහි මෙ

නම් ඇතියෙම් වීම, මෙ නම් ගෝත්‍ර
ඇතියෙම් වීම, මෙබඳු පැහැ ඇතියෙම් වීම,
මෙබඳු ආහාර ඇතියෙම් වීම, මෙබඳු සුව
දුක් විඳින්නෙම් වීම, මෙ තෙක් ආයු
සීමාවක් ඇතියෙම් වීම, ඒ මම් එයින් සැව
අසෝ තැන උපනිමි, එහි ද මෙ නම්
ඇතියෙම් වීම, මෙ නම් ගෝත්‍ර ඇතියෙම්
වීම, මෙබඳු පැහැ ඇතියෙම් වීම, මෙබඳු
ආහාර ඇතියෙම් වීම, මේ බඳු සුව දුක්
විඳින්නෙම් වීම, මෙ තෙක් ආයු සීමා
ඇතියෙම් වීම, ඒ මම් එයින් සැව මෙහි
උපනිමි” යි මෙසේ එක් සංවර්තවිවර්තයක්
ද, සංවර්තවිවර්ත දෙකක්ද, සංවර්තවිවර්ත
තුනක් ද, සංවර්තවිවර්ත සතරක් ද,
සංවර්තවිවර්ත පහක් ද, සංවර්තවිවර්ත

දශයක් ද, පැහැ සටහන් ආදී ආකාර සහිත
කොට, නම් ගොත් විසින් උදෙසුම් සහිත
කොට, නොයෙක් වැදෑරුම් පෙර වුසු කඳ
පිළිවෙළ සිහි කෙරෙයි.

සො එවමාහ: 'සසසතො අතතා ච ලොකො
ච වඤ්ඤා කූටයො එසිකයායිදීතො. තෙ
ච සතතා සන්ධාවනති සංසරනති චවනති
උපපජ්ජනති, අත්ථිතෙව උපපජ්ජිමං. තං
කිසස හෙතු? අහං හි ආතපපමනවාය -පෙ-
තථාරූපං චෙතොසමාධිං චූසාමි යථා
සමාහිතෙ චිතතෙ අනෙකවිහිතං
පුබ්බෙතිවාසං අනුසසරාමි - සෙය්‍යථිදං:
එකමපි -පෙ- දස'පි සංවට්ඨවිවට්ඨාති
'අමුත්‍රාසිං එවනනාමො -පෙ-
ඉධුපපනොනා'ති. ඉති සාකාරං සඋදෙදසං

අනෙක විහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුසසරාමි.
ඉමිනා'පාහං එතං ඡානාමි යථා සසසතො
අතතා ච ලොකො ච වඤ්ඤධා කුට්ඨො
එසිකඨායිඨිතො. තෙව සතතා සන්ධාවනාති
සංසරනාති චවනාති උපපජ්ජනාති. අත්ථිකෙවච
සසසතිසමං'ති.”

මෙබඳු ධ්‍යානානුභාව ඇති හේ දෘෂ්ටිගතික
වුයේ මෙසේ කියයි: “ආත්මයත් ලෝකයත්
සදාකාලික ය, වඳ ය, ගිරි කුලක් සේ නිසල
ය, ඉන්ද්‍රකිලයක් සේ තහවුරු ය, ඒ
සත්ත්වයෝ ම මෙයින් අන් තැනකට යෙති,
භවයෙන් භවයට හැවිදිති, මැරෙති , මැරී
උපදිති, (මහාපෘථිව්‍යාදී) සදාකාලික වස්තූන්
මෙන් ආත්මය ද ලෝකය ද හැම කල්හි
විද්‍යාමාන ම ය. “මෙසේ මා කියනුයේ කවර

හෙයින්? යත්: මම වනාහි උත්සාහ කොට,
වියරි කොට, පුන පුනා වැර වඩා,
ස්මෘතිසම්ප්‍රයුක්ත බව නිසා,
සමාග්මනස්කාරය නිසා, යම් සමාධියෙකින්
සිත මනා ව පිහිටි කල්හි නොයෙක්
වැදෑරුම් පෙර විසූ කඳපිළිවෙල සිහි
කෙරෙමි ද, එසේ වූ චිත්තසමාධියක් ලැබීමි.
ඒ මෙසේ ය: ‘අසෝ තැන විමි ... මෙසේ
එක් සංවර්තවිවර්තයක් ද, සංවර්තවිවර්ත
දෙකක් ද ... සංවර්තවිවර්ත දශයක් ද
ආකාර සහිත කොට උද්දේශ සහිත කොට
පෙර විසූ කඳපිළිවෙල සිහි කෙරෙමි. මේ
කාරණයෙනුත් යම්සේ ආත්මයත් ලෝකයත්
සදාකාලික ද, වඳ ද, ගිරිකුළයක් සේ නිසල
ද, ඉන්ද්‍රිකිලයක් සේ තහවුරු ද, ඒ

සත්ත්වයෝ ම මෙයින් අන් තැනකට යෙත්
ද, භවයෙන් භවයට හැවිදිත් ද, මැරෙත් ද,
මැරී උපදිත් ද (මහාපෘථිව්‍යාදිය මෙන්) හැම
දා ම ඇත්තාහු ද, එසේ මේ කාරණය
දැනිමි.”

ඉදං භික්ඛවෙ, දුතියං ධානං යං ආගමම යං
ආරබ්භ එකෙ සමණව්‍රාහමණා සසසතවාදා
සසසතං අතතානථ ලොකථ
පඤ්ඤාපෙනති.

මහණෙනි, සමහර මහණ බමුණෝ යමක්
නිසා යමෙක එල්ලා ගෙන
ශාශ්වතදෘෂ්ටිගතික වූවෝ ආත්මයන්
ලෝකයන් ශාශ්වත කොට පණවත් නම්, මේ
ඒ දෙවෙනි කාරණයයි.

39P. තතියෙ ඵ භොනෙතා සමණව්‍රාහමණා
කිමාගමම කිමාරබ්‍හ සසසතවාදා සසසතං
අතතානඵ ලොකඵ පඤ්ඤාපෙනති?

39S. තෙවෙනි කාරණයෙහි ද හවත්
මහණබමුණෝ කුමක් නිසා, කිමෙක ඵල්බෑ
ගෙන, ශාශ්වත දෘෂ්ටි ගත්තෝ ආත්මයත්
ලෝකයත් ශාශ්වත කොට පණවත් ද? යත් :
(26,27)

ඉධ භික්ඛවෙ, එකවෙවා සමණො වා
ව්‍රාහමණො වා ආතපපමනවාය
පධානමනවාය අනුයොගමනවාය
අපපමාදමනවාය සමමාමනසිකාරමනවාය
තථාරූපං වෙතොසමාධිං චූසති

යථාසමාහිතෙ විතොත අනෙකවිහිතං

පුබ්බෙතිවාසං අනුසසරති - සෙය්‍යථිදං:

දස'පි සංවට්ඨවිවට්ඨානි විසතිමපි

සංවට්ඨවිවට්ඨානි තිංසමපි සංවට්ඨවිවට්ඨානි

චතතාරීසමපි සංවට්ඨවිවට්ඨානි. “අමුත්‍රාසිං

ඵවංනාමො ඵවංගොතොතා ඵවංවණණා

ඵවමාහාරො ඵවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී

ඵවමායුපරියනොතා. සො තතො චුතො

අමුත්‍ර උපපාදිං.{1} තත්‍රාපාසිං ඵවනනාමො

ඵවඛෙගොතොතා ඵවංවණණා ඵවමාහාරො

ඵවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී ඵවමායුපරියනොතා

සො තතො චුතො ඉධුපපනොතා'ති.” ඉති

සාකාරං සඋදෙදසං අනෙකවිහිතං

පුබ්බෙතිවාසං අනුසසරති.

මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ
බමුණෙක් උත්සාහය නිසා, වියරි නිසා, පුන
පුනා වැර වැඩුම් නිසා, අප්‍රමාදය නිසා,
සමාධිමනස්කාරය නිසා, යම් සමාධියෙකින්
සිත මොනවට පිහිටි කල්හි තන් වැදැරුම්
පෙර වුසු කඳපිළිවෙල සිහි කෙරේ ද, එසේ
වූ විත්ත සමාධියක් ලබයි. එය (සිහි
කරනුයේ) මෙසේ ය: “අසෝ තැන වීමි, එහි
මේ නම් ඇතියෙමි වීමි, මේ නම් ගෝත්‍ර
ඇතියෙමි වීමි, මෙබඳු පැහැ ඇතියෙමි වීමි,
මෙබඳු ආහාර ඇතියෙමි වීමි, මෙබඳු සුවදුක්
විඳින්නෙමි වීමි, මෙතෙක් ආයු සිමවක්
ඇතියෙමි වීමි, ඒ මම එයින් සැව අසෝ
තැන උපතීමි, එහිද මේ නම් ඇතියෙමි වීමි,
මේ නම් ගෝත්‍ර ඇතියෙමි වීමි, මෙබඳු පැහැ

ඇතියෙමි වීමි, මෙබඳු ආහාර ඇතියෙමි වීමි,
මෙබඳු සුව දුක් විඳින්නෙමි වීමි. මෙතෙක්
ආයු සීමා ඇතියෙමි වීමි, ඒ මම එයින් සැව
මෙහි උපනිමි” යි සංවර්තවිවර්ත දශයක් ද,
සංවර්තවිවර්ත විස්සක් ද, සංවර්තවිවර්ත
තිසක් ද, සංවර්තවිවර්ත සතළිසක් දැ යි
මෙසේ ආකාර සහිත වූ උද්දේශ සහිත වූ
නොයෙක් වැදෑරුම් පෙර වුසු කඳු පිළිවෙළ
සිහි කෙරෙයි.

සො එවමාහ: “සසසතො අතතා ච ලොකො
ච වඤ්ඤා කුට්ඨො එසිකඨායිඨිතො.
තෙව සතතා සන්ධාවනති සංසරනති චවනති
උපපජ්ජනති අත්ථිතොව සසසතිසමං. තං
කිසස හෙතු? අහං හි ආතපපමනවාය - පෙ-
තථාරූපං චෙතොසමාධිං චුසාමි.

යථාසමාහිතෙ විතොත අනෙකවිහිතං

පුබ්බෙනිවාසං අනුසසරාමි - සෙය්‍යපීදං:

දස'පි සංවට්ඨවිවට්ඨානි -පෙ- චතතාරීසමපි

සංවට්ඨවිවට්ඨානි 'අමුත්‍රාසිං ඵචනනාමො

-පෙ- ඉධුපපනොනා'ති. ඉති සාකාරං

සඋදෙදසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං

අනුසසරාමි. ඉමිනා මහං ඵතං ඡානාමි: යථා

සසසතො අතතා ච ලොකො ච වඤ්ඤධා

කුට්ඨො ඵසිකඨායිඨිතො තෙ ච සතතා

සන්ධාවනති සංසරනති චචනති උපපජ්ජනති

අත්ථිනෙව ච සසසතිසමං'ති.”

හේ මෙසේ කියයි: “ආත්මයත් ලෝකයත්

සදාකාලික ය, වඳ ය, ගිරි කුලක් සේ නිසල

ය, ඉඳුකිලක් සේ තරය, ඒ සත්හු ම මෙයින්

අන් තැනට යෙති, භවයෙන් භවයට යෙති,

මැරෙති මැරී උපදිති, මහාපාටිව්‍යාදී ශාශ්වත
වස්තුනට සම ව හැම කල්හිම ඇත්තාහු ය.
මෙසේ මා කියනුයේ කවර හෙයින්? යත්:
මම් වනාහි උත්සාහය නිසා, වීර්‍යය නිසා,
පුන පුනා වැර වැඩුම් නිසා, නොපමා බව
නිසා, මනාසේ මෙනෙහි කරුම් නිසා, යම්
සමාධියෙකින් සිත මොනොවට පිහිටි කල්හි
නොයෙක් වැදෑරුම් පෙර වුසු කඳ පිළිවෙල
සිහි කෙරෙමි ද, එසේ වූ චිත්තසමාධියක්
ලැබීමි. ඒ මෙසේ ය: “අසෝ තැන වීමි,
එයින් සැව මෙහි උපනිමි” යි
සංවර්තවිවර්ත දශයක් ද ... සංවර්තවිවර්ත
සතළිසක් දැ යි මෙ සේ ආකාර සහිත,
උද්දේශ සහිත නොයෙක් වැදෑරුම් පෙර
වුසු කඳපිළිවෙල සිහි කෙරෙමි. මේ

කරුණින් මම යම්සේ ආත්මයන් ලෝකයන්
ශාශ්වත ද, වඳ ද, ගිරි කුළක් සේ නිසල ද,
ඉඳුකිලක් සේ තහවුරු ද, ඒ සත්හු ම
මෙයින් අන් තැනට යෙත් ද, හවයෙන්
හවයට හැවිදිත් ද, මැරෙත් ද, මැරී උපදිත්
ද, මහාපාටීව්‍යාදී ශාශ්වත වස්තූන් හා සම
වැ හැම දා ම ඇත්තාහු ද , එසේ මේ
කාරණය දැනිමි” යනු යි.

ඉදං භික්ඛවෙ, තතියං ධානං යං ආගමම යං
ආරබ්භ එකෙ සමණව්‍රාහමණා සසසතවාදා
සසසතං අතතානං ච ලොකං ච
පඤ්ඤාපෙනති.

මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණෝ
ශාශ්වතදෘෂ්ටි ඇත්තෝ, යමක් නිසා, යමෙක

එල්ලා ගෙන, ආත්මයන් ලෝකයන් ශාශ්වත
කොට පණවත් නම්, මේ ඒ තෙවෙනි
කාරණයයි.

40P. චතුරෝ ච භොනොතා සමණව්‍යාහමණා
කිමාගමම කිමාරබ්‍හ සසසතවාදා සසසතං
අත්තානඤ්ඤාදි ලොකඤ්ඤාදි පඤ්ඤාපෙනති?

40S. සිවු වන කරුණෙහි ද, හවත්
මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කිමෙක එල්ලා
ගෙන ශාශ්වතවාදී වූවෝ, ආත්මයන්
ලෝකයන් ශාශ්වත කොට පණවත් ද? යත්:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකවෙවා සමණො වා
ව්‍යාහමණො වා තකකී භොති වීමංසි. සො
තකකපරියාහතං වීමංසානුචරිතං

සයම්පටිභානං එවමාහ: ‘සසසතො අතතා ච
ලොකො ච වඤ්ඤධා කුට්ඨො
එසිකඨායිඨිතො. තෙව සතතා සන්ධාවනාති
සංසරනාති චවනාති උපපජ්ජනාති අත්ථිතෙවච
සසසතිසමනාති.

මහණෙනි, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ
බමුණෙක් හෝ තර්ක කරන්නේ වෙයි,
විමසන්නේ වෙයි. හේ ඒ ඒ කරුණින් තර්ක
කොට, විමැසුම් නුවණ පමණින් ම කාරණය
මැන “ආත්මයත් ලෝකයත් සදාකාලික ය,
වඳ ය, ගිරිකුලක් සේ නිසල ය, ඉඳුකිලක්
සේ තර වැ සිටියේ ය, ඒ සත්ත්ව ම මෙයින්
අන් තැනකට යෙත්, හවයෙන් හවයට
යෙත්, මැරෙත්, මැරී උපදිත්, මහාපෘථිව්‍යාදී
ශාශ්වතීනට (සදාකාලික වස්තූන්හට) සම

වැහැමදා ම ඇත්තාහ" යි, මෙසේ තමාගේ
හුදු වැටහීම කියයි.

(28,29)

ඉදං භික්ඛවෙ, චතුර්ථං ධාතං යං ආගමම
යං ආරබ්භ ඵකෙ සමණව්‍යාහමණා
සසසතවාදා සසසතං අත්තානථ ලොකථ
පඤ්ඤාපෙනති.

මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණෝ යමක්
නිසා, යමක් ඇරැවූ, ශාශ්වත දෘෂ්ටි ගත්තෝ
ආත්මයත් ලෝකයත් ශාශ්වත කොට
පණවත් නම් මේ ඒ සිව්වන කාරණයයි.

41P. ඉමෙහි ඛො තෙ භික්ඛවෙ,
සමණව්‍යාහමණා සසසතවාදා සසසතං

අත්තානඵ ලොකඵ පඤ්ඤාපෙනති චතුති
වත්තුති. යෙ හි කෙච් භික්ඛවෙ සමණා වා
ව්‍යාභමණා වා සසසතවාදා සසසතං

අත්තානඵ ලොකඵ පඤ්ඤාපෙනති, සබ්බෙ
තෙ ඉමෙහෙව චතුති වත්තුති එතෙසං වා
අඤ්ඤතරෙන තත්ථ ඉතො බහිඨා.

41S. මහණෙනි, ශාශ්වතදෘෂ්ටි ගත් ඒ
මහණබමුණෝ මේ සතර කරුණින්
ආත්මයද ලෝකය ද ශාශ්වත කොට
පණවත්. මහණෙනි, ශාශ්වත දෘෂ්ටි ගත් යම්
මහණ බමුණු කෙනෙක් ආත්මයන්
ලෝකයන් ශාශ්වත කොට පණවත් නම්, ඒ
සියල්ලෝ මේ කරුණු සතරින් ම හෝ
මොවුන් අතුරෙන් එකෙකින් හෝ එසේ

පණුවන්. මේ සතර කරුණින් පිටත අන්
කරුණෙක් ඔවුනට නැත.

42P. තයිදං භික්ඛවෙ, තථාගතො පජානාති:
'ඉමෙ ඛො දිඨ්ඨියානා එවංගහිතා
එවංපරාමයා එවංගහිතා භවිසසනති
එවංඅභිසමපරායා'ති. තඤ්ඤා තථාගතො
පජානාති තතො ච උත්තරිතරං පජානාති.
තං ච පජානනං න පරාමසති. අපරාමසතො
චසස පච්චතතඤ්ඤඤව නිබ්බුති විදිතා.
වෙදනානං සමුදයඤ්ඤා අභ්භවමඤ්ඤා අසසාදඤ්ඤා
ආදීනවඤ්ඤා නිසසරණඤ්ඤා යථාභූතං විදිතවා
අනුපාදා විමුක්තො භික්ඛවෙ තථාගතො.

42S. මහණෙනි, මේ දෘෂ්ටිහු (හෝ
දෘෂ්ටිකාරණයෝ) මෙසේ ගන්නා ලද්දේ,

මේ සේ පරාමාශ්ට වූවෝ, මෙබඳු වූ නිරයාදී
විපාකගති ඇත්තෝ වන්නාහ, මෙබඳු
පරලොවක් ඇතියෝ වන්නාහ' යි ඒ මේ
සතර දෘෂ්ටිගතය ම තථාගත තෙමේ නන්
අයුරින් දකී. තථාගත තෙමේ එයත් දකී.
එයින් මත්තෙහි වූ (ශීල සමාධි ප්‍රඥා
විමුක්ති විමුක්තිඥානදර්ශන සර්වඥඥානාඥාන
යන මේ) සියල්ලත් දකී. එය දන්නේ, 'මෙය
මම දනිමි' යි තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි මාන වශයෙන්
පරාමර්ශනය නො කෙරෙයි, එය
පරාමර්ශනය නොකරන ඒ තථාගත බුදුහු
විසින් තමා ම කෙලෙස් නිවීම දන්නා
ලද්දේ ය. (මෙහි සුව පත් වමු යි අසෝ
තැන සුව පත් වමු යි සිතමින් යම් සැප
වේදනාවන්හි ඇළුණු අත් නොටුවෝ

නානාවිධ දෘෂ්ටිගහනයට වදිත් ද), තථාගත
තෙමේ ඒ වේදනාවන්ගේ උත්පත්තිය ද
විනාශයද ආස්වාදය ද ආදීනවය ද ඒ
වේදනාවන්ගේ නික්මීම ද තත් වූ පරිදි දැන,
ජන්දරාගය දුරු වූ බැවින් උපාදාන රහිත ව
මිදුණේ වෙයි.

43P. ඉමෙ ඛො තෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා
ගමහිරා දුද්දසා දුරන්තුවොධා සනතා
පණ්ණා{1} අතකකාවචරා නිපුණා පඨිත
වෙදනියා{2} යෙ තථාගතො සයං අභිඤ්ඤා
සච්ඡිකත්වා පවෙදෙති, යෙහි තථාගතසස
යථාභූචචං වණණං සම්මා වදමානා
වදෙය්‍යුං.

43S. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ යම් ධර්ම කෙනෙකුන් තෙමේ ම විශිෂ්ට ඥාණයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ප්‍රකාශ කෙරේ නම්, යම් ධර්ම කෙනෙකුන් කරණ කොට ගෙන තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම ගුණ කියන්නට තැත් කරන්නෝ කියන්නාහු නම්, මේ - ගැඹුරු වූ, සර්වඥ බුදු කෙනෙකුන් විසින් ම විනා සෙස්සවුන් විසින් නො දැක්ක හැකි වූ, එ හෙයින් ම සෙස්සවුන් විසින් අවබෝධ නො කට හැකි වූ, ශාන්ත වූ ප්‍රණීත වූ, තර්කයෙන් බැස නො ගත හැකි වූ, සියුම් වූ, ප්‍රාඥයන් විසින් ම දැන හැකි වූ ඒ ධර්මයෝ ය.

පටිමකභාණවාරං.

44P. සනති හික්බවෙ, එකෙ සමණව්‍රාහමණා
එකච්චසසසතිකා එකච්චඅසසසතිකා
එකච්චං සසසතං එකච්චං අසසසතං
අතතානථ ලොකථ පඤ්ඤාපෙනති චතුහි
චජුහි. තෙ ච භොනෙතා සමණව්‍රාහමණා
කිමාගමම කිමාරබ්භ එකච්චසසසතිකා
එකච්චඅසසසතිකා එකච්චං සසසතං
එකච්චං අසසසතං අතතානථ ලොකථ
පඤ්ඤාපෙනති චතුහි චජුහි?

44S. මහණෙනි, යම් කෙනෙක් ආත්මයන්
ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාශ්වත කොට ද
එක් කොටසක් අශාශ්වත කොට ද කරුණු
සතරෙකින් පණවත් නම්, එසේ වූ
ඒකත්‍යශාශ්වතික වූ ද ඒකත්‍යඅශාශ්වතික වූ
ද ඇතැම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත්තාහ.

ඒ භවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා
කීමෙක එල්ලා එකතරාශයවෙතික ද
එකතරාශයවෙතික ද වූවාහු (එක්
කොටසක් සදාකාලික යැයි ද එක් කොටසක්
සදාකාලික නොවේ යැයි ද යන දෘෂ්ටි
ඇත්තාහු) ආත්මයන් ලෝකයන් එක්
කොටසක් ශයවත යැ යිත් එක් කොටසක්
අශයවතැ යිත් කියා සතර කරුණෙකින්
පණවත් ද? යත්:

(30,31)

45P. හොති බො සො භික්ඛවෙ, සමයො යං
කදාචි කරහචි දීසසස අඬුනො අචචයෙන
අයං ලොකො සංවට්ඨති. සංවට්ඨමානො
ලොකෙ යෙහුයෙන සතතා

ආහසසරසංචතතනිකා භොනති. තෙ තප්ථ
භොනති මනොමයා පීතිහකඛා සයමපභා
අනතලිකඛචරා සුභඨායිනො චිරං
දීසමධානං තිඨනති.

45S. මහණෙනි, දික් කලක් ඇවෑමෙන් කිසි
සමයෙක මේ ලොව නස්තේ ද, එබඳු වූ
කාලයෙක් වේ ම ය. එසේ ලොව නැසෙන
කල්හි සත්හු බෙහෙවින් ආහස්සර
බඹලොවැ උපදින්නෝ වෙති. ඔහු එහි
ධ්‍යානචිත්ත බලයෙන් උපන්නෝ වෙති,
ප්‍රීතිය ම ආහාර කොට ඇත්තෝ වෙති, තුමු
ම බැබළෙන්නෝ වෙති, අහසෙහි
හැසිරෙන්නෝ වෙති, සිත්කළු වස්ත්‍රාභරණ
හැඳ පැළඳ සිටින්නෝ වෙති. එහි ඔහු ඉතා
බොහෝ කලක් සිටිත්.

හොඳි බො සො හිකබ්වෙ, සමයො යං
කදාචි කරහචි දීඝසස අඬුනො අචචයෙන
අයං ලොකො විචට්ඨති. විචට්ඨමානො
ලොකෙ සුඤ්ඤං බ්‍රහ්මවිමානං පාතුහවති.
අථඤ්ඤතරො සතොතා ආයුකඛයා වා
පුඤ්ඤකඛයා වා ආභසසරකායා චවිත්වා
සුඤ්ඤං බ්‍රහ්මවිමානං උපපජ්ජති. සො තඤ්ථ
හොඳි මනොමයො පීතිහකෙඛා සයම්පහො
අනතලිකඛචරො සුභයාසි චිරං දීඝමධානං
තිඨති. තසස තඤ්ථ එකකසස දීඝරතතං
නිබ්බුසිතතතා අනභිරති පරිතසසනා
උපපජ්ජති: ‘අහො වත අඤ්ඤ’පි සතතා
ඉත්ථතතං ආගචෙජ්ජයුනති’. අථ
අඤ්ඤතරෙ’පි සතතා ආයුකඛයා වා
පුඤ්ඤකඛයා වා ආභසසරකායා චවිත්වා

බ්‍රහ්මවිමානං උපපජ්ජන්ති තස්ස සත්තස්ස
සහව්‍යතං. තෙ'පි තඤ්ච භොන්ති මනොමයා
පිතිහක්ඛා සයමපභා අන්තලික්ඛවරා
සුභධායිනො චිරං දීඝමධානං තිඨන්ති.

මහණෙනි, දික් කලක් ඉක්මිමෙන් යම් කිසි
සමයෙක මෙලොව නැවත හටගන්නේ නම්
එසේ වූ කාලයෙක් වෙයි. එසේ ලොව හට
ගන්නා කල්හි හිස් බඹවිමනෙක් පහළ
වෙයි. ඒ කල්හි එක්තරා සත්ත්වයෙක් ආයු
ගෙවී යෑමෙන් හෝ පින් ගෙවී යෑමෙන්
ආහස්සර බඹ ලොවින් සැව ඒ හිස්
බඹවිමනෙහි උපදී. හෙ තෙමේ එහි ධ්‍යාන
සිතින් උපන්නේ ප්‍රීතියම ආහාර කොට
ඇත්තේ වෙයි. සිය සිරුරු එළියෙන් ම
බබළන්නේ වෙයි, ආකාශචාරී වෙයි, සිත්කළු

වස්ත්‍රාභරණ ඇති වූ සිටින්නෝ වෙයි. හේ
එහි ඉතා බොහෝ කලක් සිටියි. එහි ඔහු
හුදකලා වූ බොහෝ කලක් වූසු හෙයින්
'අන් සත්හු ද මේ අත්බවට එන්නාහු නම්
යෙහෙකැ' යි ප්‍රාර්ථනාවෙක් තෘෂ්ණාවෙක්
ඔහුට පහළ වෙයි. ඉක්බිති එක්තරා සත්ත්ව
කෙනෙක් ද, ආයු ගෙවීමෙන් හෝ පින්
ගෙවීමෙන් හෝ ආහස්සර ලොවින් සැව ඒ
බඹවීමනට, ඔහුගේ සහභාවයට පැමිණෙත්.
ඔහු ද එහි ධ්‍යානමනසින් උපන්නෝ ප්‍රීතිය
ම ආහාර කොට ඇත්තෝ වෙත්, ස්වයම්ප්‍රභ
වෙත්, ආකාශචාරී වෙත්, සිත්කළු උයන්
විමන් ආදියෙහි සිටින්නෝ (නොහොත්
සිත්කළු වස්ත්‍රාභරණ හැඳ පැළඳ

සිටින්නෝ) වෙත්. ඔහු එහි ඉතා දික් කලක්
සිටිත්.

තත්‍ර භික්ඛවෙ, යො සො සතොතා පටිමං
උපපතොතා තසස එවං හොති: ‘අහමසමි
බ්‍රහමා මහාබ්‍රහමා අභිභූ අනභිභූතො
අඤ්ඤදත්ථදසො වසවතති ඉසසරො කරතා
නිමමාතා සෙයො සජ්ජා{1} වසි පිතා
භූතභව්‍යානං. මයා ඉමෙ සතතා නිමමිතා.
තං කිසස හෙතූ? මමං හි පුබ්බෙ
එතදහොසි: අහො වත අඤ්ඤ’පි සතතා
ඉත්ථතතං ආගචෙජය්‍යනති. ඉති මමච{2}
මනොපණ්ඨි. ඉමෙ ච සතතා ඉත්ථතතං
ආගතා’ති. යෙ’පි තෙ සතතා පච්ඡා
උපපනතා{3} තෙසමපි එවං හොති: අයං
බො භවං බ්‍රහමා මහාබ්‍රහමා අභිභූ

අනභිභූතො අඤ්ඤද්වුදසො වසවතති
ඉසසරො කතතා නිමමාතා සෙයො සජ්ඣා
වසි පිතා භූතභව්‍යානං. ඉමිනා මයං භොතා
බ්‍රහ්මනා නිමමිතා. තං කිසස හෙතූ? ඉමං හි
මයං අද්දසාම ඉධ පටිමං උපපනනං. මයං
පනමහා පච්ඡා උපපනනා'ති.

මහණෙනි, එහි යම් සත්ත්වයෙක් පළමු වැ
උපන්නේ ද, ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වෙයි.

“මම බ්‍රහ්ම වෙමි, මහා බ්‍රහ්ම වෙමි, අන්
හැම මැඩ පවත්වා සිටින්නෙමි වෙමි, අනුන්
විසින් නොමඬනා ලද්දෙමි වෙමි,
ඒකාන්තයෙන් සියල්ල දක්නෙමි වෙමි,
සියල්ලන් වශයෙනි පවත්වන්නෙමි වෙමි,
ඊශ්වර වෙමි, කර්තෘ වෙමි, මවන්නා වෙමි,
ලොවට උත්තම වෙමි, ලොව සකස්

කරන්නා වෙමි, පුරුදු කළ වශිකා ඇත්තෙමි,
උපන්නවුන්ගේ ද, උපදින්නවුන්ගේ ද පියා
වෙමි. මා විසින් මේ සත්ත්වයෝ මවන
ලදහ. ඒ (එසේ සිතනුයේ) කවර හෙයින්?
යත්: ‘අන් සත්ත්ව කෙනෙකුත් මෙහි මේ
අත්බවට එන්නාහු නම් යෙහෙකැ’යි
පූර්වයෙහි මට මේ සිත පහළ විය. මෙසේ
මාගේ ප්‍රාර්ථනාව ද විය. මේ සත්ත්වයෝත්
මගේ ඒ ප්‍රාර්ථනාව අනු ව මේ අත්බවට
ආහ” යනු යි. යම් සත්ත්ව කෙනෙක් පසුව
උපන්නෝ ද ඔවුනට මේ සිත වෙයි. ‘මේ
හවත් තෙමේ බ්‍රහ්ම ය, මහා බ්‍රහ්ම ය,
අනුන් මැඩ පවත්වා සිටින්නා ය, අනුන්
විසින් නො මැඩුණේ ය, ඒකාන්තයෙන්
සියල්ල දක්නේ ය, ලොව තමා වශයෙහි

පවත්වන්නේ ය, රීශ්වර ය, කර්තෘ ය,
නිර්මාතෘය, උත්තමයා ය, ලොව සකස්
කරන්නා ය, පුරුදු කළ වශිතා ඇත්තා ය,
උපන් උපදනා සියල්ලන්ගේ පියා ය. මේ
භවත් බඹු විසින් අප මවන ලද්දෙමෝ වමු.
ඒ කවර හෙයින්? යත්: මොහු වනාහී අපට
පළමු ව මෙහි උපන්නාහු අපි දුටුවමු. අපි
වනාහී පසු වැ උපන්නම්හ” යනුයි.

(32,33)

46P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යො සො සතොතා
පටිමං උපපනොතා, සො දීඝායුකතරො ච
හොති වණ්ණවතතතරො ච
මහෙසකඛතරො ච. යෙ පන තෙ සතතා
පච්ඡා උපපනතා, තෙ අප්පායුකතරා ච

හොනනි දුබ්බණ්ණකරා ච අපෙපසකබ්බකරා
ච. යානං ඛො පනොතං භිකබ්බෙ, විජජති
යං අඤ්ඤාතරො සතොතා තමහා කායා
චවිතවා ඉත්ථතං ආගචජති.

46S. මහණෙනි, එහි යම් සත්ත්වයෙක්
පළමු වැ උපන්නේ ද, හේ සෙස්සනට වඩා
දීර්ඝායුෂ්ක වෙයි, සෙස්සනට වඩා
වර්ණවත් වෙයි, සෙස්සනට වඩා මහායශස්
ඇත්තේ වෙයි. යම් කෙනෙක් වනාහි පසු වැ
උපන්නේ ද ඔහු පළමු උපන්නාට වඩා
මන්දායුෂ්ක ද වෙති, ඔහුට වඩා වර්ණයෙන්
හීන ද වෙති, ඔහුට වඩා අල්පයශස්
ඇත්තේ ද වෙති. මහණෙනි, යම්
හෙයෙකින් ඔවුන් අතුරෙන් කිසි
සත්ත්වයෙක් ඒ බ්‍රහ්මනිකායයෙන් සැව මේ

මිනිසත්ඛවට පැමිණේ ය යන කාරණයෙන්
ඇද්ද මෙය විද්‍යාමාන ය (වන එකෙක).

ඉත්තං ආගතො සමානො අගාරසමා
අනගාරියං පබ්බජති. අගාරසමා අනගාරියං
පබ්බජ්‍යො සමානො ආකපපමනවාය
පධානමනවාය අනුයොගමනවාය
අපපමාදමනවාය සමමාමනසිකාරමනවාය
තථාරූපං චෙතොසමාධිං චූසති යථා
සමාහිතෙ චිතතෙ තං පුබ්බෙතිවාසං
අනුසසරති, තතො පරං නානුසසරති. සො
එවමාහ:

එස් හේ මේ මිනිසත්ඛවට ආයේ ම ගිහි
ගෙයින් පැවිදි බිමට වදී. ගිහි ගෙයින් පැවිදි
බිමට වන්නේ ම, හේ උත්සාහ වඩා වැර

වඩා පුන පුනා වැයම් කොට නොපමා බව
නිසා නුවණ නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත
මනා වැ පිහිටි කල්හි මෙයින් පෙර වූ
ජාතිය සිහි කෙරේ ද, එයින් ඔබ්බෙහි සිහි
නො කෙරේ ද, එසේ වූ චිත්තසමාධියක්
ලබයි. හෙ තෙම මෙසේ කියයි:

‘යො ඛො සො භවං බ්‍රහමා මහාබ්‍රහමා අභිභූ
අනභිභූතො අඤ්ඤදක්ඛදසො වසවතති
ඉසසරො කතතා නිමමාතා සෙය්‍යො සජ්ඣා
වසී පිතා භූතභව්‍යානං, යෙන මයං භොතා
බ්‍රහමුතා නිමමිතා, සො නිච්චවා ධූචො
සසසතො අවිපරිණාමධම්මො සසසතිසමං
තථෙව ධස්සති. යෙ පන මයං අනුමහා
තෙන භොතා බ්‍රහමුණා නිමමිතා, තෙ මයං

අනිවච්චා අඬුවා අපපායුකා චචනධම්මා
ඉඤ්ඤාං ආගතා'ති.

“යම් ඒ භවත් චුත්මයෙක් මහාචුත්ම ද,
අනුත් මැඩ පවත්වන්නේ ද, ඊශ්වර ද,
කාරක ද, නිර්මාපක ද, උත්තම ද, ලොව
සකස් කරන්නේ ද, පුරුදු කළ වශීකා
ඇත්තේ ද, උපනුන්හටත් උපදනාවුන්හටත්
පීතෘ ද, යම් භවත් මහබඹක්හු විසින් අප
මවන ලදුමෝ ද, ඒ මහබඹ තෙමේ නිත්‍ය
ය, ධ්‍රැව ය (නො මැරෙන්නේ ය), සදාකාලික
ය, නොවෙනස් වන ස්වභාව ඇත්තේ ,
මහාපෘථිවි ආදී ශාශ්වත වස්තූන් හා සම වැ
ඵසේ ම නොවෙනස් වැ සිටින්නේ ය. යම්
බඳු අපි ඒ භවත් බඹහු විසින් මවන ලදුමෝ
ද, ඒ අපි අනිත්‍යමිහ, අධ්‍රැවයමිහ,

අල්පායුෂ්කයමිහ, මැරෙන ස්වභාවය
ඇත්තමිහ, එ බැවින් බඹ ලොවින් සැව
මෙහි මේ මිනිසත් බවට ආමිහ” යනු යි.

ඉදං භික්ඛවෙ, පටිමං ධානං යං ආගමම යං
ආරබ්භ එකෙ සමණව්‍රාහමණා
එකච්චසසසතිකා එකච්චඅසසසතිකා
එකච්චං සසසතං එකච්චං අසසසතං
අත්තානථ ලොකථ පඤ්ඤාපෙනති.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමක් ඇරැබූ
ඇතැම් මහණ බමුණෝ ඒකත්‍යශාශ්වතිකත්
ඒකත්‍යඅශාශ්වතිකත් වූවෝ ආත්මයත්
ලෝකයත් එක් කොටසක් ශාශ්වත කොටත්
එක් කොටසක් අශාශ්වත කොටත් පණවත්
නම්, මේ ඒ පලමු කාරණය යි.

47P. දුතියෙ ච භොනෙතා සමණව්‍රාහමණා
කිමාගමම කිමාරබ්‍හ එකච්චසසසතිකා
එකච්චඅසසසතිකා එකච්චං සසසතං
එකච්චං අසසසතං අත්තානච ලොකච
පඤ්ඤපෙනති?

47S. දෙවෙනි කාරණයෙහිත් - පින්වත්
මහණ බමුණෝ කුමක් නිසා කිමෙක ඵල්බැ
ඒකත්‍යශාශ්වතික ද ඒකත්‍යඅශාශ්වතික ද
වූවෝ ආත්මයත් ලෝකයත් එක් කොටසක්
ශාශ්වතත් එක්කොටසක් අශාශ්වතත් කොට
පණවත් ද? යත්:

(34,35)

සනති හිකබ්වෙ, බිඬඩාපදොසිකා නාම
දෙවා. තෙ අතිවෙලං

හසසබ්ඬාරතිධමමසමාපනනා විහරනති.
තෙසං අතිවෙලං

හසසබ්ඬාරතිධමමසමාපනනානං විහරතං
සති මුසසති. සතියා සමෙමාසා තෙ දෙවා
තමහා කායා චවනති.

මහණෙනි, බිඬඩාපදොසික නම් දෙවි
කෙනෙක් ඇත්තාහ. ඔහු

ආහාරෝපභෝගකාලය ඉක්මවා මෙවුන්දමිහි
ද කායික වාචසික ක්‍රීඩායෙහි ද යෙදුනෝ වැ
වෙසෙත්. බොජුන් ගන්නා කාලසීමාව ද
ඉක්මවා මෙවුන්දමිහි ද කායික වාචසික
ක්‍රීඩායෙහි ද ඇලෙන ස්වභාවයට පැමිණ
වසන ඔවුන්ගේ බොජුන් ගැන්මෙහි සිහි

නැති වේ. එසේ සිහි නැති වීමෙන් ඒ
දෙවියෝ ඒ දේවනිකායයෙන් චූෂ්ණ වෙත්.

යානං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, විජජති යං
අඤ්ඤතරො සතොතා තමහා කායා චවික්ඛා
ඉස්මිතං ආගචජති. ඉස්මිතං ආගතො
සමානො අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජති.
අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජිතො සමානො
ආතප්පමනවාය පධානමනවාය
අනුයොගමනවාය අප්පමාදමනවාය
සමමාමනසිකාරමනවාය තථාරූපං
වෙතොසමාධිං චූසති. යථාසමාහිතෙ චිත්තෙ
තං පුබ්බෙතිවාසං අනුසසරති, තතො පරං
නානුසසරති.

මෙසේ වූ එක්තරා සත්ත්වයෙක් ඒ
දේවනිකායයෙන් සැව මේ මිනිස් බවට
පැමිණේ ය යන යමක් ඇද්ද, මෙය ඇති
එකෙක. එසේ මේ මිනිසත්බවට පැමිණියා
වූ ම හේ ගිහිගෙන් නික්ම පැවිදි වේ. පැවිදි
වූයේ ම උත්සාහ වඩා, වැර වඩා, පුනපුනා
වැර වඩා, එළඹ සිටි සිහිය වඩා, නුවණ
වඩා, යම් සමාධියෙකින් සිත මනා වැ පිහිටි
කල්හි ඒ පෙර අත්බව සිහි කෙරේ ද, එයින්
යට සිහි නොකෙරේ ද, එබඳු වූ චිත්ත
සමාධියක් ලබයි.

සො එවමාහ: යෙ ඛො තෙ භොනොතා
දෙවා න ඛිඨ්ඨාපදොසිකා, තෙ න අතිවෙලං
හසසඛිඨ්ඨාරතිධම්මසමාපනනා විහරන්ති.
තෙසං න අතිවෙලං

හසසබ්බධාරතිධම්මසමාපනනානං විහරතං
සති න මුසසති. සතියා අසමෙමාසා තෙ
දෙවා තමහා කායා න චචනති, නිචවා ධූවා
සසසකා අවිපරිණාමධම්මා සසසතිසමං
තථෙව ඨසසනති. යෙ පන මයං අනුමහ
බ්බිඨවාපදොසිකා, තෙ මයං අතිවෙලං
හසසබ්බධාරතිධම්මසමාපනනා විහරිමහ.
තෙසං නො අතිවෙලං

හසසබ්බධාරතිධම්මසමාපනනානං විහරතං
සති මුසසි. සතියා සමෙමාසා එවං මයං
තමහා කායා චුතා අනිචවා අඬුවා
අපපායුකා චචනධම්මා ඉඤ්ඤතං ආගතා'ති.

හේ මෙසේ කියයි: “යම් පින්වත් දෙවි
කෙනෙක් බ්බිඨවාපදොසික නො වෙත් ද, ඔහු
බොජුන් වේලාව ඉක්මවා මෙවුන්දම්හින්

කායික වාචසික ක්‍රියායෙහිත් ඇලෙන
ස්වභාවයට පැමිණියෝ වැ නො වෙසෙත්.
එසේ වේලාව ඉක්මවා මෙවුන්දමිහිත් සෙසු
කායික වාචසික ක්‍රියායෙහිත් ඇලෙන
ස්වභාවයට පැමිණ නොවසන ඔවුනට
බොජුන් ගැන්මෙහි සිහි නැති නොවේ. එසේ
සිහි නැති නොවනුයෙන් ඒ දෙවියෝ ඒ
දේවනිකායයෙන් චූෂා නො වෙත්. ඔහු
නිත්‍ය හ. ඒකාන්ත හ. සදාකාලික හ. නො
පෙරළෙන සුලු හ. ශාශ්වතිනට (පෘථිවි ආදී
සදාකාලික වස්තූනට) සම වැ එසේ ම
සිටුනාහ. යම් බඳු වූ අපි වනාහි
බිඬිඩාපඤ්ඤික වමෝ ද, ඒ අපි වේලාව
ඉක්මවා හෂික්‍රියාරතිධර්මයට පැමිණියෝ වැ
වසන ඒ අපට බොජුන් ගැන්මෙහි සිහි නැති

විය. සිහි නැති වීමෙන් මෙසේ අපි ඒ
දිව්‍යනිකායයෙන් චූෂ්‍ය වුවමෝ එ හෙයින්
ම අනිත්‍ය වුවමෝ අධ්‍රැව වුවමෝ
අල්පායුෂ්ක වුවමෝ මැරෙන ස්වභාවය
ඇත්තමෝ මේ මිනිස්බවට පැමිණියමිහ”
යනුයි.

ඉදං භික්ඛවෙ, දුතියං ධානං යං ආගමම යං
ආරබ්භ එකෙ සමණව්‍රාහමණා
එකච්චසසසතිකා එකච්චඅසසසතිකා
එකච්චං සසසතං එකච්චං අසසසතං
අත්තානච ලොකච පඤ්ඤාපෙනති.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමෙක එල්ල
ඇතැම් මහණබමුණෝ ඒකත්‍යශාශ්වතික ද
ඒකත්‍යඅශාශ්වතික ද වුවෝ ආත්මයන්

ලෝකයත් එක් කොටසක් ශාශ්වත ද එක්
කොටසක් අශාශ්වතද කොට පණවත් නම්,
මේ ඒ දෙවෙනි කාරණය යි.

48P. තතියෙ ච භොනොතා සමණව්‍රාහමණා
කිමාගමම කිමාරබ්‍හ එකච්චසසසතිකා
එකච්චඅසසසතිකා එකච්චං සසසතං
එකච්චං අසසසතං අත්තානච ලොකච
පඤ්ඤාපෙනති?

48S. තෙවෙනි කරුණෙහි ද - පිනවත්
බමුණබමුණෝ කුමක් උදෙසා කුමක් ඇරැවැ
ඒකත්‍යශාශ්වතික ද, එක්ත්‍යඅශාශ්වතික ද
වූවෝ ආත්මයත් ලෝකයත් කොටසක්
ශාශ්වත වශයෙනුත් කොටසක් අශාශ්වත
වශයෙනුත් පණවත් ද? යත්:

සනති හිකබ්වෙ, මනෝපදෝසිකා නාම
දෙවා. තෙ අතිවෙලං අඤ්ඤමඤ්ඤං
උපනිජ්ඣායනති. තෙ අතිවෙලං
අඤ්ඤමඤ්ඤං උපනිජ්ඣායනතා
අඤ්ඤමඤ්ඤමහි චිත්තානි පද්ධසෙති. තෙ
අඤ්ඤමඤ්ඤමහි පද්ධචිත්තා කිලනතකායා
කිලනතචිත්තා. තෙ දෙවා තමහා කායා
චවනති.

මහණෙනි, මනෝපදෝසික නම් දෙවි
කෙනෙක් ඇත්හ. ඔහු කිපුණු සිතින්
බොහෝ වේලා උනුන් බලත්. ඔහු කිපුණු
සිතින් උනුන් බලන්නෝ, උනුන් කෙරෙහි
හිත් දූෂිත කෙරෙත්. මෙසේ උනුන් කෙරෙහි
දූෂිත කළ සිත් ඇති ඔහු (එ හෙයින් ම)

මේරිකුණු කය ඇත්තෝ මේරිකුණු සිත්
ඇත්තෝ ඒ දේවනිකායයෙන් චූෂ්ණ වෙත්.

(36,37)

යානං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, විජජති යං
අඤ්ඤාතරො සතොතා තමහා කායා චවික්ඛා
ඉඝථිතතං ආගචජති. ඉඝථිතතං ආගතො
සමානො අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජති.
අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජිතො සමානො
ආතපපමනවාය පධානමනවාය
අනුයොගමනවාය අපපමාදමනවාය
සමමාමනසිකාරමනවාය තථාරූපං
චෙතොසමාධිං චූසති යථාසමාහිතෙ චිත්තෙ
තං පුබ්බෙතිවාසං අනුසසරති තතො පරං
නානුසසරති.

එක්තරා සත්ත්වයෙක් ඒ දේවනිකායෙන්
සැව මේ මිනිසත්ඛවට පැමිණේ ය යන
යමක් ඇද්ද, මහණෙනි, මේ කාරණය ඇති
එකෙකි. එසේ හේ මේ මිනිසත්ඛවට
පැමිණියේ ම ගිහිගෙන් නික්මු පැවිදි බිමට
පැමිණේ. පැවිදි බිමට පැමිණි හෙ තෙමේ
උත්සාහය නිසා වීර්යය නිසා නැවත නැවත
වැර වැඩුම් නිසා නොපමාව නිසා නුවණ
නිසා, යම්සේ සිත මොනවට පිහිටි කල්හි ඒ
පෙර අත්ඛව සිහි කෙරේ ද, එයින් යට සිහි
නොකෙරේ ද, එබඳු වූ චිත්ත සමාධියක්
ලබයි.

සො එවමාහ: යෙ ඛො තෙ භොනොතා
දෙවා න මනොපදොසිකා, තෙ න අතිවෙලං
අඤ්ඤමඤ්ඤං උපනිජ්ඣායනති. තෙ න

අතිවෙලං අඤ්ඤමඤ්ඤං උපනිජ්ඣායනතා
අඤ්ඤමඤ්ඤමහි අපපද්ධචිතතා
අකිලනතකායා අකිලනතචිතතා. තෙ දෙවා
තමහා කායා න චවනති නිචවා ධූවා
සසසතා අවිපරිණාමධම්මා සසසතිසමං
තථෙව ධස්සනති. යෙ පන මයං අනුමහ
මනොපදොසිකා, තෙ මයං අතිවෙලං
අඤ්ඤමඤ්ඤං උපනිජ්ඣායිමහ. තෙ මයං
අතිවෙලං අඤ්ඤමඤ්ඤං උපනිජ්ඣායනතා
අඤ්ඤමඤ්ඤමහි{1} චිතතානි පද්ධසිමහ. තෙ
මයං අඤ්ඤමඤ්ඤමහි පද්ධචිතතා
කිලනතකායා කිලනතචිතතා. එවං තමහා
කායා චූතා අනිචවා අඬුවා අපපායුකා
චවනධම්මා ඉඤ්ඤං ආගතා'ති.

හේ මෙසේ කියයි: “යම් පින්වත් දෙව්
කෙනෙක් මනෝපදෝෂික නොවෙත් ද, ඔහු
බොහෝ වේලාවක් උනුන් කපි පිතින් නො
බලත්. ඉතා බොහෝ වේලාවක් කපි පිතින්
උනුන් නො බලන ඔහු උනුන් කෙරෙහි සිත්
රිදුවා නො ගනිත්. උනුන් කෙරෙහි සිත්
රිදුවා නො ගත් ඔහු ක්ලාන්ත නො වූ කය
ඇත්තෝ, ක්ලාන්ත නො වූ සිත් ඇත්තෝ, ඒ
දිව්‍ය නිකායයෙන් ව්‍යුත නො වෙත්. යම් බඳු
වූ අපි වනාහි මනෝපදෝෂික වූමු ද, ඒ අපි
බොහෝ වේලාවක් උනුන් කපි පිතින්
බැලුමිහ. ඒ අපි ඉතා බොහෝ වේලා උනුන්
කපි පිතින් බලන්නමෝ උනුන් කෙරෙහි
සිත් රිදුවා ගතුමිහ. ඒ අපි උනුන් කෙරෙහි
රිදුවා ගත් සිත් ඇත්තමෝ ක්ලාන්ත වූ කය

ඇත්තමෝ ක්ලාන්ත වූ සිත් ඇත්තමෝ
මෙසේ ඒ දේවනිකායයෙන් චූෂ්ණ වූවමෝ
(එහෙයින් ම) අනිත්‍යයමිහ. අධ්‍රැවයමිහ.
අල්පායුෂ්කයමිහ. මැරෙන ස්වභාවය
ඇත්තමෝ මේ මිනිස්බවට ආමිහ” යනු යි.

ඉදං භික්ඛවෙ, තතියං ධානං යං ආගමම යං
ආරබ්භ එකෙ සමණව්‍රාහමණා
එකච්චසසසතිකා එකච්චඅසසසතිකා
එකච්චං සසසතං එකච්චං අසසසතං
අත්තානච ලොකච පඤ්ඤාපෙනති.

මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණෝ යමක්
උදෙසා යමක් ඇරැඳූ ඒකත්‍යශාශ්වතික ද
ඒකත්‍යඅශාශ්වතික ද වූවෝ ආත්මයන්
ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාශ්වත ද එක්

කොටසක් අශාශ්වත ද කොට පණවත් නම්,
මේ ඒ තෙවෙනි කාරණය යි.

49P. චතුරො ච භොනොතා සමණව්‍රාහමණා
කිමාගමම කිමාරබ්‍භ ඵකචචසසසතිකා
ඵකචචඅසසසතිකා ඵකචචං සසසතං
ඵකචචං අසසසතං අතතානච ලොකච
පඤ්ඤාපෙනති?

49S. මහණෙනි, සතර වන කරුණෙහි -
හවත් මහණබ්‍රමුණෝ කුමක් උදෙසා කුමක්
ඇරැබූ ඵ්කත්‍යශාශ්වතික ද
ඵ්කත්‍යඅශාශ්වතික ද වූවෝ ආත්මයත්
ලෝකයත් ඵක් කොටසක් ශාශ්වත කොටත්
ඵක් කොටසක් අශාශ්වත කොටත් පණවත්
ද? යත්:

ඉඬ හිකබ්වෙ, එකවෙවා සමණෝ වා
බ්‍රාහ්මණෝ වා තකකි හොති වීමංසි. සො
තකකපරියාහතං වීමංසානුචරිතං
සයමපටිභානං එවමාහ: යං ඛො ඉදං
චුචචති චකචුනති'පි සොතනති'පි සාණංති'පි
ජිවහාති'පි කායොති'පි, අයං අතතා
අනිවෙවා අඬුවො අසසසතො
විපරිණාමධමෙමා. යං ච ඛො ඉදං චුචචති
චිත්තනති වා මනෝ'ති වා විඤ්ඤාණනති
වා අයං අතතා නිවෙවා ඬුවො සසසතො
අවිපරිණාමධමෙමා සසසතිසමං තථෙව
යසසති'ති.

මහණෙනි, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ
බ්‍රහ්මණෙක් හෝ තර්ක විතර්ක කරන්නේ
වෙයි, අයෝනිසෝමනස්කාරයෙන්

විමසන්නේ වෙයි. හේ තර්ක කොට ගන්නා
ලද, නොනුවණින් විමසා ගැන්ම අනුව
පැවැති, තමාගේ හුදු වැටහීම මෙසේ
පවසයි: “ඇස යැ යි ද, කණ යැ යි ද, දිව
යැ යි ද, කය යැ යි ද, කියා මේ යමක්
කියනු ලැබේ නම්, එසේ වූ මේ ආත්මය
අනිත්‍ය ය, අමූර්ත ය, අශාශ්වත ය,
පෙරළෙනසුලු ය. සිත ය කියා හෝ මනසය
කියා හෝ විඥානය කියා හෝ යමක් කියනු
ලැබේ නම්, එසේ වූ මේ ආත්මය ව්‍යාප්ති
නිත්‍ය ය, මූර්ත ය, ශාශ්වත ය,
නොපෙරළෙනසුලු ය, (මහාපාරිච්ඡාදී)
සදාකාලික වස්තූන් හා සම වූ එසේ ම
නො වෙනස් වූ සිටුනේ ය” යනු යි.

ඉදිං භික්ඛව්වෙ, චතුස්සං යානං යං ආගමම
යං ආරබ්භ ඵකෙ සමණව්‍රාහමණා
ඵකචචසසසතිකා ඵකචචඅසසසතිකා
ඵකචචං සසසතං ඵකචචං අසසසතං
අත්තානච ලොකච පඤ්ඤාපෙනති.

මහණෙනි, යමක් උදෙසා යමක් ඇරැඹ
ඇතැම් මහණබමුණෝ ඵ්කත්‍යශාශ්වතික ද
ඵ්කත්‍යඅශාශ්වතික ද වූවෝ ආත්මයත්
ලෝකයත් ඵක් කොටසක් ශාශ්වත කොට ද
ඵක් කොටසක් අශාශ්වත කොටද පණවත්
නම්, මේ ඵ් සතරවන කාරණය යි.

(38,39)

ඉමෙහි බො තෙ හිකබ්වෙ, සමණව්‍යාහමණා
එකච්චසසසතිකා එකච්චඅසසසතිකා
එකච්චං සසසතං එකච්චං අසසසතං
අත්තානච ලොකච පඤ්ඤාපෙනති චතුහි
චජුහි.

මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ
ඒකත්‍යශාශ්වතික ද ඒකත්‍යආශාශ්වතික ද
වූවෝ මේ සතර කරුණින් ආත්මයන්
ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාශ්වත ද එක්
කොටසක් අශාශ්වත ද කොට පණවත්.

යෙ හි කෙච් හිකබ්වෙ, සමණා වා ව්‍යාහමණා
වා එකච්චසසසතිකා එකච්චඅසසසතිකා
එකච්චං සසසතං එකච්චං අසසසතං
අත්තානච ලොකච පඤ්ඤාපෙනති, සබ්බෙ

තෙ ඉමෙහෙව චතුහි වස්සුහි, එතෙසං වා
අඤ්ඤතරෙන. නත්ථි ඉතො බහිඨා.

මහණෙනි, යම් මහණකෙනෙක් හෝ යම්
බමුණුකෙනෙක් හෝ ඒකත්‍යශාශ්වතික ද
ඒකත්‍යඅශාශ්වතික ද වූවෝ ආත්මයන්
ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාශ්වත ද එක්
කොටසක් අශාශ්වත ද කොට පණවත් නම්,
ඒ සියල්ලෝ මේ සතර කරුණින් ම හෝ
මොවුන් අතුරෙන් එක් කරුණෙකින් හෝ
එසේ පණවත්. මෙයින් පිටත් අන් කරුණක්
නැත.

50P. තයිදං භික්ඛවෙ, තථාගතො පජානාති:
“ඉමෙ දිඨ්ඨිඨානා එවං ගහිතා එවං පරාමධා
එවං ගතිකා භවිසසනති

එවංඅභිසම්පරායා”ති. තං ච තථාගතො
පජානාති. තතො ච උත්තරීතරං පජානාති.
තං ච පජානනං න පරාමසති. අපරාමසතො
චසස පචචතතංයෙව නිබ්බුති විදිතා.
වෙදනානං සමුදයඥ අත්ථගමඥ අසසාදඥ
ආදීනවඥ නිසසරණඥ යථාභූතං විදිත්වා
අනුපාදා විමුක්තො භික්ඛවෙ තථාගතො.

50S. මහණෙනි, ‘මේ දෘෂ්ටිකාරණයෝ
මෙසේ ගන්නා ලද්දෝ, මෙසේ පරාමර්ශනය
කරන ලද්දෝ මෙබඳු නිරයාදී විපාකගති
ඇත්තෝ වෙත්, මෙබඳු පරලොචි ඇතියෝ
වෙත් යැ’ යි මේ සතර දෘෂ්ටිගතය ම
තථාගත තෙමේ දන්නේ ය. තථාගත තෙමේ
එය ද එයින් මනෝහි වූ සියල්ල ද දනී. එය
දන්නේ, ‘මෙය මම දනිමි’ යි ඒ දැන්ම

තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි මාන වශයෙන් පරාමර්ශනය
නො කෙරෙ යි. එය පරාමර්ශනය නො
කරන්නා වූ ඔහු විසින් ම තමාගේ කෙලෙස්
නිවීම දන්නා ලද්දේ ය. (සුව ඇති තැන්
පතපතා අන්‍යකීර්ථකයෝ
නානාදෘෂ්ටිගහනයට පිවිසෙත් නම්)
තථාගත තෙමේ ඒ වේදනාවන්ගේ උපත ද
නැස්ම ද රසය ද දොස ද නික්මුම ද ඇති
සැටි දැන උපාදාන රහිතව මිදුණේ වෙයි.

51P. ඉමෙ ඛො තෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා
ගමහීරා දුදදසා දුරනුඛොධා සනතා පණ්ණා
අතකකාවචරා නිපුණා පඨිතවෙදනීයා, යෙ
තථාගතො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා
පවෙදෙති, යෙහි තථාගතසස යථාභූචචං
වණ්ණං සමමා වදමානා වදෙය්‍යුං.

51S. මහණෙනි, තථාගත චූදරජ යම් ධර්ම කෙනෙකුන් තෙමේ ම විශිෂ්ට ඥාණයෙන් දැන පසක් කොට පවසා නම්, තථාගත චූදහුගේ ඇති පරිදි වූ ම ගුණ කියන්නට තැත් කරන්නෝ යම් ධර්ම කෙනෙකුන් කරණ කොට ගෙන කියන්නෝ නම්, මේ වනාහි ගැඹුරු වූ දුර්දර්ශී වූ දුරනුබෝධ වූ ශාන්ත වූ ප්‍රණීත වූ අතර්කාවචර වූ සියුම් වූ පණ්ඩිතවේදනීය වූ ඒ ධර්මයෝ ය.

52P. සනති භික්ඛවෙ, එකෙ සමණව්‍රාහමණා අනතානනිකා අනතානනතං ලොකසස පඤ්ඤාපෙනති චතුභි වස්සුහි. තෙ ච භොනෙතා සමණව්‍රාහමණා කිමාගමම කිමාරබ්භ අනතානනිකා අනතානනතං ලොකසස පඤ්ඤාපෙනති චතුභි වස්සුහි?

52S. මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණු
කෙනෙක් ලොව කෙළවරක් ඇති නැතිබව
පිළිබඳ උපද්වා ගත් දෘෂ්ටි ඇත්තෝ, කරුණු
සතරෙකින් ලොවෙහි අන්තය හෝ
අනන්තය පණවත්. ඒ හවත් මහණබමුණෝ
කුමක් නිසා කුමක් ඇරැඹූ
අන්තානන්තකවාද ඇත්තෝ කරුණු
සතරෙකින් ලොවැ අන්තානන්තය පණවත්
ද? යත්:

ඉධ භික්ඛවෙ ඵකවෙවා, සමණො වා
බ්‍රාහ්මණො වා ආතපපමනවාය
පධානමනවාය අනුයොගමනවාය
අපපමාදමනවාය සමමාමනසිකාරමනවාය
තථාරූපං වෙතොසමාධිං චූසති
යථාසමාහිතෙ චිතෙන අනතසඤ්ඤි

ලොකසමිං විහරති. සො එවමාහ: “අනතවා
අයං ලොකො පරිවට්ඨමො. තං කිසස හෙතු?
අහං හි ආතපපමනවාය -පෙ- තථාරූපං
චෙතොසමාධිං චූසාමි යථාසමාහිතෙ චිතෙන
අනතසඤ්ඤී ලොකසමිං විහරාමි.
ඉමිනාමහං එතං ජානාමි: යථා අනතවා
අයං ලොකො පරිවට්ඨමො”ති.

මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ
බමුණෙක් උත්සාහය නිසා වීර්යය නිසා
පුනපුනා වැර වැඩුම් නිසා අප්‍රමාදය නිසා
නුවණ නිසා, යම් සමාධියකින් සිත
මොනවට පිහිටි කල්හි ලොවෙහි අත්තසංඤී
වැ වෙසේ නම්, එසේ වූ චිත්තසමාධියක්
ලබයි. හේ මෙසේ කියයි: “මෙ ලොව
අත්තවත් ය, හාත්පසින් ම වට ය.{*} ඒ

කවර හෙයින්? යත්: මම් වනාහි උත්සාහය
නිසා ... යම් සමාධියෙකින් සිත මොනවට
පිහිටි කල්හි ලොවෙහි අන්තසංඥී ව
වෙසෙමි ද, එසේ වූ චිත්තසමාධියක් ලැබීමි.
මේ කරුණින් මෙලොව යම්සේ අන්තවත් ද,
හාත්පසින් වට ද, එසේ මෙය මම් දනිමි”
යනු යි.

ඉදං භික්ඛවෙ, පටිමං ධාතං යං ආගමම යං
ආරබ්භ එකෙ සමණව්‍රාහමණා
අනතානන්තිකා අනතානන්තං ලොකසස
පඤ්ඤාපෙනති.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමක් ඇරැඳ
ඇතැම් මහණ බමුණෝ අන්තානන්තිකදෘෂ්ටි

ඇත්තෝ ලොවෙහි අත්තානන්තය පණවත්
නම්, මේ ඒ පලමු වන කාරණය යි.

(40,41)

53P. දුතියෙ ව හොනොකා සමණව්‍යාහමණා
කිමාගමම කිමාරබ්‍හ අතතානන්තිකා
අතතානන්තං ලොකසස පඤ්ඤාපෙනති?

53S. දෙවෙනි කරුණෙහි ද - හවත්
මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කිමෙක ඵල්ලැ
අත්තානන්තිකදෘෂ්ටි ගත්තෝ ලොවෙහි
අත්තානන්තය පණවත් ද? යත්:

ඉධ භික්ඛවෙ, ඵකවෙවා සමණො වා
ව්‍යාහමණො වා ආතපපමනවාය
පධානමනවාය අනුයොගමනවාය

අපපමාදමනවාය සමමාමනසිකාරමනවාය
තථාරූපං චෙතොසමාධිං චූසති,
යථාසමාහිතෙ චිතෙන අනන්තසඤ්ඤී
ලොකසමිං විහරති. සො එවමාහ:

“අනනො අයං ලොකො අපරියනො. යෙ
තෙ සමණව්‍යාහමණා එවමාහංසු: අනතවා
අයං ලොකො පරිච්චමෝ’ති, තෙසං මුසා.
අනනො අයං ලොකො අපරියනො. තං
කිසස හෙතු? අහං හි ආතපපමනවාය -පෙ-
තථාරූපං චෙතොසමාධිං චූසාමි
යථාසමාහිතෙ චිතෙන අනන්තසඤ්ඤී
ලොකසමිං විහරාමි. ඉමිනාමහං එතං
ජානාමි යථා අනනො අයං ලොකො
අපරියනො’ති.”

මහණෙනි, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ
බමුණෙක් හෝ උත්සාහය නිසා පුන පුනා
වැර වැඩුම් නිසා නොපමාව නිසා නුවණ
නිසා, යම් සමාධියෙකින් (ධ්‍යානයෙකින්)
සිත මනා වැ පිහිටි කල්හි ලොවෙහි
අනන්තසංඥේ වැ වෙසේ ද, එසේ වූ
චිත්තසමාධියක් උපදවයි. හේ මෙසේ කියයි:
“මේ ලොව අනන්ත ය, අපරියන්ත ය. යම්
ඒ මහණබමුණු කෙනෙක් ‘මේ ලෝකය
කෙළෙවරක් ඇත්තේ ය. හාත්පසින් වට යැ’
යි මෙසේ කීහු ද, ඔවුන්ගේ කීම බොරු ය.
මේ ලෝකය අනන්ත ය, අපරියන්ත ය.
කවර හෙයින්? යත්: මම් වනාහි උත්සාහය
නිසා ... යම් සමාධියෙකින් සිත මනා වැ
පිහිටි කල්හි ලොවෙහි අනන්තසංඥේ වැ

වෙසෙමි ද, එබඳු වූ චිත්තසමාධියක් ලැබීමි.
ලෝකය යම් සේ අනන්ත ද අපයින්න ද,
මම මේ කාරණයෙන් මෙය එසේ දනිමි”
යනුයි.

ඉදං භික්ඛවෙ, දුතියං ධානං යං ආගමම යං
ආරභ ඵකෙ සමණව්‍රාහමණා
අත්තානන්තිකා අත්තානන්තං ලොකසස
පඤ්ඤාපෙනති.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමෙක ඵල්ලා
ඇතැම් මහණබමුණෝ අත්තානන්තිකදෘෂ්ටි
ගත්තෝ ලෝකය පිළිබඳ අත්තානන්තය
පණවත් නම්, මේ ඒ දෙවෙනි කාරණය යි.

54P. තතියෙ ඵ භොනෙතා සමණව්‍රාහමණා
කිමාගමම කිමාරඛහ අනතානන්තිකා
අනතානන්තං ලොකසස පඤ්ඤාපෙනති?

54S. මහණෙනි, තෙවෙනි කරුණෙහි ද -
මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් ඇරැබූ
අන්තානන්තිකදෘෂ්ටි ඇත්තෝ ලොවැ
අන්තානන්තය පණවත් ද? යත්:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකවෙවා සමණො වා
ව්‍රාහමණො වා ආතපපමනවාය
පධානමනවාය අනුයොගමනවාය
අපපමාදමනවාය සමමාමනසිකාරමනවාය
තථාරූපං වෙතොසමාධිං වුසති,
යථාසමාහිතෙ චිතෙන උඨමධො
අනතසඤ්ඤී ලොකසමිං විහරති තිරියං

අනන්තසඤ්ඤී. සො ඵවමාහ: “අනත්වා ච
අයං ලොකො අනන්තො ච. යෙ තෙ
සමණව්‍යාහමණා ඵවමාහංසු: ‘අනත්වා අයං
ලොකො පරිවට්‍ථමො’ති, තෙසං මුසා. යෙ’පි
තෙ සමණව්‍යාහමණා ඵවමාහංසු: ‘අනන්තො
අයං ලොකො අපරියන්තො’ති, තෙසමපි
මුසා. අනත්වා ච අයං ලොකො අනන්තො
ච. තං කිසස හෙතු? අහං හි
ආත්මප්‍රමාණවාය -පෙ- තථාරූපං
චෙත්තොසමාධිං චුසාමි යථාසමාහිතෙ චිත්තෙ
උධමධො අනන්තසඤ්ඤී ලොකසමිං විහරාමි
තිරියං අනන්තසඤ්ඤී. ඉමිනාමහං එතං
ජානාමි: යථා අනත්වා ච අයං ලොකො
අනන්තො” චාති.

මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ
බමුණෙක් හෝ උත්සාහය නිසා වියාරිය
නිසා පුන පුනා වැර වැඩුම් නිසා
නොපමාබව නිසා නුවණ නිසා, යම්
සමාධියෙකින් සිත මොනවට පිහිටි කල්හි,
'ලොවෙහි උඩින් යටින් කෙළවරක් ඇතැ'යි
යන සංඥා ඇති වූ , එහෙත් 'ලොවෙහි
සරසින් කෙළවරක් නැතැ' යි යන සංඥා
ඇති වූ වෙසේ ද, එසේ වූ චිත්තසමාධියක්
ලබයි. හේ මෙසේ කියයි: "මේ ලොව
කෙළවරක් ඇත්තේ ද කෙළවරක් නැත්තේ
ද වේ. යම් මහණබමුණුකෙනෙක් 'මෙලොව
කෙළවරක් ඇත්තේ ය, වටු යැ' යි කිහු ද,
ඔවුන්ගේ වචනය හිස් ය. යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් වනාහි 'මේ ලොව කෙළවරක්

නැත්තේ ය. සීමාවක් නැත්තේ යැ'යි කීහු ද,
ඔවුන්ගේ වචන ද හිස් ය. මේ ලොව
අන්තවත් ද අනන්ත ද වේ. ඒ කවර
හෙයින්? යත්: මම් වනාහි උත්සාහය වඩා,
විශ්‍රාමය වඩා ... යම් සමාධියෙකින් සිත
සමාහිත කළහි ලොවෙහි උඩින් යටින්
කෙළෙවරක් ඇතැයි ද සරසින් කෙළවරක්
නැතැ යි ද යන සංඥා ඇති වූ වෙසෙමි ද,
එසේ වූ චිත්තසමාධියක් ලැබීමි. ලෝකය
යම් සේ කෙළෙවරක් ඇත්තේත් නැත්තේත්
වේ ද, මේ කරුණින් එසේ මෙය මම්
දනිමි.” යනු යි.

ඉදං භික්ඛවෙ, තතියං ධානං යං ආගමම යං
ආරබ්භ එකෙ සමණව්‍රාහමණා

අත්තානන්තිකා අත්තානන්තං ලොකස්ස
පඤ්ඤාපෙනති.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමෙක ඵල්ලැ
ඇතැම් මහණබමුණෝ අත්තානන්තිකදෘෂ්ටි
ගත්තෝ ලෝකයේ අත්තානන්තය පණවත්
ද, මේ ඒ තෙවෙනි කාරණය යි.

55P. චතුරො ච භානො සමණව්‍රාහමණා
කිමාගමම කිමාරබ්භ අත්තානන්තිකා
අත්තානන්තං ලොකස්ස පඤ්ඤාපෙනති?

55S. සිවුවන කාරණයෙනි ද - භවත්
මහණබමුණෝ කුමක් නිසා, කුමක් ඇරැ
අත්තානන්තිකදෘෂ්ටි ගත්තෝ ලොවේ
අත්තානන්තය පණවත් ද? යත්:

(42,43)

ඉඬ හිකඬවෙ, එකවෙවා සමණෝ වා
බ්‍රාහ්මණෝ වා තකකී හොති වීමංසි. සො
තකකපරියාහතං වීමංසානුචරිතං
සයමපටිභාතං එවමාහ: “නෙවායං ලොකො
අනතවා න පනානනෙතා. යෙ තෙ
සමණබ්‍රාහ්මණෝ එවමාහංසු: ‘අනතවා අයං
ලොකො පරිවට්ඨමො’ති, තෙසං මුසා. යෙ’පි
තෙ සමණබ්‍රාහ්මණෝ එවමාහංසු: ‘අනනෙතා
අයං ලොකො අපරියනෙතා’ති, තෙසමපි
මුසා. යෙ’පි තෙ සමණබ්‍රාහ්මණෝ එවමාහංසු:
‘අනතවා ච අයං ලොකො අනනෙතා චා’ති
තෙසමපි මුසා. නෙවායං ලොකො අනතවා
න පනානනෙතා”ති.

මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ
බමුණෙක් හෝ තර්ක කරන්නේ වෙයි,
විමසන්නේ වෙයි. හේ ඒ ඒ කරුණින් තර්ක
කළ, විමැසුම්නුවණ පමණින් ම මැන
ගන්නා ලද සිය වැටහීම මෙසේ පවසයි:
“මේ ලොව අන්ත්තයක් (කෙළෙවරක්)
ඇත්තේත් නො වෙයි. අන්ත්තයක්
නැත්තේත් නො වෙයි. යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් ‘මේ ලොව අන්තවත් ය, වට යැ’
යි කියත් නම්, ඔවුන්ගේ වචන හිස් ය. යම්
මහණබමුණු කෙනෙක් ‘මේ ලොව
අන්තයක් නැත්තේ යැ යි, කොණක්
නැත්තේ යැ’ යි කීහු නම්, ඔවුන්ගේ ද වචන
හිස් ය. යම් මහණබමුණු කෙනෙක් ‘මේ
ලොව අන්තවත් ද වේ, අන්ත ද වේ’ යැ

යි කියත් නම්, ඔවුන්ගේ ද වචන හිස් ය.
මේ ලොව අන්තයක් ඇත්තේත් නොවේ ම
ය. අන්තයක් නැත්තේත් නො වේ ම ය”
යනුයි.

ඉදං භික්ඛවෙ, චතුස්ථං ධාතං යං ආගමම
යං ආරබ්භ ඵකෙ සමණව්‍රාහමණා
අනතානන්තිකා අනතානන්තං ලොකසස
පඤ්ඤාපෙනති.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමක් ඇරැඳ
ඇතැම් මහණබමුණෝ අන්තානන්තික
වූවෝ ලොවේ අන්තානන්තය පණවත් නම්,
මේ ඒ සිව්වන කාරණය යි.

56P. ඉමෙහි බො තෙ හිකබවෙ,
සමණ්‍යාහමණා අනානානිකා
අනානානං ලොකසස පඤ්ඤාපෙනි
චතුහි වස්සුහි. යෙ හි කෙච් හිකබවෙ සමණා
වා යාහමණා වා අනානානිකා
අනානානං ලොකසස පඤ්ඤාපෙනි,
සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව චතුහි වස්සුහි,
ඵතෙසං වා අඤ්ඤාතරෙන. නත්ථි ඉතො
බහිධා.

56S. මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ
අත්තානන්තික දෘෂ්ටි ගත්තෝ මේ සතර
කරුණින් ලෝකයේ අත්තානන්තය
පණවත්. මහණෙනි, යම් මහණකෙනෙක්
හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ අත්තානන්තික
දෘෂ්ටිගත්තෝ ලෝකයේ අත්තානන්තය

පණුවක් නම්, ඒ සියල්ලෝ මේ කී සතර
කරුණින් ම හෝ මොවුන් අතුරෙන් එක්තරා
කරුණෙකින් හෝ එය පණුවක්. මෙයින්
පිටත්හි කරුණෙක් එයට නැත.

57P. තයිදං භික්ඛවෙ, තථාගතො පජානාති:
“ඉමෙ දිඨ්ඨොනා එවං ගහිතා එවං පරාමධො
එවං ගතිකා භවිසසනති එවං
අභිසම්පරායා”ති. තඬ තථාගතො පජානාති,
තතො ච උත්තරීතරං පජානාති. තඬ
පජානනං න පරාමසති. අපරාමසතො චසස
පචචතතඤ්ඤථ නිබ්බුති විදිතා. වෙදනානං
සමුදයඬ අත්ථගමඬ අසසාදඬ ආදීනවඬ
නිසසරණඬ යථාභූතං විදිත්වා අනුපාදා
විමුක්තො භික්ඛවෙ තථාගතො.

57S. මහණෙනි, “මේ දෘෂ්ටිභූ හෝ
දෘෂ්ටිකාරණයෝ මෙසේ ගන්නා ලද්දේ,
මෙසේ පරාමාෂ්ට වූවෝ මෙබඳු
නිරයාදිවිපාකගති ඇත්තෝ වන්නාහ. මෙබඳු
වූ පරලොචි ඇතියෝ වන්නාහ” යි තථාගත
තෙමේ ඒ මේ සතර දෘෂ්ටිගතය ම නන්
අයුරින් දනී. තථාගත තෙමේ එය ද දනී.
එයින් මත්තෙහි වූ (ශීල සමාධි ප්‍රඥා
විමුක්ති විමුක්තිඥානදර්ශන සර්වඥතාඥාන
යන මේ) සියල්ලක් දනී. එය දන්නේ,
‘මෙය මම දනිමි’ යි තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි මාන
වශයෙන් ඒ දැනීම පරාමර්ශනය නො
කෙරෙයි. එය පරාමර්ශනය නොකරන ඒ
තථාගත බුදුහු විසින් ම තමාගේ කෙලෙස්
නිවීම දන්නා ලද්දේ ය. (මෙහි සුවපත් වමු

යි, අසෝ තැන සුවපත් වමුයි සිතමින් යම්
සැප වේදනාවන්හි ඇලුණු අන්තොටුවෝ
නානාවිධදෘෂ්ටිගහනයට වදිත් ද,) තථාගත
තෙමේ ඒ වේදනාවන්ගේ උත්පත්තිය ද
විනාශය ද ආස්වාදය ද ආදීනවය ද නික්මීම
ද තත් වූ පරිදි දැන උපාදාන රහිත වැ
මිදුණේ වෙයි.

58P. ඉමෙ ඛො තෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා
ගමහීරා දුද්දසා දුරනුඛොධා සනතා පණ්ණා
අතකකාවචරා නිපුණා පඨිතවෙදනීයා, යෙ
තථාගතො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා
පවෙදෙති, යෙහි තථාගතසස යථාභූචචං
වණ්ණං සම්මා වදමානා වදෙය්‍යුං.

58S. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ යම් ධර්ම
කෙනෙකුන් පරෝපදේශ රහිත වූ
විශිෂ්ටඥානයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට
ප්‍රකාශ කෙරේ නම්, යම් ධර්ම කෙනෙකුන්
කරණ කොට ගෙන තථාගත බුදුහුගේ ඇති
පරිදි වූ ම ගුණ කියන්නට තැත් කරන්නෝ
කියන්නාහු නම්, මේ ගැඹුරු වූ සර්වඥ බුදු
කෙනෙකුන් විසින් ම විනා සෙස්සවුන්
විසින් නො දැක්ක හැකි වූ, සෙස්සවුන්
විසින් අවබෝධ නො කට හැකි වූ ශාන්ත වූ
ප්‍රණීත වූ තර්කයෙන් බැස ගත නොහැකි වූ
සියුම් වූ ප්‍රාඥයන් විසින් ම දත හැකි වූ ඒ
ධර්මයෝ යි.

(44,45)

59P. සනති හික්කවෙ, එකෙ සමනුවාහමණා
අමරාවිකේඨපිකා තඝ්ථ තඝ්ථ පඤ්භං පුඨා
සමානා වාචාවිකේඨපං ආපජ්ජනති
අමරාවිකේඨපං චතුහි වස්සුහි. තෙ ච
භොනෙතා සමනුවාහමණා කිමාගමම
කිමාරබ්භ අමරාවිකේඨපිකා තඝ්ථ තඝ්ථ
පඤ්භං පුඨා සමානා වාචාවිකේඨපං
ආපජ්ජනති අමරාවිකේඨපං චතුහි වස්සුහි?

59S. මහණෙනි, අමරාවික්ෂේපක වූ සමහර
මහණබමුණු කෙනෙක් ඇත්තාහ. ඔහු ඒ ඒ
කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම වස්තු
සතරෙකින් වාග්වික්ෂේපයට
අමාරාවික්ෂේපයට පැමිණෙත්. ඒ හවත්
මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් ඇරැබූ
අමරාවික්ෂේපක වූවෝ, ඒ ඒ තත්හි ප්‍රශ්න

විවාරන ලද්දේ ම වස්තු සතරෙකින්
වාග්වික්ෂේපයට අමරාවික්ෂේපයට
පැමිණෙත් ද? යත්:

60P. ඉධ භික්ඛවෙ, එකවෙවා සමණො වා
මුහමණො වා ඉදං කුසලනති යථාභූතං
නපපජානාති. ඉදං අකුසලනති යථාභූතං
නපපජානාති. තස්ස එවං හොති: “අහං ඛො
ඉදං කුසලනති යථාභූතං නපපජානාමි. ඉදං
අකුසලනති යථාභූතං නපපජානාමි.

අහච්ච ඛො පන ඉදං කුසලනති යථාභූතං
නපපජානානොකා, ඉදං අකුසලනති යථාභූතං
නපපජානානොකා, ඉදං කුසලනති වා
ව්‍යාකරෙය්‍යං, ඉදං අකුසලනති වා
ව්‍යාකරෙය්‍යං, තස්මි මෙ අසස ඡන්දො වා
රාගො වා දොසො වා පටිසො වා. යස්මි මෙ

අසස ඡන්දා වා රාගො වා දොසො වා
පටිසො වා, තං මමසස මුසා. යං මමසස
මුසා, සො මමසස විසාතො. යො මමසස
විසාතො, සො මමසස අනතරායො”ති.

60S. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා මහණෙක්
හෝ බමුණෙක් හෝ ‘මේ කුසල’ යි ඇති
සැටි නො දනී. ‘මේ අකුසල’ යි ඇති සැටි
නො දනී. ඔහුට ‘මේ කුසල’ යි මම ඇති
සැටි නො දනිමි. ‘මේ අකුසල’ යි ඇති සැටි
නො දනිමි. මම වනාහි ‘මේ කුසල’ යි ඇති
සැටි නො දන්නේම, ‘මේ අකුසල’ යි ඇති
සැටියෙන් නො දන්නේම, ‘මේ කුසල’ යි
කියා හෝ පවසන්නේම නම්, ‘මේ අකුසල’
යි කියා හෝ පවසන්නේම නම්, ඒ
පැවසුමෙහි මට ඡන්දයෙක් හෝ රාගයෙක්

හෝ ද්වේෂයෙක් හෝ පටහැණුවෙක් හෝ
වන්නේ ය. යම් කරුණෙක්හි මට ඡන්දය
හෝ රාගය හෝ ද්වේෂය හෝ පටහැණුව
හෝ වන්නේ නම්, ඒ මගේ ප්‍රකාශය
බොරුවෙක් වන්නේ ය. මගේ යම්
ප්‍රකාශයෙක් බොරු වන්නේ නම්, එය මට
දුකෙක් වන්නේ ය. මට යම් දුකෙක් වන්නේ
නම්, එය මට ස්වර්ග මෝක්ෂ දෙකට බාධක
වන්නේ යැ” යි මෙසේ සිතෙක් වෙයි.

ඉති සො මුසාවාදහයා මුසාවාදපරිච්ඡේදාදි
නෙවිදං කුසලනති ව්‍යාකරොති. න පනිදං
අකුසලනති ව්‍යාකරොති. තස්ම තස්ම පඤ්ඤං
පුඤ්ඤා සමානො වාචාවිකෙබ්බං ආපජ්ජති
අමරාවිකෙබ්බං: “එවමපි මෙ නො.

තථා’ති’පි මෙ නො. අඤ්ඤථා’ති’පි මෙ

නො. නො'ති'පි මෙ නො. නො නො'ති'පි
මෙ නො"ති.

මෙසේ හෙතෙම මුසාවාදයට බියෙන්
මුසාවාදයට පිළිතුලෙන් 'මෙය කුසල' යි
නොම පවසයි. 'මෙය අකුසල' යි නො ද
පවසයි. ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරණ
ලද්දේ ම “මෙසේත් මාගේ පිළිගැන්මක්
නැත. එසේත් මගේ පිළිගැන්මක් නැත, ඒ
දෙකින් ම අන් පරිද්දකින් පිළිගැන්මක්
මට නැත. 'නො පිළිගනිමි' යි කියා
එකෙකුත් මට නැත. 'නොම නො පිළිගනිමි'
යි කියා එකෙකුත් මට නැත. 'නො ම නො
පිළිගනිමි' යි කියා එකෙකුත් මට නැත” යි
වාග්වික්ෂේපයට අමරාවික්ෂේපයට පැමිණේ.

ඉදං භික්ඛවෙ, පටිමං ධානං යං ආගමිම යං
ආරබ්භ එකෙ සමණව්‍යාහමණා
අමරාවිකෙඛපිකා තඝථ තඝථ පඤ්ඤං පුඨා
සමානා වාචාවිකෙඛපං ආපජ්ජන්ති
අමරාවිකෙඛපං.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමක් ඇරැඳ
ඇතැම් මහණබමුණෝ අමරාවික්ෂේපක
වූවෝ, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන
ලද්දෝ ම වාග්වික්ෂේපයට
අමරාවික්ෂේපයට පැමිණෙන්නාහු නම්, මේ
ඒ පලමු කරුණ යි.

61P. දුතියෙ ච භොනෙතා සමණව්‍යාහමණා
කිමාගමම කිමාරබ්භ අමරාවිකෙඛපිකා තඝථ

තප්පි පඤ්ඤාං පුඤ්ඤා සමානා වාචාවිකේඛිනං
ආපජ්ජනති අමරාවිකේඛිනං?

61S. මහණෙනි, දෙවෙනි කරුණෙහි ද -
හවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක්
ඇරැබූ අමරාවික්ෂේපක වූවෝ, ඒ ඒ
කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දෝ ම
වාග්වික්ෂේපයට අමරාවික්ෂේපයට
පැමිණෙත් ද? යත්:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකවෙචා සමණො වා
බ්‍රාහ්මණො වා ඉදං කුසලනති යථාභූතං
නපපජානාති. ඉදං අකුසලනති යථාභූතං
නපපජානාති. තස්ස එවං හොති: “අහං ඛො
ඉදං කුසලනති යථාභූතං නපපජානාමි. ඉදං
අකුසලනති යථාභූතං නපපජානාමි. අහංචෙ

ව ඛො පන ඉදං කුසලනති යථාභූතං
නපපජානනොතා, ඉදං අකුසලනති යථාභූතං
නපපජානනොතා, ඉදං කුසලනති වා
ව්‍යාකරෙය්‍යං, ඉදං අකුසලනති වා
ව්‍යාකරෙය්‍යං, තත්ථ මෙ අසස ඡන්දො වා
රාගො වා දොසො වා පටිඝො වා. යත්ථ මෙ
අසස ඡන්දො වා රාගො වා දොසො වා
පටිඝො වා, තං මමසස උපාදානං. යං
මමසස උපාදානං, සො මමසස විසානො.
යො මමසස විසානො, සො මමසස
අනතරායො”ති.

මහණෙනි, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ
බමුණෙක් හෝ ‘මේ කුසල් යැ’ යි ඇති
සැටියෙන් නො දනියි. ‘මේ අකුසල් යැ’ යි
ඇති සැටියෙන් නො දනියි. ඔහුට මෙසේ

සිතෙක් වෙයි. “මම වනාහි ‘මේ කුසල් යැ’
යි ඇති සැටියෙන් නොදනිමි. ‘මේ අකුසල්
යැ’ යි ඇති සැටියෙන් නො දනිමි. ‘මේ
කුසල’ යි ඇතිසැටියෙන් නොදන්නෙමි ‘මේ
කුසල’ යි පැවසූයෙමි නම්, ‘මේ අකුසල’
යි ඇතිසැටියෙන් නො දන්නෙමි ‘මේ
අකුසල’ යි පැවසූයෙමි නම්, එ කරුණෙහි
මට ඡන්දයෙක් හෝ රාගයෙක් හෝ
ද්වේෂයෙක් හෝ ප්‍රතිසයෙක් හෝ වියැ
හැක්කේ ය. යමෙක දී මට ඡන්දයෙක් හෝ
රාගයෙක් හෝ ද්වේෂයෙක් හෝ ප්‍රතිසයෙක්
හෝ වන්නේ නම්, එය මට උපාදානයෙක්
වන්නේ ය. යමෙක් මට උපාදානයෙක්
වන්නේ නම්, එය මට දුකෙක් වන්නේ ය.
මට යම් දුකෙක් වන්නේ නම්, එය මට

ස්වර්ගමෝක්ෂ දෙකට බාධක වන්නේ ය”
යනු යි.

(46,47)

ඉති සො උපාදානභයා උපාදානපරිජෙගුවජා
නෙවිදං කුසලනති ව්‍යාකරොති. න පනිදං
අකුසලනති ව්‍යාකරොති. තස්ම තස්ම පඤ්ඤං
පුඨො සමානො වාචාවිකේධපං ආපජ්ජති
අමරාවිකේධපං: “ඵවමපි මෙ නො.

තථා’ති’පි මෙ නො. අඤ්ඤථා’ති’පි මෙ
නො. නො’ති’පි මෙ නො. නො නො’ති’පි
මෙ නො”ති.

මෙසේ හෙ තෙම උපාදානය කෙරෙන්
බියෙන්, උපාදානය කෙරෙන් පිළිකුලින්

‘මෙය කුසල’ යි කියා හෝ නො පවසයි.
‘මෙය අකුසල’ යි කියා හෝ නො පවසයි.
ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම,
“මෙසේත් මගේ පිළිගැන්මක් නැත.
එසේත් මගේ පිළිගැන්මක් නැත. අන්
සැටියෙකිනුත් මගේ පිළිගැනීමක් නැත.
‘එසේ නැතැ’ යි කියාත් මගේ පිළිගැන්මක්
නැත. ‘එසේ නැත්තේත් නො වේ’ යැ යි
කියාත් මගේ පිළිගැන්මක් නැතැ” යි
වාග්වික්ෂේපයට අමරාවික්ෂේපයට
පැමිණෙයි.

ඉදං භික්ඛවෙ, දුතියං ධානං යං ආගමම යං
ආරබ්භ එකෙ සමණව්‍රාහමණා
අමරාවිකෙඛපිකා තපථ තපථ පඤ්ඤං පුඨා

සමානා වාචාවිකේඛපං ආපජ්ජනති
අමරාවිකේඛපං.

මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණෝ යමක්
නිසා යමෙක එල්ලා අමාරාවික්ෂේපක
වූවෝ, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරණ
ලද්දෝ ම වාග්වික්ෂේපයට
අමරාවික්ෂේපයට පැමිණෙත් නම්, මේ ඒ
දෙවෙනි කාරණය යි.

62P. තතියෙ ච භොනෙකා සමණව්‍රාහමණා
කිමාගමම කිමාරබ්භ අමරාවිකේඛපිකා තඤ්ඤා
තඤ්ඤා පඤ්ඤා පුඨා සමානා වාචාවිකේඛපං
ආපජ්ජනති අමරාවිකේඛපං?

62S. මහණෙනි, තෙවෙනි කාරණයෙහිත් -
හවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කිමෙක
ඵල්බෑ අමරාවික්ෂේපක වූවෝ, ඒ ඒ
කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරණ ලද්දෝ ම
වාග්වික්ෂේපයට අමරාවික්ෂේපයට
පැමිණෙත් ද? යත්:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකවෙවා සමණො වා
බ්‍රාහ්මණො වා ඉදං කුසලනති යථාභූතං
නපපජානාති. ඉදං අකුසලනති යථාභූතං
නපපජානාති. තස්ස එවං හොති: “අහං ඛො
ඉදං කුසලනති යථාභූතං නපපජානාමි. ඉදං
අකුසලනති යථාභූතං නපපජානාමි.

අහච්චෙව ඛො පන ඉදං කුසලනති යථාභූතං
නපපජානානොතා, ඉදං අකුසලනති යථාභූතං
නපපජානානොතා, ඉදං කුසලනති වා

ව්‍යාකරෙය්‍යං, ඉදං අකුසලනති වා
ව්‍යාකරෙය්‍යං, සනති හි ඛො පන
සමණ්‍යොහමණා පඨිතා නිපුණා
කතපරපපවාදා වාලවෙධිරූපා වොභිඤ්ඤා
මඤ්ඤ චරනති පඤ්ඤාගතොන දිඨ්ඨිගතානි,
තෙ මං තඤ්ඤා සමනුයුජේය්‍යං
සමනුගාහෙය්‍යං සමනුභාසෙය්‍යං. යෙ මං
තඤ්ඤා සමනුයුජේය්‍යං සමනුගාහෙය්‍යං
සමනුභාසෙය්‍යං, තෙසාහං න සමපායෙය්‍යං.
යෙසාහං න සමපායෙය්‍යං, සො මමසස
විසාකො. යො මමසස විසාකො, සො
මමසස අනතරායො”ති.

මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ
බමුණෙක් හෝ ‘මේ කුසල’ යි ඇති
සැටියෙන් නො දනී. ‘මේ අකුසල’ යි ඇති

සැටියෙන් නො දැනී. ඔහුට මෙසේ සිතෙක්
වෙයි: “මම වනාහි මේ කුසලා යි තත් වූ
පරිදි නො දැනිමි. ‘මේ අකුසලා’ යි තත් වූ
පරිදි නො දැනිමි. මම ද ‘මේ කුසලා’ යි තත්
වූ පරිදි නො දන්නෙමි, ‘මේ අකුසලා’ යි
තත් වූ පරිදි නො දන්නෙමි, ‘මේ කුසලා’ යි
කියා හෝ පවසන්නෙමි නම්, ‘මේ අකුසලා’
යි කියා හෝ පවසන්නෙමි නම්, නුවණැති
සියුම් බුද්ධි ඇති මෙරමා හා කළ වාද ඇති
අස්ලොමක් ඊයෙන් විද පළා ලන දුනුවාවන්
බඳු වූ, තමන්ගේ තියුණු නුවණින් අනුන්ගේ
ලබ්ධීන් බිඳ ලන්නවුන් බඳු වැ යම්
කෙනෙක් හැසිරෙත් ද, එසේ වූ මහණබමුණු
කෙනෙක් ඇත්හ, ඔහු ඒ කුශලාකුශලයෙහි
මගේ ලබ්ධිය මා අතින් විචාරන්නාහ. ‘කවර

කරුණෙකින් මේ අර්ථය ගනී දැ?' යි
කරුණු විචාරන්නාහ. මා කරුණු කී කළිහි
එහි දොස් දක්වා තර්ජනය කරන්නාහ. මම
ඔවුනට කරුණු දක්වා මගේ මතය ස්ථිර
කොට කියන්නට සමත් නො වෙමි. යම්
කෙනෙකුනට කරුණු දක්වා
ස්වමතස්ථාපනය කරන්නට මම සමත් නො
වෙමි ද, එය මට පිඩාවෙක. මට යම්
පිඩාවෙක් වේද , එය මට ස්වර්ග මෝක්ෂ
දෙකට බාධක වන්නේ ය" යනු යි.

ඉති සො අනුයෝගහයා
අනුයෝගපරිච්ඡේදවෘත්ත නෙවිදං කුසලනති
ව්‍යාකරොති. න පනිදං අකුසලනති
ව්‍යාකරොති. තස්මි තස්මි පඤ්ඤං පුඤ්ඤා
සමානො වාචාවිකේඛපං ආපජ්ජති

අමරාවිකේදපං: “එවමපි මෙ නො.

තථා’ති’පි මෙ නො. අඤ්ඤථා’ති’පි මෙ
නො. නො’ති’පි මෙ නො. නො නො’ති’පි
මෙ නො”ති.

මෙසේ හෙතෙම ප්‍රශ්න කරනුවට බියෙන්,
ප්‍රශ්න කළ හොත් උත්තර දීමට බැරි
වෙතැ’යි ලජ්ජායෙන් ‘මේ කුසල’ යි සෘජු
වැ (ඉඳුරා) නො ම කියයි. ‘මේ අකුසල’ යි
කියා හෝ සෘජු ව නො කියයි. ඒ ඒ
කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරණ ලද්දේ ම, “මගේ
මෙසේත් ගැන්මෙක් නැත. මගේ එසේත්
ගැන්මෙක් නැත. අන් පරිද්දෙකින් මගේ
ගැන්මෙක් නැත. ‘නැතැ’ යි කියා මගේ
පිළිගැන්මෙක් නැත. ‘එසේ නැත්තේත්
නැතැ’ යි කියාත් මාගේ පිළිගැන්මෙක්

ඇතැ”යි වාග්වික්ෂේපයට
අමරාවික්ෂේපයට පැමිණෙත්.

ඉදං භික්ඛවෙ, තතියං ධානං යං ආගමම යං
ආරභ ඵකෙ සමණව්‍යාහමණා
අමරාවිකෙඛපිකා තපථ තපථ පඤ්ඤං පුඨා
සමානා වාචාවිකෙඛපං ආපජ්ජන්ති
අමරාවිකෙඛපං.

මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණෝ යමක්
නිසා යමෙක ඵල්ලැ අමාරාවික්ෂේපක
වූවෝ, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරණ
ලද්දෝ ම වාග්වික්ෂේපයට
අමරාවික්ෂේපයට පැමිණෙත් නම්, මේ ඒ
තුන්වෙනි කාරණය යි.

(48,49)

63P. චතුරෝ ච භානොකා සමනුබ්‍රාහමණා
කිමාගමම කිමාරබ්‍රහ අමරාවිකේධපිකා තප්
තප් පඤ්භං පුඨා සමානා වාචාවිකේධපං
ආපජ්ජන්ති අමරාවිකේධපං?

63S. සතර වැන්නෙහි ද - භවත්
මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කිමෙක එල්ලා
'අමරාවික්ෂේපක වූවෝ, ඒ ඒ කරුණෙහි
ප්‍රශ්න විචරන ලද්දෝ ම වාක්චික්ෂේපයට
අමරාවික්ෂේපයට පැමිණෙත් ද? යත්:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකවෙවා සමණො වා
බ්‍රාහමණො වා මන්දා භොති
මො__මු__හො. සො මන්දාතතා

මො__මු__හතතා තතප් තතප් පඤ්භං පුඨො
සමානො වාචාවිකෙබ්පං ආපජ්ජති
අමරාවිකෙබ්පං: “අතපී පරො ලොකො’ති
ඉති චෙ මං පුච්ඡසි, අතපී පරො ලොකො’ති
ඉති චෙ මෙ අසස, අතපී පරො ලොකො’ති
ඉති තෙ නං ව්‍යාකරෙය්‍යං. එවමපි මෙ
නො. තථා’ති’පි මෙ නො. අඤ්ඤථා’ති’පි
මෙ නො. නො’ති’පි මෙ නො. නො
නො’ති’පි මෙ නො. නතපී පරො
ලොකො’ති? -පෙ- අතපී ච නතපී ච පරො
ලොකො? -පෙ- අතපී සතතා ඔපපාතිකා?
-පෙ- අතපී ච නතපී ච සතතා ඔපපාතිකා?
-පෙ- නෙවතපී න නතපී සතතා ඔපපාතිකා?
-පෙ- අතපී සුකට්ඨකකට්ඨානං කම්මානං ඵලං
විපාකො? -පෙ- නතපී සුකට්ඨකකට්ඨානං

කමමානං ඵලං විපාකො? -පෙ- අඤ්ච ච
නඤ්ච ච සුකටදුකකටානං කමමානං ඵලං
විපාකො? -පෙ- නෙවඤ්ච න නඤ්ච
සුකටදුකකටානං කමමානං ඵලං විපාකො?
-පෙ- හොති තථාගතො පරමමරණා? -පෙ-
න හොති තථාගතො පරමමරණා? -පෙ-
හොති ච න හොති ච තථාගතො
පරමමරණා? -පෙ- නෙව හොති න න
හොති තථාගතො පරමමරණා ති? ඉති චෙ
මං පුච්ඡසි “නෙව හොති න න හොති
තථාගතො පරමමරණා’ති ඉති චෙ මෙ
අසස, නෙව හොති න න හොති තථාගතො
පරමමරණා’ති ඉති කෙ නං ව්‍යාකරෙය්‍යං.
ඵවමපි මෙ නො. තථා’ති’පි මෙ නො.

අඤ්ඤා'ති'පි මෙ නො. නො'ති'පි මෙ
නො. නො නො'ති'පි මෙ නො"ති.

මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ
බමුණෙක් හෝ මද නුවණැත්තේ වෙයි,
බොහෝ සේ මුළු වෙයි. හේ නුවණ මඳ
බැවින්, බොහෝ සේ මුළු බැවින්, ඒ ඒ
කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම, වාග්
වික්ෂේපයට අපර්යන්ත වික්ෂේපයට
පැමිණෙයි. ඒ මෙසේ ය: 'පරලොචක්
ඇද්දැ?' යි මෙසේ මා අතින් විචාරයි නම්,
'පරලොචෙක් ඇතැ' යි මෙසේ මට
හැඟීමක් වී නම්, 'පරලොචක් ඇතැ' යි
මෙසේ එය තට විසඳන්නෙමි. එහෙත් 'මට
මෙසේත් හැඟීමක් නැත. අන් පරිද්දෙනුත්
හැඟීමක් නැත. මට හැඟීමක් නැත්තේත්

නො වෙයි, මට හැඟීමක් නැති නො
වන්නේත් නො වෙයි. ‘පර ලොවක් නැද්දැ?’
යි විචාරයි නම් ... ‘පර ලොවෙක් ඇත්තේත්
නැත්තේත් වේ දැ?’ යි විචාරයි නම් ...
‘පරලොවෙක් නො ම ඇත්තේත් නො ම
නැත්තේත් වේ දැ?’ යි විචාරයි නම් ...
‘උප්පාදාක(=මැරී උපදනා) සත්වයෝ
ඇත්තෝ දැ?’ යි විචාරයි නම් ... ‘උප්පාදාක
සත්ත්වයෝ නැත්තෝ දැ?’ යි ... ‘උප්පාදාක
සත්වයෝ ඇත්තෝත් නැත්තෝත් වෙත් දැ?’
යි ... ‘උප්පාදාක සත්ත්වයෝ නො ම
ඇත්තෝත් නො ම නැත්තෝත් වෙද් දැ?’ යි
... ‘සුකාතදුෂ්කාතකර්මයන්ගේ එළ විපාක
ඇද්දැ?’ යි ... ‘සුකාතදුෂ්කාතකර්මයන්ගේ එළ
විපාක නැද්දැ?’ යි ...

‘සුකෘතදූෂකෘතකර්මයන්ගේ එළ විපාක
ඇත්තේත් නැත්තේත් වේ දැ’ යි ...

‘සුකෘතදූෂකෘතකර්මයන්ගේ එළ විපාක
නොම ඇත්තේත් නොම නැත්තේ ත් වේ
දැ?’ යි ... ‘සත්ත්වයා මරණින් මතු වන්නේ
දැ?’ යි ... ‘සත්ත්වයා මරණින් මතු නො
වන්නේ දැ?’ යි ... ‘සත්ත්වයා මරණින් මතු
නො ම වන්නේත් නො ම නොවන්නේත්
වේ දැ?’ යි විචාරයි නම්, ‘සත්ත්වයා මරණින්
මතු නො ම වන්නේත් නො ම නො
වන්නේත් වේ යැ’ යි මට හැඟීමක් වේ
නම්, ‘සත්ත්ව කෙමේ මරණින් මතු නො ම
වන්නේත් නො ම නො වන්නේත් වේ යැ’
යි එය තට විසඳන්නෙමි. එහෙත් මෙසේ
මට හැඟීමක් නැත. එසේත් මට හැඟීමක්

නැත. අන් ලෙසෙකිනුත් මට හැඟීමක්
නැත. එසේ නැතැයි කියාත් මට හැඟීමක්
නැත. නැත්තේ ම නැතැයි කියාත් මට
හැඟීමක් නැත” යනු යි.

ඉදිං භික්ඛවෙ, චතුරං යානං යං ආගමම
යං ආරබ්භ එකෙ සමණව්‍රාහමණා
අමරාවිකේරපිකා තඝථ තඝථ පඤ්ඤං පුඨා
සමානා වාවාවිකේරපං ආපජ්ජන්ති
අමරාවිකේරපං.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමක් ඇරැඳ
ඇතැම් මහණුවුණෝ අමරාවික්ෂේපක වූහ,
ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම
වාග්වික්ෂේපයට අපර්යන්ත වික්ෂේපයට

පැමිණෙත් නම්, මේ ඒ සතර වන කාරණය
යි.

64P. ඉමෙහි බො තෙ හිකඩවෙ,
සමණව්‍යාහමණා අමරාවිකෙඛපිකා තඝථ
තඝථ පඤ්භං පුඨා සමානා වාචාවිකෙඛපං
ආපජ්ජනති අමරාවිකෙඛපං චතුහි වස්සුහි.
යෙ හි කෙච් හිකඩවෙ සමණා වා ව්‍යාහමණා
වා අමරාවිකෙඛපිකා තඝථ තඝථ පඤ්භං
පුඨා සමානා වාචාවිකෙඛපං ආපජ්ජනති
අමරාවිකෙඛපං, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව
චතුහි වස්සුහි, එතෙසං වා අඤ්ඤතරෙන.
නඝථ ඉතො බහිඨා.

64S. මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ
අමරාවික්ෂේපක වූවෝ, ඒ ඒ කරුණෙහි

ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම මේ සතර
වස්තූයෙන් වාග්වික්ෂේපයට,
අපයින්තවික්ෂේපයට පැමිණෙත්. මහණෙනි,
යම් මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණුකෙනෙක්
හෝ අමරාවික්ෂේපක වූවෝ, ඒ ඒ
කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම
වාග්වික්ෂේපයට පැමිණෙත් නම්,
අපයින්තවික්ෂේපයට පැමිණෙත් නම්, ඒ
සියල්ලෝ මේ වස්තු සතරින් ම හෝ
මොවුන් අතුරෙන් එක්තරා වස්තුවෙකින්
හෝ වාග් වික්ෂේපයට අපයින්තවික්ෂේපයට
පැමිණෙත්. මෙයින් පිටත් හි වස්තුවෙක්
ඔවුනට නැත.

(50,51)

65P. තයිදං භික්ඛවෙ, තථාගතො පජානාති:
“ඉමෙ දිඨ්ඨොතා එවං ගහිතා එවං පරාමධො
එවංගතිකා භවිසසනති
එවංඅභිසමපරායා”ති. තඬ තථාගතො
පජානාති. තතො ච උතතරිතරං පජානාති.
තඬ පජානනං න පරාමසති. අපරාමසතො
චසස පචචතතං යෙව නිබ්බුති විදිතා.
වෙදනානං සමුදයඬ අඤ්ඤාමඬ අසසාදඬ
ආදීනවඬ නිසසරණඬ යථාභූතං විදිතවා
අනුපාදා විමුතො භික්ඛවෙ තථාගතො.

65S. මහණෙනි, ‘මේ දෘෂ්ටිස්ථානයෝ
මෙසේ ගන්නා ලද්දෝ, මෙසේ පරාමාෂ්ට
වූවෝ, මෙබඳු විපාකගති ඇත්තෝ වන්නාහ,
මෙ බඳු පරලොච ඇතියෝ වන්නාහ’ යි
තථාගත තෙමේ ඒ කාරණය දනී. තථාගත

තෙමේ එය ද එයින් මක්තෙහි දෑ ද දැනී.
එහෙත් ඒ දැන්ම ‘මම මෙය දැනිමි’ යි
තෘෂ්ණාමානදෘෂ්ටි වශයෙන් පරාමර්ශනය
නො කෙරෙයි. එසේ පරාමර්ශනය
නොකරන ඔහු විසින් පරෝපදේශ නැති වැ
(තමා විසින් ම) තමාගේ කෙලෙස් නිවීම
දන්නා ලද්දේ වෙයි. (‘මෙහි සුවපත් වම්හ’
යි ‘අසෝ තැනැ සුවපත් වම්හ’ යි සිතමින්
යම් සැප වේදනාවන්හි ඇලුණු
අන්තොවුචෝ නානාවිධ දෘෂ්ටිගහනයට
වදිත් ද,) තථාගත තෙමේ ඒ වේදනාවන්ගේ
උත්පත්තිය ද විනාශය ද ආස්වාදය ද
ආදීනවය ද නික්මීම ද තතු වූ පරිදි දැන
ෂන්දරාගය දුරු වූ බැවින් උපාදාන රහිත ව
මිදුණේ වෙයි.

ඉමේ බො තෙ හිකබ්වෙ, ධම්මා ගමහිරා
දුද්දසා දුරනුබොධා සනතා පණ්ණා
අතකකාවචරා නිපුණා පඨිතවෙදනීයා යෙ
තථාගතො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතවා
පවෙදෙති, යෙහි තථාගතසස යථාභූචචං
චණ්ණං සම්මා වදමානා වදෙය්‍යුං.

මහණෙනි, තථාගත තෙමේ යම් ධර්ම
කෙනෙකුත් තෙමේ ම විශිෂ්ටඥාණයෙන්
දැන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ප්‍රකාශ කෙරේ නම්,
යම් ධර්ම කෙනෙකුත් කරණ කොට ගෙන
තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම ගුණ
කියන්නට තැත් කරන්නෝ කියන්නාහු නම්,
මේ - ගැඹුරු වූ , සර්වඥ බුදු කෙනෙකුත්
විසින් ම විනා සෙස්සන් විසින් නො දැක්කැ
හැකි වූ, එහෙයින් ම සෙස්සන් විසින්

අවබෝධ කට නො හැකි වූ, ශාන්ත වූ,
ප්‍රණීත වූ, තර්කයෙන් බැස ගත නොහැකි
වූ, සියුම් වූ, ප්‍රාඥයන් විසින් ම දතහැකි වූ
ඒ ධර්මයෝ ය.

66P. සනති හිකඩවෙ, එකෙ සමණව්‍රාහමණා
අධිචචසම්පපනනිකා අධිචචසම්පපනනං
අත්තානථ ලොකථ පඤ්ඤාපෙනති ථීහි
වස්සුහි. තෙ ච භොනෙතා සමණව්‍රාහමණා
කිමාගමම කිමාරබ්භ අධිචචසම්පපනනිකා
අධිචචසම්පපනනං අත්තානථ ලොකථ
පඤ්ඤාපෙනති ථීහි වස්සුහි?

66S. මහණෙනි, අධිචචසම්පපන්න දෘෂ්ටි
ඇති ඇතැම් මහණබමුණු කෙනෙක්
ඇත්තාහ. ඔහු ආත්මය ද ලෝකය ද

අකාරණෝත්පන්න කොට (හේතු ප්‍රත්‍යය
නැති ව උපන්නවූත් කොට) කරුණු
දෙකෙකින් පණවත්. ඒ හවත්
මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් ඇරැඹූ
අධිච්චසම්ප්‍රප්පන්නවාද ඇත්තෝ ද
කරුණෙකින් ආත්මයත් ලෝකයත්
අකාරණෝත්පන්න කොට (ඉබේ පහළ
වූවත් කොට) පණවත් ද? යත්:

සනති භික්ඛවෙ, අසඤ්ඤසත්තා නාම
දෙවා. සඤ්ඤාපපාදා ච පන තෙ දෙවා
තමහා කායා චවන්ති. ධාතං ඛො පනෙතං
භික්ඛවෙ විජ්ජති යං අඤ්ඤතරො සතෙතා
තමහා කායා චවිත්වා ඉස්ථිතතං ආගච්ජති.
ඉස්ථිතතං ආගතො සමානො අගාරසමා
අනගාරියං පබ්බජති. අගාරසමා අනගාරියං

පබ්බජිතො සමානො ආතපපමනවාය
පධානමනවාය අනුයොගමනවාය
අපපමාදමනවාය සමමාමනසිකාරමනවාය
තථාරූපං චෙතොසමාධිං චූසති,
යථාසමාහිතෙ චිතෙන සඤ්ඤාපපාදං
අනුසසරති තතො පරං නානුසසරති. සො
ඵවමාහ: “අධිචචසම්පපනොනා අතතා ච
ලොකො ච. තං කිසස හෙතු? අහං හි
පුබ්බෙ නාහොසිං. සො’මහි ඵතරහි අහුඤ්ඤා
සනතතතාය{1} පරිණතො”ති.

මහණෙනි, අසංඥසත්ව නම් දෙව් කෙනෙක්
ඇත්ත. ඒ දෙවියො අන් සසංඥ භවයෙක
ප්‍රතිසන්ධිසංඥාවගේ පහළ වීමෙන් ම ඒ
බ්‍රහ්මනිකායෙන් ව්‍යුත වෙත්. ‘ඵක්තරා
සත්ත්වයෙක් ඒ බ්‍රහ්මනිකායයෙන් සැව මේ

මිනිසත් බවට පැමිණේ. හේ මේ මිනිසත්
බවට ආයේ ම ගිහිගෙයින් නික්මැ පැවිදි
බිම් වදි. ගිහි ගෙයින් පැවිදි බිමට වන්නේ ම
උත්සාහය නිසා වියඊය නිසා පුන පුනා වැර
වඩුම් නිසා සිහිය නිසා සමාසිමනස්කාරය
නිසා යම් සමාධියෙකින් සිත මොනවට
පිහිටි කල්හි ඒ ප්‍රතිසන්ධිසංඥාවගේ
උත්පත්තිය සිහි කේරේ ද, එයින් යට සිහි
නො කෙරේද , එසේ වූ චිත්තසමාධියක්
ලබයි' යන යමක් ඇද්ද , මේ කාරණය
ඇත්තේ ම ය. (මෙය සිදු වන දැයෙකි.) හෙ
තෙමේ “ලෝකය ද ආත්මය ද කාරණ රහිත
ව (ඉබේ) පහළ විය. ඒ එසේ මා කියනුයේ
කවර හෙයින්? යත්: මම් වනාහි පෙර නො

විමි. ඒ මම පෙර නො ඇති වී දැන් ඇති
බවට පිරිනැමුණෙමි” යි මෙසේ කිය යි.

ඉදං භික්ඛවෙ, පටිමං ධානං යං ආගමම යං
ආරබ්භ ඵකෙ සමණව්‍යාහමණා
අධිච්චසමුප්පන්නිකා අධිච්චසමුප්පනනං
අත්තානච ලොකච පඤ්ඤාපෙනති.

මහණෙනි, ඇතැම් මහණුවුණෝ යමක්
නිසා යමක් ඇරැබ අධිච්චසමුප්පන්නවාද
ඇත්තෝ ආත්මයත් ලෝකයත්
අකාරණෝත්පන්න කොට පණවත් නම්, මේ
ඒ පළමුවන කාරණය යි.

(52,53)

67P. දුතියෙ ච භොනෙතා සමණව්‍යාහමණා
කිමාගමම කිමාරබ්‍හ අධිචචසමුප්පනනිකා
අධිචචසමුප්පනනං අත්තානච ලොකච
පඤ්ඤාපෙනති?

67S. දෙවෙනි කරුණෙහි - භවත්
මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් ඇරැඹ
අධිචචසමුප්පන්න දෘෂ්ටි ඇත්තෝ
ආත්මයත් ලෝකයත් අකාරණෝත්පන්න
කොට පණවත් ද? යත්:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකවෙචා සමණො වා
ව්‍යාහමණො වා තකකි භොති වීමංසි. සො
තකකපරියාහතං වීමංසානුචරිතං
සයමපටිභානං එවමාහ:

“අධිචචසම්ප්‍රපපනොනා අතතා ච ලොකො
චා”ති.

මහණෙනි, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ
බමුණෙක් හෝ තර්ක විතර්ක කරන්නේ
වෙයි. අයෝනිසෝමනස්කාරයෙන්
විමසන්නේ වෙයි. හේ තර්ක කොට ගන්නා
ලද, නොනුවණින් විමසා ගැන්ම අනුවැ
පැවති, ‘ආත්මයත් ලෝකයත්
අකාරණෝත්පන්න ය’ යන තමාගේ හුදු
වැටහීම මෙසේ කියයි.

ඉදං භික්ඛවෙ, දුතියං ධානං යං ආගමම යං
ආරබ්භ එකෙ සමණව්‍රාහමණා
අධිචචසම්ප්‍රපපනනිකා අධිචචසම්ප්‍රපපනං
අතතානච ලොකච පඤ්ඤාපෙනති.

මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණෝ යමක්
නිසා යමක් ඇරැඳූ අධිච්චසමුප්පන්නවාද
ඇත්තෝ ආත්මයන් ලෝකයන්
අකාරණෝත්පන්න කොට පණවත් නම්, මේ
ඒ දෙවෙනි කාරණය යි.

68P. ඉමෙහි බො තෙ භික්ඛවෙ,
සමණව්‍රාහමණා අධිච්චසමුප්පන්නිකා
අධිච්චසමුප්පන්නං අත්තානථ ලොකථ
පඤ්ඤාපෙනති ථීහි වස්සුහි.

68S. මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ
අධිච්චසමුප්පන්නවාද ඇත්තෝ මේ දෙ
කරුණින් ම ආත්මයන් ලෝකයන්
අකාරණෝත්පන්න කොට පණවත්.

යෙ හි කෙච් හිකබ්වෙ, සමණා වා බ්‍රාහ්මණා
වා අධිච්චසමුප්පනනිකා අධිච්චසමුප්පනනං
අත්තානථ ලොකථ පඤ්ඤාපෙනති, සබ්බෙ
තෙ ඉමෙහෙව ථීහි වස්සුහි, එතෙසං වා
අඤ්ඤතරෙන. නඤ්ඤ ඉතො බහිඨා.

මහණෙනි, යම් මහණබමුණු කෙනෙක්
අධිච්චසමුප්පන්නවාද ඇත්තෝ ආත්මයත්
ලෝකයත් අකාරණෝත්පන්න කොට
පණවත් නම්, ඒ සියල්ලෝ මේ දෙ
කරුණින් ම හෝ මොවුන්ගෙන් එක්තරා
කරුණකින් හෝ එසේ පණවත්. මේ දෙකින්
පිටත්හි කරුණෙක් ඔවුනට නැත.

69P. තසිදං හිකබ්වෙ, තථාගතො පජානාති
-පෙ-{*} යෙහි තථාගතසස යථාභුච්චං

වණ්ණං සමමා වදමානා වදෙය්‍යුං.

69S. මහණෙනි, ‘මේ දෘෂ්ටිහු (හෝ දෘෂ්ටිකාරණයෝ) මෙසේ ගන්නා ලද්දේ, මෙ සේ පරාමාෂ්ට වූවෝ, මෙබඳු නිරයාදී විපාකගති ඇත්තෝ වන්නාහ. මෙබඳු වූ පරලොව ඇතියෝ වන්නාහ’ යි තථාගත තෙමේ මේ දෙවැදෑරුම් දෘෂ්ටිගතය ම නන් අයුරින් දකී. තථාගත තෙමේ එය ද දකී ... තථාගත බුදුහුගේ ඇති සැටියෙන් කියන්නට තැත් කරන්නෝ යමෙකින් කියන්නෝ නම් ... ඒ ධර්මයෝ වනාහි මොහු වෙති.

70P. ඉමෙහි බො තෙ භික්ඛවෙ,
සමණ්‍යාහමණා පුබ්බනතකපපිකා
පුබ්බනතානුදිඨ්ථො පුබ්බනතං ආරබ්භ

අනෙකවිහිතානි අධිවුතතිපදානි අභිවදනති
අඨාරසහි වස්සුහි. යෙ හි කෙච් භික්ඛවෙ
සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා පුබ්බන්තකපපිකා
පුබ්බන්තානුදිඨිතො පුබ්බන්තං ආරබ්භ
අනෙකවිහිතානි අධිවුතතිපදානි අභිවදනති,
සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව අඨාරසහි වස්සුහි,
එතෙසං වා අඤ්ඤතරෙන. නත්ථි ඉතො
බහිධා.

70S. මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ
පුර්වාන්තකල්පික වූවෝ, පුර්වාන්තය අනු
ච්ඡාදන කැර ගත් දෘෂ්ටි ඇත්තෝ මේ
කරුණු අටළොස්සින් පුර්වාන්තය ඇරඹූ
අනේකප්‍රකාර දෘෂ්ටිප්‍රකාශක වචන (දර්ශන
වාද හඟවන වචන) කියත්. මහණෙනි, යම්
මහණ කෙනෙක් හෝ යම් බමුණුකෙනෙක්

හෝ පුර්වාන්තකල්පික වූවෝ, පුර්වාන්තය
අනුවූ පහළ කොට ගත් දෘෂ්ටි ඇත්තෝ
පුර්වාන්තය ඇරැඹූ අනේකප්‍රකාර
දෘෂ්ටිප්‍රකාශක වචන කියත් ද, ඒ සියල්ලෝ
මේ කරුණු අටළොසින් ම හෝ මොවුන්
අතුරෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ
කියන්නාහ. මෙයින් පිටත් කරුණක්
ඔවුනට නැත.

71P. තයිදං භික්ඛවෙ, තථාගතො පජානාති
“ඉමෙ දිඨ්ඨොනා එවං ගහිතා එවං පරාමධො
එවංගතිකා භවිසසනති
එවංඅභිසමපරායා”ති. තඬ තථාගතො
පජානාති. තතො ච උතතරිතරං පජානාති.
තඬ පජානනං න පරාමසති. අපරාමසතො
චසස පචචතතඤ්ඤඤඤව නිබ්බුති විදිතා.

වෙදනානං සමුදයථ අත්ථඛගමථ අසසාදථ
ආදීනවථ නිසසරණථ යථාභූතං විදිත්වා
අනුපාදාවිමුක්තො භික්ඛවෙ තථාගතො.

71S. මහණෙනි, “මේ දෘෂ්ටිභූ (හෝ
දෘෂ්ටිකාරණයෝ) මෙසේ ගන්නා ලද්දෝ,
මෙසේ පරාමාෂ්ට වූවෝ, මෙබඳු නිරයාදී
විපාකගති ඇතියෝ වන්නාහ, මෙබඳු
පරාලොච ඇතියෝ වන්නාහ” යි මේ
අටොළොස් දෘෂ්ටිගතය ම තථාගත තෙමේ
දන්නේ ය. තථාගත තෙමේ එයත් දනී.
එයින් මත්තෙහි වූ සියල්ලත් දනී. ඒ දැන්ම
තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි වශයෙන් පරාමර්ශනය නො
කෙරෙයි. එය පරාමර්ශනය නො කරන ඒ
තථාගත බුදුහු විසින් පරෝපදේශ රහිත වැ
(තමා විසින් ම) කෙළෙසුන්ගේ නිවීම

දන්නා ලද්දේ ය. (යම් සැප වේදනාවන්හි
ඇලුණු අන්තෝවුවෝ නන් වැදෑරුම්
දෘෂ්ටිගහනයට වදිත් නම්) තථගත තෙමේ
ඒ වේදනාවන්ගේ උත්පත්තිය ද විනාශය ද
ආස්වාදය ද ආදීනවය ද නික්මීම ද තත් වූ
පරිදි දැන උපාදාන රහිත වැ මිදුණේ වේ.

(54,55)

ඉමෙ ඛො තෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා ගමහිරා
දුද්දසා දුරන්තබ්බොධා සනතා පණ්ණා
අතකකාවචරා නිපුණා පඬිතවෙදනීයා යෙ
තථාගතො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා
පවෙදෙති, යෙහි තථාගතසස යථාභූචචං
වණ්ණං සම්මා වදමානා වදෙය්‍යුං.

මහණෙනි, තථාගත තෙමේ යම් ධර්ම කෙනෙකුන් තෙමේ ම විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන පසක් කොට පවසා නම්, යම් ධර්ම කෙනෙකුන් කරණ කොට ගෙන තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම ගුණ කියන්නට තතනන්නෝ කියන්නාහු නම්, මේ - ගැඹුරු වූ, සර්වඥ බුදු කෙනෙකුන් විසින් ම විනා සෙස්සවුන් විසින් නො දැක්කැ හැකි වූ, සෙස්සන්වුන් විසින් අවබෝධ නො කට හැකි වූ, ශාන්ත වූ, ප්‍රණීත වූ, තර්කයෙන් බැස ගත නො හැකි වූ , සියුම් වූ, ප්‍රාඥයන් විසින් ම දැන හැකි වූ ඒ ධර්මයෝ ය.

72P. සනති භික්ඛවෙ, එකෙ සමණව්‍රාහමණා
අපරනතකපපිකා අපරනතානුදිඨිතො
අපරනතං ආරබ්භ අනෙකවිහිතාති

අධිවෘත්තිපදානි අභිවදනති චතුරතතාරීසාය
වස්සුහි. තෙ ච භොතොතා සමණව්‍යාහමණා
කිමාගමම කිමාරඛහ අපරනතකපපිකා
අපරනතානුදිඨිතො අපරනතං ආරඛහ
අනෙකවිහිතානි අධිවෘත්තිපදානි අභිවදනති
චතුරතතාරීසාය වස්සුහි?

72S. මහණෙනි, අපරාන්තකල්පික වූ,
අනාගත ස්කන්ධපරම්පරාව තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි
වශයෙන් වරදවා කල්පනා කොට ගත්, ඒ
අනාගත ස්කන්ධපරම්පරා කොටස අනුවැ
පහළ කොට ගත් දෘෂ්ටි ඇති, ඇතැම්
මහණබමුණු කෙනෙක් ඇත්ත. ඔහු අනාගත
ස්කන්ධපරම්පරා කොටස ඇරැඹූ කරුණු
සුසාලිසෙකින් නොයෙක් වැදෑරුම්
දෘෂ්ටිප්‍රකාශක වචන කියත්. ඒ හවත්

මහණබමුණෝත් කුමක් නිසා කිමෙකැ
එල්ලෑ අපරාන්තකල්පික වූවෝ, අපරාන්තය
අනුවැ ගිය දෘෂ්ටි ඇත්තෝ සුසාලිස්
කරුණෙකින් අපරාන්තය ඇරඹූ නොයෙක්
වැදෑරුම් දෘෂ්ටිප්‍රකාශන වචන කියත් ද?
යත්:

73P. සනති හිකබ්වෙ, එකෙ සමණව්‍රාහමණා
උඬමාසාතනිකා සඤ්ඤීවාදා උඬමාසාතනා
සඤ්ඤිං අතතානං පඤ්ඤාපෙතති
සොළසහි වස්සුහි. තෙ ච භොනෙතා
සමණව්‍රාහමණා කිමාගමම කිමාරබ්භ
උඬමාසාතනිකා සඤ්ඤීවාදා උඬමාසාතනා
සඤ්ඤිං අතතානං පඤ්ඤාපෙතති
සොළසහි වස්සුහි?

73S. මහණෙනි, උද්ධමාසාතනික වූ
(‘මරණින් මතු ආත්මය ඇතැ’යි කියන) ‘ඒ
ආත්මය සංඥා ඇත්තෙකැ’යි දෘෂ්ටි ගත්
ඇතැම් මහණුවෝ කෙනෙක් ඇත්හ. ඔහු
මරණින් මත්තෙහි වූ ආත්මය සංඥා
ඇත්තක්හු කොට කරුණු සොළොසකින්
පණවත්. ඒ හවත් මහණුවෝ කුමක්
නිසා කුමක් අරඹා ‘මරණින් මත්තෙහි
ආත්මය සංඥෙයැ’ යි දෘෂ්ටි ඇත්තෝ වස්තු
සොළොසකින් මරණින් මත්තෙහි ආත්මය
සංඥාවත් කොට පණවත් ද? යත්:

රූපි අත්තා හොති අරොගො පරමමරණා
සඤ්ඤීති නං පඤ්ඤාපෙනති. අරූපි අත්තා
හොති අරොගො පරමමරණා සඤ්ඤීති නං
පඤ්ඤාපෙනති. රූපි ච අරූපි ච අත්තා

හොඳි -පෙ-. නෙව රුපි නාරුපි අතතා

හොඳි -පෙ-. අනතවා අතතා හොඳි -පෙ-.

අනතතවා අතතා හොඳි -පෙ-. අනතවා ච
අනතතවා ච අතතා හොඳි -පෙ-.

නෙවනතවා{1} නානතතවා ච අතතා හොඳි
-පෙ-. එකතතසඤ්ඤි අතතා හොඳි -පෙ-.

නානතතසඤ්ඤි අතතා හොඳි -පෙ-.

පරිතතසඤ්ඤි අතතා හොඳි -පෙ-.

අපපමාණසඤ්ඤි අතතා හොඳි -පෙ-.

එකනතපුඨි අතතා හොඳි -පෙ-.

එකනතදුකඨි අතතා හොඳි -පෙ-. සුඛදුකඨි

අතතා හොඳි -පෙ-. අදුකඛමසුඨි අතතා

හොඳි අරොගො පරමමරණා සඤ්ඤිති නං

පඤ්ඤාපෙනති.

කෙනෙක් 'ආත්මය රූපවත් ය, මරණින් මතු
නිත්‍ය ය, සංඥා ඇත්තේ යැ' යි පණවත්.
ඇතැම් කෙනෙක් 'ආත්මය රූපවත් නොවේ,
මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥා ඇත්තෙකැ' යි
පණවත්. අන් කෙනෙක් 'ආත්මය රූපීන්
වේ, අරූපීන් වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය,
සංඥා සහිත යැ' යි පණවත්. සමහරු
'ආත්මය රූපයක් ඇත්තෙක් ද නොවේ,
රූපයක් නැත්තෙක් ද නොවේ, මරණින් මතු
නිත්‍ය ය, සංඥා සහිත යැ' යි පණවත්.
තවත් කෙනෙක් 'ආත්මය (එය පැතිර ඇති
ප්‍රදේශ වශයෙන්) කෙළවරක් ඇත්තෙක,
එහෙත් මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥා සහිත
යැ' යි පණවත්. තවත් කෙනෙක් 'ආත්මය
(පැතිර පැවැති ප්‍රදේශ වශයෙන්) කෙළවරක්

නැත්තෙක, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥා
සහිත යැ' යි පණවත්. අන් කෙනෙක්
'ආත්මය (උඩු යැටි දෙදිගින්) සීමාසහිත ය,
සරසින් සීමාරහිත ය, මරණින් මතු නිත්‍ය ය
සසංඥෙයැ' යි පණවත්. අන් කෙනෙක්
'ආත්මය (ප්‍රදේශ වශයෙන්) සීමාවක්
ඇත්තෙක් ද නොවේ, නැත්තෙක් ද නොවේ,
මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥෙ යැ' යි
පණවත්. සමහරු 'ආත්මය ඒකාකාර සංඥා
ඇත්තේ ය, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥෙ
යැ' යි පණවත්. සමහරු 'ආත්මය නානාවිධ
සංඥා ඇත්තේ ය, මරණින් මතු නිත්‍ය ය,
සසංඥෙ යැ' යි පණවත්. සමහරු 'ආත්මය
ප්‍රමාණ වශයෙන් නොමහත් සංඥා
ඇත්තෙක, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥෙ

යැ'යි පණවත්. සමහරු 'ආත්මය
අප්‍රමාණසංඥා ඇත්තෙක, මරණින් මතු
නිත්‍ය ය, සසංඥා යැ'යි පණවත්. ඇතැම්හු
'ආත්මය ඒකාන්ත සැප ඇත්තෙක, මරණින්
මතු නිත්‍ය ය, සසංඥා යැ'යි පණවත්.
ඇතැම්හු 'ආත්මය ඒකාන්ත දුක් ඇත්තේ ය,
මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥා යැ'යි
පණවත්. සමහර කෙනෙක් 'ආත්මය සුව ද
දුක් ද ඇත්තෙක, මරණින් මතු නිත්‍ය ය,
සසංඥා යැ'යි පණවත්. සමහරු 'ආත්මය
සුව ද දුක් ද යන දෙක ම නැත්තෙක,
මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥා යැ'යි
පණවත්.

(56,57)

74P. ඉමෙහි බො තෙ හිකඩවෙ,
සමණව්‍යාහමණා උඬමාසාතනිකා
සඤ්ඤීවාදා උඬමාසාතනා සඤ්ඤිං
අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති සොළසහි වත්ථුහි.

74S. මහණෙනි, 'මරණින් මතු ආත්මය
ඇතැයි එය සසංඥ යැ' යි දෘෂ්ටි ගත් ඒ
මහණබමුණෝ මේ සොළොස් කරුණින්
මරණින් මතු සංඥා සහිත වූ ආත්මයක්
පණවත්.

යෙ හි කෙච් හිකඩවෙ, සමණා වා ව්‍යාහමණා
වා උඬමාසාතනිකා සඤ්ඤීවාදා
උඬමාසාතනා සඤ්ඤිං අත්තානං
පඤ්ඤාපෙනති සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව

සොළසහි වස්තුහි, එතෙසං වා
අඤ්ඤතරෙන. නත්ථි ඉතො බහිධා.

මහණෙනි, යම් මහණ කෙනෙක් හෝ
බමුණු කෙනෙක් හෝ ‘මරණින් මතු සංඥා
සහිත ආත්මයක් ඇතැ’ යි දෘෂ්ටි ගත්තෝ
සංඥා ඇති ආත්මයක් පණවත් ද, ඒ
සියල්ලෝ ම මේ වස්තු සොළසින් ම හෝ
මොවුන් අතුරෙන් එක්තරා වස්තුවෙකින්
හෝ එය පණවත්. මෙයින් පිටත් කරුණෙක්
ඔවුනට නැත.

75P. තයිදං භික්ඛවෙ, තථාගතො පජානාති
“ඉමෙ දිඨ්ඨිඨානා එවං ගහිතා එවං පරාමධා
එවංගතිකා භවිසසනති
එවංඅභිසමපරායා”ති. තථ තථාගතො

පජානාති තතො ච උත්තරිතරං පජානාති.

තඬ පජානනං න පරාමසති. අපරාමසතො

චසස පචචතතඤ්ඤච නිබ්බුති විදිතා.

වෙදනානං සමුදයඬ අතථගමඬ අසසාදඬ

ආදීනවඬ නිසසරණඬ යථාභූතං විදිතවා

අනුපාදා විමුක්තො භික්ඛවෙ තථාගතො.

75S. මහණෙනි, ‘මේ දෘෂ්ටිස්ථානයෝ

මෙසේ ගන්නා ලද්දෝ, මෙසේ පරාමාෂ්ට

වූවෝ, මෙබඳු විපාක ගති ඇත්තෝ, මෙබඳු

පරලොච ඇත්තෝ වන්නාහ’ යි ඒ කාරණය

තථාගත තෙමේ දනී. තථාගත තෙමේ එයත්

දනී, එයින් වැඩි කරමි දැත් දනී. හේ ඒ

තමාගේ දැන්ම ද තෘෂ්ණාදීන් දැඩි කොට

නො ගනී. එසේ දැඩි කොට නොගන්නා

ඔහු විසින් තමා ම කෙලෙස් නිවීම දන්නා

ලද්දේ ය. (අන් තොටුවෝ යම් සැප වේදනා
පතා දෘෂ්ටි ගනිත් නම් ඔවුන්ගේ ඒ)
වේදනාවන්ගේ හට ගැන්ම ද විනාශය ද
ආස්වාදය ද ආදීනවය ද නිශ්ශරණය ද තත්
වූ පරිදි දැනීමෙන් ඒ තථාගත තෙමේ
උපාදාන රහිත වැ මිදුණේ වෙයි.

76P. ඉමෙ ඛො තෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා
ගමහීරා දුද්දසා දුරන්තබොධා සනතා පණ්ණා
අතකකාවචරා නිපුණා පඬිතවෙදනියා, යෙ
තථාගතො සයං අභිඤ්ඤා සචජ්ඣා
පවෙදෙති, යෙහි තථාගතසස යථාභූචචං
වණ්ණං සම්මා වදමානා වදෙය්‍යුං.

76S. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ යම් ධර්ම
කෙනෙකුත් තෙමේ ම දැන පසක් කොට

පවසා නම්, යම් ධර්ම කෙනෙකුත් කරණ
කොට ගෙන තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ
ම ගුණය මොනවට කියන්නට තැත්
කරනුවෝ කියන්නෝ නම්, මේ ඒ ගැඹුරු වූ
දුර්දර්ශ වූ දුරනුවෝට වූ ශාන්ත වූ ප්‍රණීත වූ
අතර්කාවචර වූ නිපුණ වූ පණ්ඩිතවෙද්‍ය වූ
ධර්මයෝ ය.

දුතියභාණවාරං.

77P. සනති භික්ඛවෙ, එකෙ සමණව්‍රාහමණා
උඬමාසාතනිකා අසඤ්ඤීවාදා
උඬමාසාතනා අසඤ්ඤිං අතතානං
පඤ්ඤාපෙනති අඨභි වත්ථුහි. තෙ ච
භොනෙතා සමණව්‍රාහමණා කිමාගමම
කිමාරබ්භ උඬමාසාතනිකා අසඤ්ඤීවාදා

උඩමාසාතනා අසඤ්ඤිං අතතානං
පඤ්ඤාපෙනති අයෙහි වත්තුහි?

77S. මහණෙනි, උද්ධමාසාතනික
අසඤ්ඤීවාද ඇති (මරණින් මතු ආත්මය
අසංඤී යැ යි පණවන) ඇතැම් මහණවලුණු
කෙනෙක් ඇත්තාහ. ඔහු මරණින් පසු
සංඥාරහිත ආත්මයක් කරුණු අටෙකින්
පණවත්. ඒ භවත්තු කුමක් නිසා කුමක්
ඇරැබූ උද්ධමාසාතනික අසංඤ්ඤීවාද
ඇත්තෝ මරණින් පසු සංඥාරහිත
ආත්මයක් කරුණු අටෙකින් පණවත් ද?
යත්:

78P. ‘රූපී අතතා හොති අරොගො
පරමමරණා අසඤ්ඤී’ති නං පඤ්ඤාපෙනති.

‘අරුපි අතතා හොති -පෙ- රුපි ච අරුපි ච
අතතා හොති -පෙ-. නෙව රුපි නාරුපි
අතතා හොති -පෙ-. අනතවා අතතා හොති
-පෙ-. අනනතවා අතතා හොති -පෙ-.
අනතවා ච අනනතවා ච අතතා හොති
-පෙ-. නෙවනතවා නානනතවා අතතා
හොති අරොගො පරමමරණා අසඤ්ඤී ති
තං පඤ්ඤාපෙනති.

78S. මහණෙනි, ඇතැම්හු “ආත්මය රූපවත්
ය, මරණින් පසු නො බිඳෙන්නේ ය හෙවත්
නිත්‍ය ය, අසංඤී යැ” යි පණවත්. ඇතැම්
කෙනෙක් “ආත්මය අරුපි ය, මරණින් පසු
නිත්‍ය ය, අසංඤී යැ” යි පණවත්. ඇතැම්හු
“ආත්මය රූපවත් ද රූපරහිත ද වෙයි,
මරණින් පසු නිත්‍ය ය, අසංඤී ය” යි

පණුවන්. ඇතැම්හු “ආත්මය රූපවත් ද නො
වේ, අරූපී ද නො වේ, මරණින් පසු නිත්‍ය
ය, අසංඥී යැ” යි පණුවන්. සමහරු
“ආත්මය අන්තයක් ඇත්තේ වෙයි, මරණින්
පසු නිත්‍ය ය, අසංඥී යැ” යි පණුවන්.
සමහරු “ආත්මය අන්තර්ගතය යැ යි,
මරණින් පසු නිත්‍ය ය, අසංඥී යැ” යි
පණුවන්. සමහරු “ආත්මය අන්තවත් ද,
අනන්ත ද වේ, මරණින් පසු නිත්‍ය ය,
අසංඥී යැ” යි පණුවන්. සමහරු “ආත්මය
අන්තවත් ද නො වේ, අනන්ත ද නො වේ,
මරණින් පසු නිත්‍ය ය, අසංඥීයැ” යි
පණුවන්.

(58,59)

79P. ඉමෙහි බො තෙ හිකබවෙ,
සමණ්‍යාහමණා උඩමාසාතනිකා
අසඤ්ඤීවාදා උඩමාසාතනා අසඤ්ඤිං
අතතානං පඤ්ඤාපෙනති අඨහි වත්ථුහි. යෙ
හි කෙච් හිකබවෙ, සමණා වා බ්‍රාහමණා වා
උඩමාසාතනිකා අසඤ්ඤීවාදා
උඩමාසාතනා අසඤ්ඤිං අතතානං
පඤ්ඤාපෙනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව
අඨහි වත්ථුහි, එතෙසං වා අඤ්ඤතරෙන.
නත්ථි ඉතො බහිධා.

79S. මහණෙනි, උද්ධමාසාතනික
අසඤ්ඤීවාද ඇති ඒ මහණබමුණෝ මේ
අට කරුණින් මරණින් මතු සංඥා රහිත
අත්මයක් පණවත්. මහණෙනි, යම් මහණ
කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක්

උද්ධමාසාතනික අසංඤ්ඤිවාද ඇත්තෝ
මරණින් මතු අසංඤී ආත්මයක්
පණවන්නෝ නම්, ඒ සියල්ලෝ ම මේ අට
කරුණකින් ම හෝ මොවුන් අතුරෙන්
එක්තරා කරුණකින් හෝ එය පණවත්.
මෙයින් පිටත් කරුණක් ඔවුනට නැත.

80P. තයිදං භික්ඛවෙ, තථාගතො පජානාති
-පෙ- යෙහි තථාගතසස යථාභූතචං වණ්ණං
සමමා වදමානා වදෙය්‍යුං.

80S. මහණෙනි, තථාගත බුදුහුගේ ඇති
පරිදිම වූ ගුණය මොනවට කියනු
කැමැත්තෝ කියන්නාහු නම්, ... මේ ඒ
ගැඹුරු වූ දුර්දර්ශ වූ ... කරුණු යි.

81P. සනති හික්බවෙ, එකෙ සමණව්‍යාහමණා
උධමාසාතනිකා නෙවසඤ්ඤිනාසඤ්ඤිවාදා
උධමාසාතනා නෙවසඤ්ඤිනාසඤ්ඤිං
අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති අය්හි වස්සුහි. තෙ
ව භොනෙතා සමණව්‍යාහමණා කිමාගමම
කිමාරබ්භ උධමාසාතනිකා
නෙවසඤ්ඤිනාසඤ්ඤිවාදා උධමාසාතනා
නෙවසඤ්ඤිනාසඤ්ඤිං අත්තානං
පඤ්ඤාපෙනති අය්හි වස්සුහි?

81S. මහණෙනි, උද්ධමාසාතනික
නෙවසඤ්ඤිනාසඤ්ඤි වාද ඇති ඇතැම්
මහණබමුණු කෙනෙක් මරණින් මතු සංඥා
නොමැති වූත් අසංඥා නොවූත් ආත්මයක්
අට කරුණෙකින් පණවත්. ඒ භවත්
මහණබමුණෝ කුමක් නිසා, කුමක් අරමුණු

කොට, උද්ධමාසාතනික

නෙවසඤ්ඤිනාසඤ්ඤිවාද ඇත්තෝ,

මරණීන් මතු අසංඥේ නො වූ සසංඥේ

නො වූ ආත්මයක් අට කරුණෙකින්

පණවත් ද? යත්:

82P. “රූපී අත්තා හොති අරොගො

පරමමරණා නෙවසඤ්ඤි නාසඤ්ඤි’ති නං

පඤ්ඤාපෙනති. ‘අරූපී අත්තා හොති

අරොගො පරමමරණා නෙවසඤ්ඤි

නාසඤ්ඤි’ති නං පඤ්ඤාපෙනති. ‘රූපී ච

අරූපී ච අත්තා හොති අරොගො

පරමමරණා නෙවසඤ්ඤි නාසඤ්ඤි’ති නං

පඤ්ඤාපෙනති. ‘නෙවරූපී නාරූපී අත්තා

හොති අරොගො පරමමරණා නෙවසඤ්ඤි

නාසඤ්ඤි’ති නං පඤ්ඤාපෙනති. ‘අත්තවා

අත්තා හොති අරොගො පරමමරණා
 නෙවසඤ්ඤි නාසඤ්ඤි'ති නං
 පඤ්ඤාපෙනති. 'අනන්තවා අත්තා හොති
 අරොගො පරමමරණා නෙවසඤ්ඤි
 නාසඤ්ඤි'ති නං පඤ්ඤාපෙනති. 'අනන්තවා
 ච අනන්තවා ච අත්තා හොති අරොගො
 පරමමරණා නෙවසඤ්ඤි නාසඤ්ඤි'ති නං
 පඤ්ඤාපෙනති. 'නෙවන්තවා නානන්තවා
 අත්තා හොති අරොගො පරමමරණා
 නෙවසඤ්ඤි නාසඤ්ඤි"ති නං
 පඤ්ඤාපෙනති.

82S. “ආත්මය රූපවත් වේ, මරණින් මතු
 නිත්‍ය ය, අසංඥත් නො ම වේ, සසංඥත්
 නො වේ යැ” යි සමහරු පණවත්. සමහරු
 “ආත්මය අරූපී වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය,

සසංඥෙ ද අසංඥෙ ද නො වේ යැ” යි පණවත්. සමහරු “ආත්මය රූපිත් අරූපිත් වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥත් අසංඥත් නො ම වේ යැ” යි පණවත්. සමහරු “ආත්මය රූපි ම ද අරූපි ම ද නො වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥ ම ද අසංඥ ම ද නොවේ යැ” යි පණවත්. සමහරු “ආත්මය සසීම (සීමාසහිත) වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥ ද අසංඥ ද නො ම වේ යැ” යි පණවති. සමහරු “ආත්මය සසීම ද අසීම ද නො වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥ ද අසංඥ ද නො ම වේ යැ” යි පණවත්. සමහරු “ආත්මය සීමාසහිත මත් නො වේ, සීමා රහිත මත් නොවේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය,

සසංඥේ අසංඥේ නො ම වේ” යැ යි
පණවත්.

83P. ඉමෙහි බො තෙ හික්ඛවෙ,
සමණව්‍යාහමණා උඨමාසාතනිකා
නෙවසඤ්ඤීනාසඤ්ඤීවාදා උඨමාසාතනා
නෙවසඤ්ඤීනාසඤ්ඤීං අතතානං
පඤ්ඤාපෙනති අඨහි වස්සුහි. යෙ හි කෙච්ඡි
හික්ඛවෙ, සමණා වා ව්‍යාහමණා වා
උඨමාසාතනිකා නෙවසඤ්ඤීනාසඤ්ඤීවාදා
උඨමාසාතනා නෙවසඤ්ඤීනාසඤ්ඤීං
අතතානං පඤ්ඤාපෙනති, සබ්බෙ තෙ
ඉමෙහෙව අඨහි වස්සුහි, එතෙසං වා
අඤ්ඤාතරෙන. නත්ථි ඉතො බහිඨා.

83S. මහණෙනි, උද්ධමාසාතනික
නේවසඤ්ඤිනාසඤ්ඤිවාද ඇති, ඒ
මහණබමුණෝ මේ අට කරුණකින් මරණින්
මතු සසංඥ ද අසංඥ ද නො වූ ආත්මයක්
පණවත්. මහණෙනි, යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් උද්ධමාසාතනික
නේවසඤ්ඤිනාසඤ්ඤිවාද ඇත්තෝ,
මරණින් මතු සංඥා සහිත ම නො වූත්
සංඥා රහිත ද නො වූත් ආත්මයක්
පණවන්නෝ නම්, ඒ සියල්ලෝ මේ අට
කරුණින් ම හෝ මොවුන් අතුරෙන් එක්තරා
කරුණෙකින් හෝ එය පණවත්. මෙයින්
පිටත්හි කරුණක් ඔවුනට නැත.

84P. තයිදං භික්ඛවෙ, තථාගතො පජානාති
-පෙ- යෙහි තථාගතසස යථා__භු__ච්චං

වණණං සමමා වදමානා වදෙය්‍යං.

84S. මහණෙනි, ඒ කාරණය ... තථාගත
තෙමේ දැනී. මහණෙනි, යම් කෙනෙක්
තථාගත බුදුහුගේ ඇති සැටියෙන් ම වූ
ගුණය කියනු කැමැත්තෝ කියන්නාහු නම්
... මේ ඒ ගැඹුරු වූ දුර්දර්ශී වූ ... කරුණු යි.

(60,61)

85P. සනති භික්ඛවෙ, එකෙ සමණව්‍රාහමණා
උචෙෂ්ඨවාදා සතො සත්තසස උචෙෂ්ඨං
විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති සත්තභි
වත්ථුහි. තෙ ච භොතොතො සමණව්‍රාහමණා
කිමාගමම කිමාරබ්භ උචෙෂ්ඨවාදා සතො

සත්තසස උචෙජදං විනාසං විභවං

පඤ්ඤාපෙනති සත්තහි වත්තුහි?

85S. මහණෙනි, උච්ඡේදදෘෂ්ටික වූ ඇතැම්

මහණ්ඩමුණු කෙනෙක් ඇත්ත. ඔහු

විද්‍යාමාන වූ සත්ත්වයාගේ මුල්සුන් වීම,

විනාශය, හව විගමය, කරුණු සතෙකින්

පණවත්. ඒ හවත් මහණ ඛමුණෝ කුමක්

නිසා කුමක් අරමුණු කොට උච්ඡේදදෘෂ්ටික

වූවෝ ඇති සත්ත්වගේ සිඳීම, වැනැස්ම, නො

පැවැත්මට පැමිණීම සත් කරුණෙක්

පණවත් ද? යත්:

86P. ඉධ භික්ඛවෙ, එකවෙවා සමණො වා

බ්‍රාහ්මණො වා එවංවාදී හොති එවංදිඨී:

‘යතො ඛො හො අයං අත්තා රූපී

වාතුමමහාභූතියකො මාතාපෙතතිකසමහවො
කායසස හෙදා උච්ඡ්ඡ්ඡති විනසසති න
හොති පරමමරණා. එතතාවතා ඛො හො
අයං අතතා සමමා සමුච්ඡ්ඡනො හොති'ති.
ඉතෙථකෙ සතො සතතසස උච්ඡ්ඡදං
විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති.

86S. මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක්
හෝ බමුණෙක් හෝ මෙබඳු වාද ඇත්තේ
මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ වේ. (කෙසේ ද යත්:)
“පින්වත, යම් හෙයකින් මේ ආත්මභාවය
රූපවත් ද, සතර මහා භූතයන්ගෙන්
නිපන්නේ වේ ද, මාපියන්ගේ
ශුක්‍රශෝනිතයෙන් හටගත්තේ වේද, කර්ම
කය බිඳීමෙන් මරණින් මතු සිඳේ ද,
වැනසේ ද, මරණින් මත්තෙහි නොවේ ද,

පින්වත, මේ පමණෙකින් ම මේ
ආත්මභාවය මුළුමනින් ම සිඳි ගියේ වේ”
යනුයි. මෙසේ සමහරු විද්‍යාමාන
සත්ත්වයාගේ උච්ඡේදය, විනාශය,
හව්විගමය පණවත්.

87P. තමඤ්ඤා එවමාහ: ‘අඤ්ඤා ඛො භො
එසො අතතා යං ත්වං වදෙසි නෙසො
නඤ්ඤි වදාමි. නො ච ඛො භො අයං අතතා
එතතාවතා සමමා සමුච්ඡිනොතා භොති.
අඤ්ඤා ඛො භො අඤ්ඤා අතතා දිබ්බො රුපි
කාමාවචරො කබලිඛකාරා{1}හාරහකෙඛා,
තං ත්වං න ජානාසි න පසසසි. තමහං
ජානාමි පසසාමි. සො ඛො භො අතතා
යතො කායසස හෙදා උච්ඡිජ්ජති විනසසති
න භොති පරමමරණා. එතතාවතා ඛො භො

අයං අතතා සමමා සමුච්ඡිනොනා හොති'ති.
ඉතෙථකෙ සතො සතතසස උචෙඡදං
විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති.

87S. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කිය යි:

“හවත, තා කියන ඒ ආත්මය ඇත්තේ ම ය.
එය නැතැ යි නො කියමි. හවත මේ
ආත්මය මෙතෙකින් මුළුමනින් සුන්
නොවේ. හවත රූපී වූ, කාමාවචර දෙව්ලෝ
සයට ඇතුලත්, කබලිකාර ආහාර වළඳන,
දිව්‍ය වූ අන් ආත්මයෙක් ඇත. තෝ එය
නො දනී. නො දකී. එය මම දනිමි, දකිමි.
හවත, එකී දිව්‍යාත්මය යම් හෙයෙකින් කය
බිඳීමෙන් මරණින් මතු සිඳි යන්නේ ද,
වැනසෙන්නේ ද, මරණින් මතු නොවන්නේ
ද, මෙ පමණින් ම මේ ආත්මය මුළුමනින්

සුන් වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යාමාන
වූ සත්ත්වයාගේ උච්ඡේදය, විනාශය,
හව්විගමය පණවත්.

88P. තමඤ්ඤා එවමාහ: ‘අඤ්ඤා ඛො භො
එසො අතතා යං ත්වං වදෙසි. න සො
නඤ්ඤා වදාමි. නො ච ඛො භො අයං අතතා
එතතාවතා සමමා සමුච්ඡන්තො භොති.
අඤ්ඤා ඛො භො අඤ්ඤා අතතා දිබ්බො රූපි
මනොමයො සබ්බඛගපචචඛරි අභිනිජ්ජියො.
තං ත්වං න ඡානාසි න පසසසි. තමහං
ඡානාමි පසසාමි. සො ඛො භො අතතා
යතො කායසස හෙදා උච්ඡ්ඡජ්ජති විනසසති
න භොති පරමමරණා. එතතාවතා ඛො භො
අයං අතතා සමමා සමුච්ඡන්තො භොති’ති.

ඉතෙථකෙ සතො සත්තසස උචෙඡදං
විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති.

88S. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි:

“හවත, තා කියන මේ ආත්මය ඇත්තේ ම
ය. මෙය නැතැයි නො කියමි. හවත, මේ
ආත්මය මෙතෙකින් මුළුමනින් සුන් නො
වෙයි. හවත, රූපී වූ (ධ්‍යාන) සිතීන් උපන්,
සියලු අඟපසඟ ඇති, නො පිරිහුණු ඉඳුරන්
ඇති, දිව්‍ය වූ අන් ආත්මයෙක් ඇත්තේ ම
ය. එය තෝ නො දනී. නො දකී. එය මම
දනිමි, දකිමි. හවත, ඒ ආත්මය යම්
හෙයෙකින් ඒ කය බිඳීමෙන් සිඳියේ ද,
වැනසේ ද, මරණින් මතු නො වේ ද, හවත,
එතෙකින් ම මේ ආත්මය මුළුමනින් සුන්
වූයේ වේ” යනුයි. මෙසේ සමහරු විද්‍යාමාන

සත්ත්වයාගේ උච්ඡේදය, විනාශය,
හවවිගමය පණවත්.

89P. තමඤ්ඤා එවමාහ: ‘අඤ්ඤා ඛො භො
එසො අතතා යං ත්වං වදෙසි. නෙසො
නඤ්ඤා වදාමි. නො ච ඛො භො අයං අතතා
එතතාවතා සමමා සමුච්ඡන්තො භොති.
අඤ්ඤා ඛො භො අඤ්ඤා අතතා සබ්බෙසො
රූපසඤ්ඤානං සමතිකකමා
පටිසසඤ්ඤානං අඤ්ඤාමා{2}
නානතතසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනනොතා
ආකාසොති ආකාසානචායතනුපගො. තං
ත්වං න ඡානාසි න පසසසි. තමහං ඡානාමි
පසසාමි. සො ඛො භො අතතා යතො
කායසස හෙදා උච්ඡ්ඡති විනසසති න
භොති පරමමරණා. එතතාවතා ඛො භො

අයං අතතා සමමා සමුච්ඡිනොනා හොති'ති.
ඉතෙථකෙ සතො සතතසස උචෙඡදං
විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති.

89S. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි:

“හවත තා කියන මේ ආත්මය ඇත්තේ ම
ය. එය නැතැයි නො කියමි. එතෙකුදු වුවත්
මේ ආත්මය මෙතෙකින් මුළුමනින් සුන්
නො වේ. හවත, හැම ලෙසින් ම රූපසංඥා
ඉක්මිමෙන්, ප්‍රතිසසංඥා නිරුද්ධ වීමෙන්,
තානාත්වසංඥා නො මෙනෙහි කිරීමෙන්,
'අහස අනන්ත යැ' යි ධ්‍යාන වඩා
ආකාශානන්තායතන භූමියට පැමිණි අන්‍ය
ආත්මයෙක් ඇත. එය තෝ නො දනී, නො
දකී. එය මම දනිමි, දකිමි. හවත, එ කී
ආත්මය වනාහි ඒ (නාම) කය බිඳීමෙන් සිඳි

යේ, වැනසේ, මරණින් මතු නො වේ” යනු
යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යාමාන වූ
සත්ත්වයාගේ උච්ඡේදය, විනාශය,
හවවිගමය, පණවත්.

(62,63)

90P. තමඤ්ඤා එවමාහ: ‘අතී ඛො භො
එසො අතතා යං ත්වං වදෙසි. නෙසො
නතීති වදාමි. නො ච ඛො භො අයං අතතා
එතතාවතා සමමා සමුච්ඡිනොතා භොති.
අතී ඛො භො අඤ්ඤා අතතා සබ්බසො
ආකාසානචායතනං සමතිකකමම අනතනං
විඤ්ඤාණනති විඤ්ඤාණචායතනුපගො. තං
ත්වං න ජානාසි න පසසසි. තමහං ජානාමි
පසසාමි. සො ඛො භො අතතා යතො

කායසස හෙදා උච්ඡ්ඡති විනසසති න
හොති පරමමරණා. එතතාවතා ඛො හො
අයං අතතා සමමා සමුච්ඡන්තො හොති'ති.
ඉඤ්ඤා සතො සතතසස උච්ඡදං
විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති.

90S. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි:

“හවත, තා කියන මේ ආත්මය ඇත්තේ ම
ය, එය නැත්තේ යැ යි නො කියමි. හවත
එතෙකුදු වුවත් මේ ආත්මය මෙතෙකින්
මුල්සුන් නො වෙයි. හවත, හැම ලෙසින් ම
අනන්ත ආකාශ අරමුණ ඉක්මැ ‘විඥානය
අනන්තයැ’ යි සමාධි වඩා
විඥානානන්තායතනභූමියට පැමිණූ සිටින
අන් ආත්මයෙක් ඇත. තෝ එය නො දනී,
නො දකී. එය මම දනිමි, දකිමි. හවත, එකී

ආත්මය යම් හෙයකින් ඒ (නාම) කය බිඳී
යෑමෙන් මුල් සිඳී යේ ද, වැනසේ ද,
මරණින් මත්තෙහි නො වේ ද, භවත,
මෙතෙකින් මේ ආත්මය මුළුමනින් සුන්
වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යාමාන
සත්ත්වයාගේ උච්ඡේදය, විනාශය,
භවවිගමය පණවත්.

91P. තමඤ්ඤා එවමාහ: ‘අඤ්ඤා ඛො භො
එසො අත්තා යං ඤං වදෙසි. න සො
නඤ්ඤි වදාමි. නො ච ඛො භො අයං අත්තා
එත්තාවතා සමමා සමුච්ඡිනොතා භොති.
අඤ්ඤා ඛො භො අඤ්ඤා අත්තා සබ්බසො
විඤ්ඤාණචායතනං සමතිකකමම නඤ්ඤි
කිච්ඤි ආකිච්ඤ්ඤායතනුපගො. තං ඤං න
ජානාසි න පසසසි. තමහං ජානාමි පසසාමි.

සො බො හො අතතා යතො කායසස හෙදා
උච්ඡ්ඡති විතසසති න හොති පරමමරණා.
එතතාවතා බො හො අයං අතතා සමමා
සමුච්ඡන්තො හොති'ති. ඉතෙථකෙ සතො
සතතසස උච්ඡදං විතාසං විභවං
පඤ්ඤාපෙනති.

91S. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි:

“හවත, තා කියන ඒ ආත්මය ඇත්තේ ම ය,
එය නැත්තේ යැ”යි නො කියමි. “හවත,
එතෙකුදු වුවත් ඒ ආත්මය මෙතෙකින්
මුළුමනින් සුන් නො වේ. හවත, හැම
ලෙසින් විඥානානන්තායතනය ඉක්මැ,
‘කිසිත් නැතැ’ යි සමාධි වඩා
ආකිඤ්චන්‍යායතනභූමියට පැමිණ සිටින
අන්‍ය ආත්මයෙක් ඇත. එය තෝ නො දනී,

නො දකී. එය මම දනිමි, දකිමි. භවත, ඒ
ආත්මය ඒ නාම කය බිඳීමෙන් සිඳෙන
බැවින්, වැනැසෙන බැවින්, මරණින්
මත්තෙහි නො වන බැවින් භවත,
මෙතෙකින් මේ ආත්මය මුළුමනින් සුන්
වේ” යනුයි. මෙසේ සමහරු විද්‍යාමාන
සත්ත්වයාගේ උච්ඡේදය, විනාශය,
භවවිගමය පණවත්.

92P. තමඤ්ඤා එවමාහ: ‘අතථ ඛො හො
එසො අතතා යං තථං වදෙසි. නෙසො
නතථිති වදාමි. නො ච ඛො හො අයං අතතා
එතතාවතා සමමා සමුච්ඡිනොතා හොති.
අතථ ඛො හො අඤ්ඤා අතතා සබ්බසො
ආකිචඤ්ඤායතනං සමතිකකමම
සනතමෙතං පණිතමෙතනති

නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනුපගො. තං
කං න ජානාසි න පසසසි. තමහං ජානාමි
පසසාමි. සො ඛො හො අතතා යතො
කායසස හෙදා උච්ඡ්ඡති විතසසති න
හොති පරමමරණා. එතතාවතා ඛො හො
අයං අතතා සමමා සමුච්ඡන්තො හොති'ති.
ඉතෙථකෙ සතො සතතසස උච්ච්ඡදං
විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති.

92S. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි:

“හවත, තා කියන ඒ ආත්මය ඇත්තේ ම ය.
එය නැතැයි නො කියමි. වැලි දු හවත, මේ
ආත්මය මෙතෙකින් මුළුමනින් සුන්
නොවේ. හවත, හැම පරිද්දෙන්
ආකිංචනායායතනය ඉක්මැ, ‘මෙය ශාන්තය
මෙය උතුමැ’ යි සමාධි වඩා

තේවසංඥානාසංඥාභූමියට පැමිණ සිටින
අන්‍ය වූ ආත්මයෙක් ඇත්තේ ම ය. එය
තෝ නො දනී, නො දකී. එය මම දනිමි,
දකිමි. භවත, ඒ ආත්මය ඒ නාම කය
බිඳීමෙන් සිඳි යන බැවින්, වැනසෙන
බැවින්, මරණින් මත්තෙහි නොවන බැවින්
මෙතෙකින් ම, භවත, මේ ආත්මය
මුළුමනින් සුන් වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු
විද්‍යාමාන සත්ත්වයාගේ උච්ඡේදය,
විනාශය, භවවිගමය, පණවත්.

93P. ඉමෙහි බො තෙ හික්ඛවෙ,
සමණව්‍රාහමණා උච්ඡේදවාදා සතො
සත්තසස උච්ඡේදං විනාසං විභවං
පඤ්ඤාපෙනාහි සත්තහි වත්ථුහි. යෙ හි
කෙච් හික්ඛවෙ සමණාවා ව්‍රාහමණාවා

උච්ඡේදවාදා සතො සත්තසස උච්ඡේදං
විනාසං විභවං පඤ්ඤාපෙනති, සබ්බෙ තෙ
ඉමෙහෙව සත්තහි වස්සුහි, එතෙසං වා
අඤ්ඤතරෙන. නත්ථි ඉතො බහිධා.

93S. මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ
උච්ඡේදදෘෂ්ටි ඇත්තෝ මේ කරුණු
සතෙකින් විද්‍යාමාන සත්ත්වයාගේ
උච්ඡේදය, විනාශය, භවවිගමය පණවත්.
මහණෙනි, යම් උච්ඡේදදෘෂ්ටික මහණබමුණු
කෙනෙක් විද්‍යාමාන සත්ත්වයාගේ
උච්ඡේදය, විනාශය, විභවය පණවත් නම් ඒ
සියල්ලෝ මේ කරුණු සතින් ම හෝ
මොවුනතුරෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ
එය පණවත්. මෙයින් පිටත කරුණෙක්
ඔවුනට නැත.

94P. තයිදං භික්ඛවෙ, තථාගතො පජානාති
-පෙ- යෙහි තථාගතස්ස යථාභුච්චං චණ්ණං
සමමා චදමානා චදෙය්‍යුං.

94S. මහණෙනි, ඒ කාරණය තථාගත
තෙමේ දැනී ... තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි
වූ ම ගුණ කියනු කැමැත්තෝ කියන්නාහු
නම්, මේ ඒ ගැඹුරු වූ දුර්දර්ශ වූ ... කරුණු
යි.

95P. සනති භික්ඛවෙ, එකෙ සමණව්‍යාහමණා
දිඨ්ඨමමනිබ්බානවාදා සතො සත්තස්ස
පරමදිඨ්ඨමමනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති
පඤ්ඤි වස්සුහි. තෙ ච භොනෙතා
සමණව්‍යාහමණා කිමාගමම කිමාරබ්භ
දිඨ්ඨමමනිබ්බානවාදා සතො සත්තස්ස

පරමදිග්ධමමනිර්වෘතං පඤ්ඤාපෙනති
පච්ඡි වත්තං?

95S. මහණෙනි, දෘෂ්ටධර්මනිර්වාණදෘෂ්ටි
ගත් සමහර මහණබමුණු කෙනෙක් ඇත්ත.
ඔහු විද්‍යාමාන සත්ත්වයාගේ
පරමදෘෂ්ටධර්මනිර්වාණය කරුණු පසෙකින්
පණවත්. ඒ හවත් මහණ බමුණෝ කුමක්
නිසා කුමක් ඇරඹූ දෘෂ්ටධර්මනිර්වාණදෘෂ්ටි
ගත්තෝ විද්‍යාමාන සත්ත්වයාගේ
පරමදෘෂ්ටධර්මනිර්වාණය කරුණු පසෙකින්
පණවත් ද? යත්:

(64,65)

96P. ඉඬ හික්බවෙ, එක්වෙවා සමණො වා
බ්‍රාහ්මණො වා එවංවාදී හොති එවංදිඨී
'යතො ඛො හො අයං අත්තා පච්ඡි
කාමගුණෙහි සමපපිතො සමඛගිභූතො
පරිචාරෙති, එත්තාවතා ඛො හො අයං
අත්තා පරමදිඨධම්මනිබ්බානං පතොතා
හොති'ති. ඉතෙථකෙ සතො සත්තසස
පරමදිඨධම්මනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති.

96S. මහණෙනි මෙහි එක්තරා මහණෙක්
හෝ බුමුණෙක් හෝ මෙබඳු වාද ඇත්තෝ
මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තෝ වෙයි. (කෙසේ ද?
යත්:) “භවත, යම් හෙයකින් මේ අත්ඛව
පස්කම්කොටසින් සමර්පිත වු (මොනවට
පිහිටා, ඇලී), සමන්විත වු ඉඳුරන් පිණවා
ද, භවත, මෙතෙකින් ම මේ ආත්මය

පරමදෘෂ්ටධර්මනිර්වාණය ලැබුයේ වෙයි”
යනුයි. මෙසේ සමහරු විද්‍යාමාන සත්ත්වයා
පිළිබඳ පරමදෘෂ්ටධර්මනිර්වාණය පණවත්.

97P. තමඤ්ඤා එවමාහ: ‘අඤ්ඤා භො
එසො අතතා යං ත්වං වදෙසි. නොසො
නඤ්ඤා වදාමි. නො ච භො භො අයං අතතා
එතතාවතා පරමදිට්ඨමමනිබ්බානං පතොතා
භොති. තං කිසස භෙතු? කාමා හි භො
අනිච්චා දුක්ඛා විපරිණාමධම්මා තෙසං
විපරිණාමඤ්ඤාථාභාවා උපපජ්ජන්ති
සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනසසුපායාසා.
යතො භො භො අයං අතතා විවිච්චව
කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි
සවිතකකං සවිචාරං විවෙකජං පිතිසුඛං
පඨමං සධානං උපසම්පජ්ජ විහරති,

එතතාවතා බො හො අයං අතතා

පරමදිඨධමමනිබ්බානං පතොතා හොති'ති.

ඉතෙථකෙ සතො සතතසස

පරමදිඨධමමනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති.

97S. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි:

“හවත, තා කියන මේ ආත්මය ඇත්තේ ම
ය. එය නැතැයි නො කියමි. එතෙකුදු වුවත්,

හවත, එය මෙතෙකින්

පරමදෘෂ්ටධර්මනිර්වාණයට පැමිණියේ නො
වෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: හවත,

පස්කම්හු වූ කලී අනිත්‍ය හ, දුක් හ,

පෙරළෙන සුදු හ. ඔවුන්ගේ පෙරළීමෙන්,

අන් පරිද්දෙකින් වීමෙන් හෝ හැඬුම්,

වැලැපුම්, දුක් දොම්නස්, සිත තුළ දැඩි

පෙළුම් උපදී. හවත, යම් විටෙක මේ

ආත්මය කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම අකුසල්
දහමුන්ගෙන් වෙන් ව ම, විතර්කසහිත
විචාරසහිත, විවේකයෙන් උපන් ප්‍රීතියත්
සුවයත් ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට ලැබ වෙසේ ද,
හවත, මේ පමණෙකින් ම මේ ආත්මය
පරමදෘෂ්ටධර්මනිර්වාණය ලැබුයේ වේ”
යනුයි. මෙසේ සමහරු විද්‍යාමාන
සත්ත්වයාගේ පරමදෘෂ්ටධර්මනිර්වාණය
පණවත්.

98P. තමඤ්ඤා එවමාහ: ‘අඤ්ඤා ඛො භො
එසො අතතා යං ත්වං වදෙසි. නොසො
නඤ්ඤා වදාමි. නො ච ඛො භො අයං අතතා
එතතාවතා පරමදිට්ඨමමනිබ්බානං පතොතා
භොති. තං කිසස හෙතු? යදෙව තඤ්ඤා
විතකකිතං විචාරිතං එතෙතොතං ඔළාරිකං

අකඩායති. යතො ඛො හො අයං අතතා
විතකකවිචාරානං වූපසමා අජ්ඣතතං
සමපසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං
අවිතකකං අවිචාරං සමාධිජං පිතිසුඛං
දුතියං ඝානං උපසමපජ්ජ විහරති,
එතතාවතා ඛො හො අයං අතතා
පරමදිඨධම්මනිබ්බානං පතෙතා හොති'ති.
ඉතෙථකෙ සතො සතතසස
පරමදිඨධම්මනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති.

98S. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයියි:
“හවත, තා කියන මේ ආත්මය ඇත්තේ ම
ය. මෙය නැතැයි නො කියමි. එතෙකුදු
වූවත්, හවත, මේ ආත්ම ය, මෙතෙකින්
පරමදෘෂ්ටධර්මනිර්වාණය ලැබුයේ නො
වෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: යම් බඳු වූ ම

විතර්කයෙක් විචාරයෙක් වේද , එයින් මෙය
ඖදාරික වැ වැටහෙයි. එහෙත් යම් විටෙක
මේ ආත්මය විතර්කවිචාරයන්ගේ
සංසිද්ධිමෙන් සිය සිත්සතත් වෙසෙසින්
පහදවන, සිතූ එකඟ බව ඇති, විතර්ක
රහිත, විචාර රහිත, සමාධියෙන් උපන්
ප්‍රීතිය හා සුවය ඇති දෙවෙනි ධ්‍යානය ලැබ
වෙසේ ද, භවත, මෙ පමණකින් මේ
ආත්මය පරමදෘෂ්ටධර්මනිර්වාණය ලැබුයේ
වේ” යනුයි. මෙසේ සමහරු විද්‍යාමාන
සත්ත්වයාගේ පරමදෘෂ්ටධර්මනිර්වාණය
පණවත්.

99P. තමඤ්ඤා එවමාහ: ‘අඤ්ඤා ඛො භො
එසො අත්තා යං ත්වං වදෙසි. නෙසො
නඤ්ඤා වදාමි. නො ච ඛො භො අයං අත්තා

එතතාවතා පරමදිඨධමමනිබ්බානං පතෙතා
හොති. තං කිසස හෙතු? යදෙව තඤ්ච
පීතිගතං චෙතසො උබ්බිලලාවිතතතං
එතෙනෙතං ඔළාරිකං අකඛායති. යතො
බො හො අයං අතතා පීතියා ච විරාගා
උපෙකඛකො ච විහරති සතො ච
සමපජානො සුඛං ච කායෙන
පටිසංචෙදෙති, යතතං අරියා ආවිකඛනති
උපෙකඛකො සතිමා සුඛවිහාරීති තං තතියං
කධානං උපසමපජ්ජ විහරති, එතතාවතා බො
හො අයං අතතා පරමදිඨධමමනිබ්බානං
පතෙතා හොති'ති. ඉතෙථකෙ සතො
සතතසස පරමදිඨධමමනිබ්බානං
පඤ්ඤාපෙතති.

99S. ඔහුට අනෙකේ මෙසේ කිය යි: “හවත,
තා කියන මේ ආත්මය ඇත්තේ ම ය. එය
නැත්තේ නො වේ. හවත, එතෙකුදු වුවත්
මේ ආත්ම ය මෙතෙකින්
පරමදෘෂ්ටධර්මනිර්වාණය ලැබුයේ නොවේ
ඒ කවර හෙයින්? යත්: එහි යම් ප්‍රීතියෙක්
සිතේ ඉල්පුණු බවෙක් වේද, මෙයින් මේ
දෙවෙනි ධ්‍යානය ඖදාරික වැ (දළ වැ)
වැටහෙයි. හවත, යම් විටෙක වනාහි මේ
ආත්මය ප්‍රීතියෙනුත් වෙන් වීමෙන්
උපේක්ෂාව ඇත්තෙක් වී ද, සිහි ද ඇත්තේ,
නුවණින් දක්තේ වෙසේ ද, සුවයත් තම
කයින් විඳී ද, ආයීයෝ යමක් හේතු කොට
ගෙන ඔහුට ‘මේ තෙමේ උපේක්ෂා ඇත්තේ
ය. සිහි ඇත්තේ ය, සුවවිසුම් ඇත්තෙ යැ’ යි

කියත් නම්, ඒ තුන්වන ධ්‍යානය ලැබ
වෙසේ ද, භවත, මෙතෙකින් ම මේ ආත්මය
පරම දෘෂ්ටධර්මනිර්වාණය ලැබුයේ වේ”
යනුයි. මෙසේ සමහරු විද්‍යාමාන
සත්ත්වයාගේ පරමදෘෂ්ටධර්මනිර්වාණය
පණවත්.

(66,67)

100P. තමකෙඳෙසේ ඵ්වමාන: ‘අඤ්ඤා ඛො භො
ඵසො අතතා, යං ත්වං චදෙසී, නොසො
නඤ්ඤා චදාමි. නො ච ඛො භො අයං අතතා
ඵතතාවතා පරමදිට්ඨමමනිර්වාණං පතොතා
භොති. තං කිසස භෙතු? යදෙව තඤ්ඤා
සුඛමිති චෙතසො ආභොගො ඵතොතොතං
ඔප්පාරිකං අකඛායති. යතො ඛො භො අයං

අතතා සුඛසස ච පහානා දුකඛසස ච
පහානා පුබ්බෙව සොමනසසදොමනසසානං
අඝථගමා{1} අදුකඛමසුඛං

උපෙකඛාසතිපාරිසුඛිං චතුඝථං කඛානං
උපසමපජජ විහරති, එතතාවතා ඛො භො
අයං අතතා පරමදිඨධමමනිබ්බානං පතොතා
භොති'ති. ඉඤ්ථෙකෙ සතො සතතසස
පරමදිඨධමමනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති.

100S. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි:
“හවත, තා කියන මේ ආත්මය ඇත්තේ ම
ය. මෙය නැතැයි නො කියමි. එහෙත්,
හවත, මේ ආත්මය මෙතෙකින්
පරමදෘෂ්ටධර්මනිර්වාණය ලැබුයේ නො වේ.
ඒ කවර හෙයින්? යත්: එහි ‘සුව’ යැ යි
(ධ්‍යානයෙන් නැගී සිටියහුගේ ඒ සුවයෙහි)

සිතේ නැමුණුවෙක් වේ ද, මෙයින් මේ
ධ්‍යාන ඔදාරික වැ (දළ වැ) වැටහේ. භවත,
යම් විටෙක වනාහි මේ ආත්මය සුඛයාගේ ද
ප්‍රභාණයෙන් දුඃඛයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන්,
පළමුවෙන් ම (කලින් ම) සොම්නස්
දොම්නස් දුරු වී යෑමෙන්, දුක් නැති සුව
නැති උපේක්ෂාස්මාති දෙකේ පිරිසිදු බව
ඇති, සිව්වන ධ්‍යානය ලැබ වෙසේ ද,
භවත, මෙතෙකින් ම මේ ආත්මය
පරමදෘෂ්ටධර්මනිර්වාණය ලැබුයේ වේ”
යනුයි. මෙසේ සමහරු විද්‍යාමාන
සත්ත්වයාගේ පරමදෘෂ්ටධර්මනිර්වාණය
පණවත්.

101P. ඉමෙහි බො තෙ හික්ඛවෙ,
සමණුච්චාහමණා දිඨ්ඨමමනිබ්බානවාදා සතො

සත්තසස පරමදිඨධමමනිබ්බානං

පඤ්ඤාපෙනති පඬහි වස්සුහි. යෙ හි කෙච්චි
හිකඛචෙ, සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා
දිඨධමමනිබ්බානවාදා සතො සත්තසස
පරමදිඨධමමනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති,
සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව පඬහි වස්සුහි,
එතෙසං වා අඤ්ඤාතරෙන. නත්ථි ඉතො
බහිධා.

101S. මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ
දෘෂ්ටධර්මනිර්වාණවාද ඇත්තෝ මේ කරුණු
පසින් විද්‍යාමාන සත්ත්වයෝ
පරමදෘෂ්ටධර්මනිර්වාණය පණවත්.

මහණෙනි, යම් මහණකෙනෙක් හෝ බමුණු
කෙනෙක් හෝ දෘෂ්ටධර්මනිර්වාණවාද
ඇත්තෝ විද්‍යාමාන සත්ත්වයාගේ

පරමදෘෂ්ටධර්මනිර්වාණය පණවත් නම්, ඒ
සියල්ලෝ මේ කරුණු පසින් ම හෝ
මොවුනතුරෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ
එය පණවත්. මෙයින් පිටත්හි කරුණෙක්
ඔවුනට නැත.

102P. තයිදං භික්ඛවෙ, තථාගතො පජානාති
-පෙ- යෙහි තථාගතසස යථාභූතචං වණුණං
සමමා වදමානා වදෙය්‍යුං.

102S. මහණෙනි, ... ඒ කරුණ තථාගත
තෙමේ දැනී ... යම් කෙනෙක් තථාගත
බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ගුණ මොනොවට
කියනු කැමැත්තෝ කියන්නාහු නම්, මේ ඒ
ගම්හිර වූ දුර්දර්ශී වූ ... කරුණුයි.

103P. ඉමෙහි බො තෙ හිකබවෙ,
සමණව්‍යාහමණා අපරනතකපපිකා
අපරනතානුදිඨිනො අපරනතං ආරභ
අනෙකවිහිතානි අධිවුතතිපදානි අභිවදනති
චතුචතතාරීසාය වත්ථුහි. යෙ හි කෙච්ඡි
හිකබවෙ, සමණා වා ව්‍යාහමණා වා
අපරනතකපපිකා අපරනතානුදිඨිනො
අපරනතං ආරභ අනෙකවිහිතානි
අධිවුතතිපදානි අභිවදනති, සබ්බෙ තෙ
ඉමෙහෙව චතුචතතාරීසාය වත්ථුහි, එතෙසං
වා අඤ්ඤතරෙන. නත්ථි ඉතො බහිඨා.

103S. මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ
අපරාන්තකල්පික වූවෝ (තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි
වශයෙන් අනාගත ස්කන්ධ කොටස
කල්පනා කොට ගත් ලබ්ධි ඇත්තෝ),

අපරාන්තය (අනාගත ස්කන්ධ කොටස)
අනුව ඇති කර ගත් දෘෂ්ටි ඇත්තෝ මේ
කරුණු සුසාලිසෙකින් අනාගත ස්කන්ධ
කොටස අරමුණු කොට අනේකවිධ
අධ්‍යක්ෂිත (දර්ශනවාදප්‍රකාශකවචන)
කියත්. මහණෙනි, යම් මහණ කෙනෙක්
හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ
අපරාන්තකල්පික වූවෝ
අපරාන්තානුදෘෂ්ටික වූවෝ අපරාන්තය
(අනාගත ස්කන්ධ කොටස) අරමුණු කොට
දර්ශනවාදප්‍රකාශක වචන කියත් නම්, ඔහු
හැම මේ කරුණු සුසාලිසෙන් ම හෝ
මොවුනතුරෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ
එසේ කියත්. මෙයින් පිටත්හි කරුණෙක්
ඔවුනට නැත.

104P. තයිදං භික්ඛවෙ, තථාගතො පජානාති
-පෙ- යෙහි තථාගතස්ස යථාභුච්චං වණ්ණං
සමමා වදමානා වදෙය්‍යුං.

104S. මහණෙනි, එය තථාගත තෙමේ දැනී
... යම් කෙනෙක් තථාගත බුදුහුගේ ඇති
පරිදි වූ ම ගුණ කියනු කැමැත්තෝ
කියන්නාහු නම්, මේ ඒ ගැඹුරු වූ දුක සේ
දැක්ක යුතු වූ ... කරුණුයි.

105P. ඉමෙහි ඛො තෙ භික්ඛවෙ,
සමණුච්චාහමණා පුබ්බනතකපපිකා ච
අපරනතකපපිකා ච
පුබ්බනතාපරනතකපපිකා ච
පුබ්බනතාපරනතානුදිඨිතො
පුබ්බනතාපරනතං ආරබ්භ අනෙකවිහිතානි

අධිවෘත්තිපදානි අභිවදනති චාසඨියා වස්සුහි.
යෙ හි කෙච් භික්ඛවෙ, සමණා චා බ්‍රාහ්මණා
චා පුබ්බනාතකපපිකා ච අපරනාතකපපිකා ච
පුබ්බනාතාපරනාතකපපිකා ච
පුබ්බනාතාපරනාතානුදිඨිතො
පුබ්බනාතාපරනාතං ආරබ්භ අනෙකවිහිතානි
අධිවෘත්තිපදානි අභිවදනති, සබ්බෙ තෙ
ඉමෙහෙව චාසඨියා වස්සුහි, එතෙසං චා
අඤ්ඤතරෙන. නත්ථි ඉතො බහිඨා.

105S. මහණෙනි, පුර්වාන්තකල්පික වූ ද
අපරාන්තකල්පික වූ ද ඒ මහණබමුණෝ
අතීත ස්කන්ධ පරම්පරා කොටස ද අනාගත
ස්කන්ධ පරම්පරා කොටස ද අරමුණු කොට
මේ කරුණු දෙසැටින් අනේකවිධ
දෘෂ්ටිප්‍රකාශක වචන (දෘෂ්ටිවාද හඟවන

වචන) කියාපාත්. මහණෙනි,
පුර්වාන්තාපරාන්තානුදෘෂ්ටික ද වූ යම්
මහණබමුණු කෙනෙක් පුර්වාන්ත අපරාන්ත
දෙක අරමුණු කොට අනේකවිධ
දෘෂ්ටිප්‍රකාශක වචන කියාපාත් නම්, ඒ
සියල්ලෝ ම මේ දෙසට කරුණින් ම හෝ
මොවුනතුරෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ
එය කියා පාත්. මෙයින් බැහැර වූ
කරුණෙක් ඔවුනට නැත.

(68,69)

106P. තයිදං භික්ඛවෙ, තථාගතො
පජානාති: ඉමෙ දිඨ්ඨිඨානා එවං ආගතා එවං
පරාමඨා එවංගතිකා භවිසසනති
එවංඅභිසම්පරායා'ති. තඬ තථාගතො

පජානාති, තතො ච උත්තරිතරං පජානාති.
තථ පජානනං න පරාමසති. අපරාමසතො
චසස පචචතතඤ්ඤච නිබ්බුති විදිතා.
වෙදනානං සමුදයථ අතථගමථ අසසාදථ
ආදීනවථ නිසසරණථ යථාභූතං විදිතවා
අනුපාදාවිමුත්තො භික්ඛවෙ තථාගතො.

106S. මහණෙනි, 'මේ දෘෂ්ටිස්ථානයෝ
මෙසේ ගන්නා ලද්දෝ මෙසේ පරාමාෂ්ට
වූවෝ මෙ බඳු (පරලො ච) ගති ඇත්තෝ
වන්නාහ. මෙබඳු පරලොචි ඇතියෝ
වන්නාහ හැ යි මේ කාරණය තථාගත
තෙමේ දනී. එය ද තථාගත තෙමේ දනී.
එයින් වැඩි දෑ ද දනී. ඒ දැන්ම ද
තෘෂ්ණාදෘෂ්ටිවශයෙන් පරාමර්ශනය නො
කෙරෙයි. එසේ පරාමර්ශනය නොකරන ඔහු

විසින් පරෝපදේශ රහිත වැ තමා කෙරෙහි
ම නිර්වාණය දන්නා ලද්දේ ය.

වේදනාවන්ගේ ඉපැද් ම ද වැනැස්ම ද රසය
ද දොස ද නික්මුම ද තතු වූ පරිදි දැන
තථාගත තෙමේ උපාදාන රහිත වැ මිදුණේ
වේ.

107P. ඉමෙ ඛො තෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා
ගමහිරා දුද්දසා දුරන්තබොධා සනතා පණ්ණා
අතකකාවචරා නිපුණා පඬිතවෙදනියා, යෙ
තථාගතො සයං අභිඤ්ඤා සචජ්ඣා
පවෙදෙති, යෙහි තථාගතසස යථාභූචචං
වණ්ණං සම්මා වදමානා වදෙය්‍යුං.

107S. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ යම් දහම්
කෙනෙකුත් තෙමේ ම වෙසෙසා දැන පසක්

කොට ලොවට පවසා ද, යම් දහම්
කෙනෙකුත් කරණකොට ගෙන තථාගත
බුදුහුගේ ඇති පරිදි ම වූ ගුණ මොනොවට
කියනු කැමැතියෝ කියන්නාහු ද, මොහු
වනාහි ගැඹුරු වූ, දුක සේ දැක්ක යුතු වූ,
දුක සේ අනුබෝධ කටයුතු වූ, ශාන්ත වූ,
ප්‍රණීත වූ, තර්කයෙන් බැස ගත නො හෙන,
සියුම් වූ, නුවණැත්තන් විසින් දත යුතු වූ ඒ
ධර්මයෝ ය.

108P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ

සමණව්‍රාහමණා සසසතවාදා සසසතං

අතතානථ ලොකථ පඤ්ඤාපෙනති චතුභි

චත්තුභි, තදපි තෙසං භවතං

සමණව්‍රාහමණානං අජානතං අපසසතං

වෙදයිතං තණ්හාගතානං

පරිතපිතවිපච්ඡිතමෙව.

108S. මහණෙනි, එහි (ඒ දෘෂ්ටිවාදීන්
අතුරෙහි) යම් මහණ බමුණු කෙනෙක්
ශාශ්වතවාද ඇත්තෝ කරුණු සතරෙකින්
ආත්මය ද ලෝකය ද ශාශ්වත කොට
පණවත් නම්, එය ද තතු නොදන්නා
නොදක්නා ඒ භවත් මහණබමුණන්ගේ
විඳීමෙක්, තෘෂ්ණාවට පැමිණි (තෘෂ්ණායෙන්
සමන්විත) ඒ දෘෂ්ටිගතිකයන්ගේ
(දෘෂ්ටිතෘෂ්ණා හුලින් විදුනා ලද බැවින් වූ)
පරිත්‍රාසයෙක්, චංචල බවෙක් ම ය.

109P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ

සමණව්‍රාහමණා එකච්චසසසතිකා

එකවචආසසසතිකා එකවචං සසසතං
එකවචං ආසසසතං අතතානච ලොකච
පඤ්ඤාපෙනති චතුභි චඤ්ඤි, තදපි තෙසං
භවතං සමණුච්ඡාහමණානං අජානතං
අපසසතං වෙදයිතං තණහාගතානං
පරිතපිතවිපච්ඡිතමෙව.

109S. මහණෙනි, එහි ඒකත්‍යශාශ්වතික වූ ද
ඒකත්‍යආශාශ්වතික ද වූ යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් කරුණු සතරෙකින් ආත්මය ද
ලෝකය ද එක් කොටසක් ශාශ්වතත් එක්
කොටසක් ආශාශ්වතත් කොට පණවත් නම්,
එය ද (එහි තතු) නොදන්නා නොදක්නා ඒ
භවත් මහණබමුණන්ගේ විඳීමෙක්,
තෘෂ්ණාවට පැමිණි ඔවුන්ගේ පරිත්‍යාසයෙක්,
සැලීමෙක් ම ය.

110P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණව්‍රාහමණා අන්තාන්තරිකා
අන්තාන්තරං ලොකසස පඤ්ඤාපෙනති
චතුභි චස්ථිති, තදපි තෙසං භවතං
සමණව්‍රාහමණානං අජානතං අපසසතං
වෙදයිතං තණ්හාගතානං
පරිතපිතවිපථඤ්ඤිතමෙව.

110S. මහණෙනි, එහි යම් මහණ බමුණු
කෙනෙකු තුමු අන්තාන්තරික වාද ඇත්තෝ
ලොව අන්තවත් බව හෝ අනන්තවත්බව
සතර කරුණකින් පණවත් ද, එය ද එහි
තතු නොදන්නා නොදක්නා ඒ භවත්
මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙක්, තෘෂ්ණාවට
පැමිණි ඔවුන්ගේ පරිත්‍රාසයෙක්,
සැලෙනබවෙක් ම ය.

111P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ

සමණව්‍රාහමණා අමරාවිකේඛපිකා තඝථ{1}

තඝථ පඤ්භං පුඨා සමානා වාචාවිකේඛපං

ආපජ්ජන්ති අමරාවිකේඛපං චතුභි වස්සුභි,

තදපි තෙසං භවතං සමණව්‍රාහමණානං

අජානතං අපසසතං වෙදයිතං

තණ්හාගතානං පරිතප්පිතවිපථඤ්ඤිතමෙව.

111S. මහණෙනි, හි යම් මහණබමුණු

කෙනෙක් අමරාවික්ෂේපක වාද ඇත්තෝ ඒ

ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලදුවෝ සතර

කරුණෙකින් වාග් වික්ෂේපයට

අමරාවික්ෂේපයට පැමිණෙත් ද, එයත් එහි

තතු නොදන්නා නොදක්නා ඒ භවත්

මහණබමුණන්ගේ විඳීමෙක්, තෘෂ්ණාගත වූ

ඔවුන්ගේ පරිත්‍රාසයෙන්, චංචලතාවෙන් ම
යි.

(70,71)

112P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණව්‍රාහමණා අධිච්චසමුප්පන්නිකා
අධිච්චසමුප්පන්නං අත්තානථ ලොකථ
පඤ්ඤාපෙනති ථීහි වස්සුහි, තදපි තෙසං
භවතං සමණව්‍රාහමණානං අජානතං
අපසසතං වෙදයිතං, තණ්හාගතානං
පරිතපිතවිපථඤ්ඤිතමෙව.

112S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් අධිච්චසමුප්පන්නවාද ඇත්තෝ
ආත්මයත් ලෝකයත් අධිච්චසමුප්පන්න යැ

(හේතු රහිත ව උපන්) යි කරුණු
දෙකෙකින් පණවත් ද, එය ද එහි තතු
නොදන්නා නොදක්නා ඒ මහණබමුණන්ගේ
දෘෂ්ටිවේදනාවෙක්, තෘෂ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ
පරිත්‍යාසයෙක්, චංචලතාවෙක් ම ය.

113P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණ්‍යොහමණා පුබ්බන්තකපපිකා
පුබ්බන්තානුදිඨිතො පුබ්බන්තං __ආ__රබ්භ
අනෙකවිහිතානි අධිවුතතිපදානි අභිවදන්ති
අඨාරසහි වස්සුහි, තදපි තෙසං භවතං
සමණ්‍යොහමණානං අජානතං අපසසතං
වෙදයිතං, තණ්හාගතානං
පරිතපිතවිපථඤ්ඤිතමෙව.

113S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් පුර්වාන්තකල්පික වූවෝ,
පුර්වාන්තානුදෘෂ්ටික වූවෝ අටළොස්
කරුණෙකින් අතිතස්කන්ධපරමිපරා
කොටස අරමුණු කොට අනේකවිධ
දෘෂ්ටිප්‍රකාශක වචන කියාපාත් ද, එයත් එහි
තතු නොදන්නා නොදක්නා ඒ හවත්
මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙක් ම ය.
තෘෂ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍රාසයෙක්,
සසලබවෙක් ම ය.

114P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණව්‍රාහමණා උඨමාසාතනිකා
සඤ්ඤීවාදා උඨමාසාතනා සඤ්ඤිං
අතතානං පඤ්ඤාපෙනති සොළසහි වත්ථුහි,
තදපි තෙසං හවතං සමණව්‍රාහමණානං

අජානතං අපසසතං වෙදයිතං,
තණ්හාගතානං පරිතපිතවිපච්ඡේතමෙව.

114S. මහණෙනි, යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් උද්ධමාසාතනික සඤ්ඤීවාද
ඇත්තෝ මරණින් මතු සංඥී වූ ආත්මයක්
සොළොස් කරුණෙකින් පණවත් ද, එයත්
එහි තතු නොදන්නා නොදක්නා ඒ හවත්
මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙක් ම ය.
තෘෂ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍යාසයෙක්,
විෂ්පන්දනයෙක් ම ය.

115P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණ්‍යාහමණා උධමාසාතනිකා
අසඤ්ඤීවාදා උධමාසාතනා අසඤ්ඤිං
අතතානං පඤ්ඤාපෙනති අඨහි වත්ථුහි,

තද්පි තෙසං භවතං සමණව්‍යාභමණානං
අජානතං අපසසතං වෙදයිතං,
තණ්හාගතානං පරිතපිතවිපච්ඡේතමෙව.

115S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් උද්ධමාසාතනික අසඤ්ඤීවාද
ඇත්තෝ කරුණු අටෙකින් මරණින්
මත්තෙහි සංඥාරහිත ආත්මයක් පණවත් ද,
එයත් එහි තතු නොදන්නා නොදක්නා ඒ
භවත් මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙක් ම ය.
තෘෂ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍යාසයෙක්,
සැසැලුමෙක් ම ය.

116P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණව්‍යාභමණා උධමාසාතනිකා
නෙවසඤ්ඤීනාසඤ්ඤීවාදා උධමාසාතනා

නෝවසඤ්ඤිං නාසඤ්ඤිං අත්තානං
පඤ්ඤාපෙනති අයෙති වස්සුහි, තදපි තෙසං
භවතං සමණුච්ඡාහමණානං අජානතං
අපසසතං වෙදයිතං, තණහාගතානං
පරිතපිතවිපච්ඡිදිතමෙව.

116S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් උද්ධමාසාතනික
නෝවසඤ්ඤිනාසඤ්ඤිවාද ඇත්තෝ කරුණු
අටෙකින් සංඥේ නො ම වූත් අසංඥේ නො ම
වූත් ආත්මයක් පණවත් ද, එයත් එහි තතු
නොදන්නා නොදක්නා ඒ භවත්
මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙක් ම ය.
තෘෂ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍යාසයෙක්,
විෂ්පන්දනයෙක් ම ය.

117P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ

සමණුච්ඡායමණා උච්ඡේදවාදා සතො

සත්තසස උච්ඡේදං විනාසං විභවං

පඤ්ඤාපෙනති සත්තහි වත්තං, තදපි තෙසං

භවතං සමණුච්ඡායමණානං අජානතං

අපසසතං වෙදයිතං, තණ්හාගතානං

පරිතප්පිතවිපච්ඡිදිතමෙව.

117S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු

කෙනෙක් උච්ඡේදවාදී වූවෝ විද්‍යාමාන වූ

සත්ත්වයාගේ උච්ඡේදය, විනාශය,

භවවිගමය, කරුණු සතෙකින් පණවත් ද,

එයත් එහි තතු නොදන්නා නොදක්නා ඒ

භවත් මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙන් ම ය.

තෘෂ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍රාසයෙන්,

විෂ්පන්දනයෙන් ම ය.

118P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ

සමණුච්චාහමණා දිඨ්ඨමමනිබ්බානවාදා සතො

සත්තසස පරමදිඨ්ඨමමනිබ්බානං

පඤ්ඤාපෙනති පච්චි වත්ථුහි, තදපි තෙසං

භවතං සමණුච්චාහමණානං අජානතං

අපසසතං වෙදයිතං, තණ්හාගතානං

පරිතප්පිතවිපච්ඡිදිතමෙව.

118S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු

කෙනෙක් දෘෂ්ටධර්මනිර්වාණවාද ඇත්තෝ

විද්‍යාමාන සත්ත්වයාගේ

පරමදෘෂ්ටනිර්වාණය කරුණු පසෙකින්

පණවත් ද, එයත් එහි තතු නොදන්නා

නොදක්නා ඒ භවත් මහණ බමුණන්ගේ

වේදනාවෙක් ම ය. තෘෂ්ණෝපගත වූ

ඔවුන්ගේ පරිත්‍යාසයෙන්, චංචලතාවෙන් ම
යි.

119P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණ්‍යොහමණා අපරන්තකපපිකා
අපරන්තානුදිඨ්ථො අපරන්තං ආරබ්භ
අනෙකවිහිතානි අධිවුත්තිපදානි අභිවදන්ති
චතුර්වතකාරීසාය චක්ඛුහි, තදපි තෙසං භවතං
සමණ්‍යොහමණානං අජානතං අපසසතං
වෙදයිතං, තණ්හාගතානං
පරිතපිතවිපථඤ්ඤිතමෙව.

119S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් අපරාන්තකල්පික වූවෝ,
අපරාන්තානුදෘෂ්ටික වූවෝ කරුණු
සුසාලිසෙකින් අනාගත ස්කන්ධ පරම්පරා

කොටස ඇරැඹූ අනේකවිධ දෘෂ්ටිප්‍රකාශක
වචන කියා පාත් ද , එයත් එහි තතු
නොදන්නා නොදක්නා ඒ හවත්
මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙක් ම ය.
තෘෂ්ණෝපගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍රාසයෙක්,
චංචල බවෙක් ම ය.

(72,73)

120P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණ්‍රාහමණා පුබ්බන්තකපපිකා ච
අපරන්තකපපිකා ච
පුබ්බන්තාපරන්තකපපිකා ච
පුබ්බන්තාපරන්තානුදිඨිනො
පුබ්බන්තාපරන්තං ආරබ්භ අනෙකවිභිකානි
අධිවුත්තිපදානි අභිවදන්ති චාසඨියා වත්ථුහි,

තදපි තෙසං භවතං සමණව්‍රාහමණානං
අජානතං අපසසතං වෙදයිතං,
තණ්හාගතානං පරිතපිතවිපච්ඡදිතමෙව.

120S. මහණෙනි, එහි පූර්වාන්තකල්පික වූ
ද, අපරාන්තකල්පික වූ ද,
පූර්වාන්තාපරාන්තකල්පික වූ ද,
පූර්වාන්තාපරාන්තදෘෂ්ටික වූ ද, යම්
මහණබමුණු කෙනෙක් දෙසැටක් කරුණින්
පූර්වාන්ත අපරාන්ත දෙක අරමුණු කොට
අනේකවිධ දෘෂ්ටිප්‍රකාශක වචන කියා පාත්
නම්, එය ද එහි තතු නොදන්නා නොදක්නා
ඒ භවත් මහණ බමුණන්ගේ වේදනාවෙක් ම
ය. තෘෂ්ණෝපගත වූ ඔවුන්ගේ
පරිත්‍රාසයෙක්, විෂ්පන්දනයෙක් ම ය.

121P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ

සමණ්‍රාහමණා සසසතවාදා සසසතං

අතතානථ ලොකථ පඤ්ඤාපෙනති චතුභි
චත්ථභි, තදපි එසසපචචයා.

121S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු

කෙනෙක් ශාශ්වතදෘෂ්ටි ඇත්තෝ සතර

කරුණෙකින් ආත්මයත් ලෝකයත් ශාශ්වත

කොට පණවත් ද, (එසේ පැණවීමට කරුණු

වූ) ඒ (දෘෂ්ට්‍යාස්වාද) වේදනාව ද

(ඡායාතනයත් නිසා සිත උපදනා)

ස්පර්ශයාගේ ප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

122P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ

සමණ්‍රාහමණා එකචචසසසතිකා

එකචචඅසසසතිකා එකචචං සසසතං

එකවිචං අසසසතං අනානාච ලොකච
පඤ්ඤාපෙනති චතුභි වස්ථුභි, තදපි
එසසපචචයා.

122S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් ඒකත්‍යශාශ්වතික ද
එකත්‍යඅශාශ්වතික ද වූවෝ ආත්මයන්
ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාශ්වත ද එක්
කොටසක් අශාශ්වත ද කොට කරුණු
සතරෙකින් පණවත් නම්, එයට කරුණු වූ
ඒ වේදනා ව ද ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

123P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණව්‍රාහමණා අනානානතිකා
අනානානතං ලොකසස පඤ්ඤාපෙනති
චතුභි වස්ථුභි, තදපි එසසපචචයා.

123S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් අන්තානන්තිකවාද ඇත්තෝ
ලෝකය පිළිබඳ සසීම අසීම බව කරුණු
සතරෙකින් පණවත් ද, එයට කරුණු වූ
දෘෂ්ටිවේදනාව ද ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

124P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණව්‍යාහමණා අමරාවිකෙබ්බිකා තඤ්ඤා
තඤ්ඤා පඤ්ඤා පුඤ්ඤා සමානා වාචාවිකෙබ්බං
ආපජ්ජන්ති අමරාවිකෙබ්බං චතුභි වස්සුභි,
තදපි එසසපච්චයා.

124S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් අමරාවික්ෂේපක වූවෝ ඒ ඒ
කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලදුවෝ ම සතර
කරුණෙකින් වාග්වික්ෂේපයට

අමරාවික්ෂේපයට පැමිණෙත් ද, එයට
කරුණු වූ දෘෂ්ටිවේදනාව ද
ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් ම වේ.

125P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණව්‍රාහමණා අධිචචසම්පපනනිකා
අධිචචසම්පපනනං අතතානථ ලොකථ
පඤ්ඤාපෙනති ටීහි වස්සුහි, තදපි
එසසපචචයා.

125S. මහණෙනි, එහි යම් මහණෙකු
කෙනෙක් අධිචචසම්පපන්නික වූවෝ
ආත්මයන් ලෝකයන් ඉබේ ම පහළ වූවන්
කොට කරුණු දෙකෙකින් පණවත් ද, එසේ
පැණවීමට කරුණු වූ දෘෂ්ටිවේදනාව ද
ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

126P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණව්‍යාහමණා පුබ්බනතකපපිකා
පුබ්බනතානුදිඨිතො පුබ්බනතං ආරම්භ
අනෙකවිහිතානි අධිවුතතිපදානි අභිවදනති
අඨාරසහි වස්සුහි, තදපි එසසපචචයා.

126S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් පූර්වාන්තකල්පික වූවෝ
පූර්වාන්තානුදෘෂ්ටික වූවෝ පූර්වාන්තය
අරමුණු කොට අටළොස් කරුණෙකින්
අනේකවිධ දෘෂ්ටිප්‍රකාශක වචන කියා පාත්
ද, එයට කරුණු වූ දෘෂ්ටිවේදනාව ද
ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

127P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණව්‍යාහමණා උඨමාසාතතිකා

සඤ්ඤීවාදා උඨමාසාතනා සඤ්ඤිං
අතතානං පඤ්ඤාපෙනති සොළසහි වත්තථි,
තදපි එසසපච්චයා.

127S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් උද්ධමාසාතනික සඤ්ඤීවාද
ඇත්තෝ, මරණින් මත්තෙහි සොළොස්
කරුණෙකින් සංඥාවත් වූ ආත්මය පණවත්
ද, එයට කරුණු වූ දෘෂ්ටිවේදනාව ද
ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

128P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණව්‍රාහමණා උඨමාසාතනිකා
අසඤ්ඤීවාදා උඨමාසාතනා අසඤ්ඤිං
අතතානං පඤ්ඤාපෙනති අඨහි වත්තථි,
තදපි එසසපච්චයා.

128S. මහණෙනි එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් උද්ධමාසාතනික අසංඥේවාද
ඇත්තෝ මරණින් මත්තෙහි සංඥාරහිත
ආත්මයක් කරුණු අටෙකින් පණවත් ද,
එයට කරුණු වූ දෘෂ්ටිවේදනාව ද
ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

(74,75)

129P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණව්‍රාහමණා උද්ධමාසාතනිකා
නෙවසඤ්ඤිතාසඤ්ඤිවාදා උද්ධමාසාතනා
නෙවසඤ්ඤිං නාසඤ්ඤිං අත්තානං
පඤ්ඤාපෙනති අඨහි වත්ථුහි, තදපි
ඵසපවචයා.

129S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් උද්ධමාසාතනික
නේවසඤ්ඤිනාසඤ්ඤිවාද ඇත්තෝ
මරණින් මත්තෙහි සංඥේත් නො ම වූ
අසංඥේත් නො ම වූ ආත්මයක් කරුණු
අටෙකින් පණවත් ද, එයට කරුණු වූ
දෘෂ්ටිවේදනාව ද ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

130P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණ්‍රාහමණා උච්ඡේදවාදා සතො
සත්තසස උච්ඡේදං විනාසං විභවං
පඤ්ඤාපෙනති සත්තහි වත්ථුහි, තදපි
එසසපච්චයා.

130S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් උච්ඡේදවාද ඇත්තෝ විද්‍යාමන

සත්ත්වයාගේ උච්ඡේදය, විනාශය,
හවවිගමය කරුණු සතෙකින් පණවත් ද ,
එයට කරුණු වූ දෘෂ්ටිවේදනාව ද
ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

131P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණ්‍යාහමණා දිඨ්ඨමමනිබ්බානවාදා සතො
සත්තසස පරමදිඨ්ඨමමනිබ්බානං
පඤ්ඤාපෙනති පඤ්ඤි වස්සති, තදපි
එසසපච්චයා.

131S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් දෘෂ්ටධර්මනිර්වාණවාද ඇත්තෝ
විද්‍යාමාන සත්ත්වයාගේ
පරමදෘෂ්ටධර්මනිර්වාණය පස් කරුණෙකින්

පණුවන් ද, එයට කරුණු වූ දෘෂ්ටිවේදනාව
ද ස්පර්ශප්‍රකාශයෙන් වේ.

132P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණ්‍යාහමණා අපරන්තකපපිකා
අපරන්තානුදිඨ්ථො අපරන්තං ආරබ්භ
අනෙකවිහිතානි අධිවුතතිපදානි අභිවදන්ති
චතුර්වතකාරීසාය වස්සුහි, තදපි එසසපචචයා.

132S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් අපරාන්තකල්පික වූවෝ,
අපරාන්තානුදෘෂ්ටික වූවෝ අපරාන්තය
(අනාගත ස්වත්ථ පරම්පරා කොටස) ඇරැඹු
කරුණු සුසාලිසෙකින් අනේකවිධ
දෘෂ්ටිප්‍රකාශක වචන කියා පාත් ද, එයට

කාරණ වූ දෘෂ්ටිවේදනාව ද
ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

133P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණව්‍රාහමණා පුබ්බන්තකපපිකා ච
අපරන්තකපපිකා ච
පුබ්බන්තාපරන්තකපපිකා ච
පුබ්බන්තාපරන්තානුදිඨිනො
පුබ්බන්තාපරන්තං ආරබ්භ අනෙකවිහිතානි
අධිවුත්තිපදානි අභිවදන්ති චාසඨියා චක්ඛුහි,
තදපි එසසපචචයා.

133S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් පූර්වාන්තකල්පික ද
අපරාන්තකල්පික ද
පූර්වාන්තාපරාන්තකල්පික ද වූවෝ,

පූර්වාන්ත අපරාන්ත අනුවැ පහළ කළ
දෘෂ්ටි ඇත්තෝ අතිත ස්කන්ධ පරම්පරා
කොටසත් අනාගත ස්කන්ධ පරම්පරා
කොටසත් අරමුණු කොට දෙසැටක් කරුණු
වලින් අනේකවිධ දෘෂ්ටිප්‍රකාශක වචන
කියත් ද, එයට කරුණු වූ දෘෂ්ටිවේදනා ව ද
ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

134P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණ්‍රාහමණා සසසතවාදා සසසතං
අතතානථ ලොකථ පඤ්ඤාපෙනති චතුභි
චතුභි, තෙ චත අඤ්ඤත්‍ර එසසා
පටිසංවෙදිසසනතිති නෙතං යානං විජජති.

134S. මහණෙනි, එහි යම් මහණෙකු
කෙනෙක් ශාශ්වතදෘෂ්ටික වූවෝ කරුණු

සතරෙකින් ආත්මයන් ලෝකයන් ශාශ්වත
කොට පණුවන් ද, ඔහු වූ කලී ඒ
දෘෂ්ට්වාස්වාදය ස්පර්ශයෙන් තොර වූ
විඳින්නාහ යන් මේ කරුණ විද්‍යමාන
නොවේ.

135P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණව්‍යාහමණා එකච්චසසසතිකා එකච්ච
අසසසතිකා එකච්චං සසසතං එකච්චං
අසසසතං අත්තානච ලොකච
පඤ්ඤාපෙනති චතුභි වස්ථුභි, තෙ චත
අඤ්ඤත්‍ර එසසා පටිසංවෙදිසසනතිති නෙතං
යානං විජජති.

135S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් ඒකත්‍යශාශ්වතික

ඒකත්‍යඅශාශ්වතීක වූවෝ සතර
කරුණෙකින් ආත්මයත් ලෝකයත්
කොටසක් ශාශ්වතත් කොටසක් අශාශ්වතත්
කොට පණවත් නම්, ඔහු කලී ස්පර්ශයෙන්
තොර වූ ඒ දෘෂ්ට්‍යාස්වාදය විඳින්නාහ යන
මේ කාරණය විද්‍යමාන නොවේ.

136P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණ්‍යොහමණා අනත්තානන්තිකා
අනත්තානන්තං ලොකසස පඤ්ඤාපෙනති
චතුභි වස්ථුභි, තෙ චත අඤ්ඤත්‍ර ඵසසා
පටිසංවෙදිසසන්තිති තෙතං ධාතං විජජති.

136S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් අත්තානන්තික වාද ඇත්තෝ
කරුණු සතරෙකින් ලෝකය පිළිබඳ සසීම

අසීම බව පණවත් ද, ඔහු කලී ස්පර්ශයෙන්
තොර වූ ඒ දෘෂ්ටිවේදනාව විඳින්නාහ යන
මේ කාරණය විද්‍යමාන නො වේ.

137P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණව්‍යාහමණා අමරාවිකෙබ්බිකා තඤ්ඤා
තඤ්ඤා පඤ්ඤා පුඨා සමානා වාචාවිකෙබ්බං
ආපජ්ජන්ති අමරාවිකෙබ්බං චතුරි වස්සති,
තෙ ච ත අඤ්ඤත්‍ර ඵසසා
පටිසංවෙදිසසන්තිති නෙතං යානං විජ්ජති.

137S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් අමරාවික්ෂේපක වූවෝ ඒ ඒ
විෂයයෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලදුවෝ ම සතර
කරුණෙකින් වාග්වික්ෂේපයට
අමරාවික්ෂේපයට පැමිණෙත් ද, ඔහු කලී

ස්පර්ශයෙන් තොර වූ දෘෂ්ටිවේදනාව
විඳින්නාහ යන මේ කාරණය නැත්තේ ය.

(76,77)

138P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණ්‍යාහමණා අධිචචසම්ප්පන්නිකා
අධිචචසම්ප්පන්නං අත්තානථ ලොකථ
පඤ්ඤාපෙනති ථිහි වස්සුහි, තෙ වත
අඤ්ඤත්‍ර එසසා පටිසංවෙදිසසනතිති නෙතං
යානං විජජති.

138S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණෙක්
අධිචචසම්ප්පන්නවාද ඇත්තෝ, කරුණු
දෙකෙකින් ආත්මයන් ලෝකයන් ඉබේ
උපතෑ යි පණවත් ද, ඔහු කලී ඒ

දෘෂ්ටිවේදනාව ස්පර්ශයෙන් තොර වූ
විඳින්නාහ යන කාරණය නැත්තේ ය.

139P. තත්ත්ව භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණ්ඛාහමණා පුබ්බන්තකපපිකා
පුබ්බන්තානුදිඨ්ථො පුබ්බන්තං ආරබ්භ
අනෙකවිහිතානි අධිවුතතිපදානි අභිවදනානි
අඨාරසහි වත්තං, තෙ වත අඤ්ඤත්ව ඵසසා
පටිසංවෙදිසසනාතිති නෙතං යානං විජජති.

139S. මහණෙනි, යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් පූර්වාන්තකල්පික වූවෝ,
පූර්වාන්තය අනුව පහළ කැරැගත් දෘෂ්ටි
ඇත්තෝ, කරුණු අටොළොසෙකින් පූර්ව
ස්කන්ධපරම්පරා කොටස ඇරැඹූ
අනේකවිධ දෘෂ්ටිප්‍රකාශක වචන කියාපාත්

ද, ඔහු ස්පර්ශයෙන් තොර වූ ඒ
දෘෂ්ටි රසාස්වාදය විඳින්නාහ යන මේ
කරුණ නො මැත්තේ ය.

140P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණව්‍රාහමණා උධමාසාතනිකා
සඤ්ඤීවාදා උධමාසාතනා සඤ්ඤිං
අතතානං පඤ්ඤාපෙනති සොළසහි වත්ථුහි,
තෙ වත අඤ්ඤත්‍ර ඵසසා
පටිසංවෙදිසසනතිති තෙනං ධානං විජජති.

140S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් උද්ධමාසාතනික සඤ්ඤීවාද
ඇත්තෝ, මරණින් මතු සංඥා ඇති
ආත්මයක් සොළොස් කරුණෙකින් පණවත්
ද, ඔහු කළී ස්පර්ශයෙන් තොර වූ ඒ

දෘෂ්ට්වාස්වාදය විඳින්නාහ යන මේ කරුණ
නො මැත්තෝ ය.

141P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණව්‍රාහමණා උඬමාසාතනිකා
අසඤ්ඤීවාදා උඬමාසාතනා අසඤ්ඤිං
අතතානං පඤ්ඤාපෙනති අඨහි වස්සුහි, තෙ
ච ත අඤ්ඤත්‍ර ඵසසා පටිසංවෙදිසසනතිති
නෙතං ඨානං විජජති.

141S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් උද්ධමාසාතනික අසඤ්ඤීවාද
ඇත්තෝ, මරණින් මතු සංඥා නැති
ආත්මයක් කරුණු අටෙකින් පණවත් ද, ඔහු
කළී එයට කරුණු වූ දෘෂ්ටිවේදනාව

ස්පර්ශයෙන් තොර වූ විදිත්තාහ යන මේ
කාරණය නැත්තේ ය.

142P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ

සමණ්‍යාහමණා උඨමාසාතනිකා

නෙවසඤ්ඤිනාසඤ්ඤිවාදා උඨමාසාතනා

නෙවසඤ්ඤිං නාසඤ්ඤිං අත්තානං

පඤ්ඤාපෙනති අඨහි වත්ථුහි, තෙ වත

අඤ්ඤත්‍ර ඵසසා පටිසංවෙදිසසනිති නෙතං

යානං විජජති.

142S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු

කෙනෙක් උද්ඨමාසාතනික

නේවසඤ්ඤිනාසඤ්ඤිවාද ඇත්තෝ,

මරණින් මත්තෙහි සංඥී නො ම වූත්

අසංඥී නො ම වූත් ආත්මයක් පණවත් ද,

එයට කාරණ වූ දෘෂ්ටිවේදනාව ස්පර්ශයෙන්
තොර වූ විඳින්නාහ යන මේ කාරණය
නැත්තේ ය.

143P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණව්‍රාහමණා උචෙජ්ඣවාදා සතො
සතතසස උචෙජ්ඣං විනාසං විභවං
පඤ්ඤාපෙනති සතතහි වත්ථුහි, තෙ වත
අඤ්ඤත්‍ර ඵසසා පටිසංවෙදිසසනතිති නොතං
යානං විජජති.

143S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් උච්ඡේදවාදී වූවෝ විද්‍යමාන
සත්ත්වයාගේ උච්ඡේදය, විනාශය,
භවවිගමය කරුණු සතෙකින පණවත් ද,
ඔහු කලී එයට කාරණ වූ දෘෂ්ටිවේදනාව

ස්පර්ශයෙන් තොර වූ විදින්නාහ යන මේ කරුණ නැත්තෝ ය.

144P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ

සමණ්‍යාහමණා දිඨ්ඨමමනිබ්බානවාදා සතො සතතසස පරමදිඨ්ඨමමනිබ්බානං

පඤ්ඤාපෙනති පඤ්ඤි වස්සභි, තෙ වත

අඤ්ඤත්‍ර ඵසසා පටිසංවෙදිසසනතිති නෙතං ධානං විජජති.

144S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු

කෙනෙක් දෘෂ්ටධර්මනිර්වාණවාද ඇත්තෝ,

විද්‍යමාන සත්ත්වයා පිළිබඳ

පරමදෘෂ්ටධර්මනිර්වාණය කරුණු පසෙකින්

පණවත් ද, ඔහු කළී එයට කරුණු වූ

දෘෂ්ට්‍යාස්වාදය ස්පර්ශයෙන් තොර වූ

විදිත්තාහ යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නො
වේ.

145P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණ්‍යාහමණා අපරන්තකපපිකා
අපරන්තානුදිඨිතො අපරන්තං ආරබ්භ
අනෙකවිහිතානි අධිවුතතිපදානි අභිවදන්ති
චතුර්වතකාරීසාය වස්සුහි, තෙ චත අඤ්ඤත්‍ර
ඵසසා පටිසංවෙදිසසන්තිති නෙතං යානං
විජජති.

145S. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් අපරාන්තකල්පික වූවෝ
අපරාන්තය අනුවැ පහළ කැරැගත් දෘෂ්ටි
ඇත්තෝ කරුණු සුසාලිසෙකින් අපරාන්තය
ඇරැබූ අනේකවිධ දෘෂ්ටිප්‍රකාශක වචන

කියාපාත් ද, ඔහු කලී එයට කාරණ වූ
දෘෂ්ටිවේදනාව ස්පර්ශයෙන් තොර වූ
විඳින්නාහ යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නො
වේ.

146P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
සමණ්‍යොහමණා පුබ්බනතකපපිකා ච
අපරනතකපපිකා ච
පුබ්බනතාපරනතකපපිකා ච
පුබ්බනතාපරනතානුදිඨිතො
පුබ්බනතාපරනතං ආරබ්භ අනෙකවිහිතානි
අධිවුතතිපදානි අභිවදනති චාසඨියා වත්ථුහි,
තෙ චත අඤ්ඤත්‍ර එසසා
පටිසංවෙදිසසනතිති නෙතං යානං විජජති.

146S. මහණෙනි, යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් පූර්වාන්තකල්පිකත් වූවෝ,
අපරාන්තකල්පිකත් වූවෝ,
පූර්වාන්තාපරාන්තකල්පිකත් වූවෝ,
පූර්වාන්තඅපරාන්තයන් ඇරැඹූ පහළ
කැරැගත් දෘෂ්ටි ඇත්තෝ, කරුණු
දෙසැටෙකින් පූර්වාන්ත අපරාන්ත දෙක
අරමුණු කොට අනේකවිධ දෘෂ්ටිප්‍රකාශක
වචන කියත් ද, ඔහු කලී එසේ දෘෂ්ටි
ගැන්මට කාරණ වූ දෘෂ්ට්‍යාස්වාදය
ස්පර්ශයෙන් තොර වූ විඳින්නාහ යන මේ
කරුණු විද්‍යාමාන නොවේ.

(78,79)

147P. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ

සමණව්‍රාහමණා සසසතවාදා සසසතං

අනතානථ ලොකථ පඤ්ඤාපෙනති චතුභි

චතුභි, යෙ'පි තෙ සමණව්‍රාහමණා

එකච්චසසසතිකා එකච්චඅසසසතිකා, යෙ'පි

තෙ සමණව්‍රාහමණා අනතානතතිකා, යෙ'පි

තෙ සමණව්‍රාහමණා අමරාවිකෙඛපිකා,

යෙ'පි තෙ සමණව්‍රාහමණා

අධිච්චසමුපපනතිකා, යෙ'පි තෙ

සමණව්‍රාහමණා පුබ්බනතකපපිකා, යෙ'පි

තෙ සමණව්‍රාහමණා උඨමාසාතතිකා

සඤ්ඤීවාදා, යෙ'පි තෙ සමණව්‍රාහමණා

උඨමාසාතතිකා අසඤ්ඤීවාදා, යෙ'පි තෙ

සමණව්‍රාහමණා උඨමාසාතතිකා

නෙවසඤ්ඤීනාසඤ්ඤීවාදා, යෙ'පි තෙ

සමණ්‍යොගමණා උචෙජ්ඣවාදා, යෙ'පි තෙ
සමණ්‍යොගමණා දිඨ්ඨමමනිර්වානවාදා, යෙ'පි
තෙ සමණ්‍යොගමණා අපරනාකපපිකා,
යෙ'පි තෙ සමණ්‍යොගමණා පුබ්බනාකපපිකා
ච අපරනාකපපිකා ච
පුබ්බනාකපරනාකපපිකා ච,
පුබ්බනාකපරනානුදිඨ්ඨො
පුබ්බනාකපරනාං ආරබ්භ අනෙකවිහිතානි
අධිවුත්තිපදානි අභිවදන්ති චාසඨියා වත්ථුහි,
සබ්බෙ තෙ ඡහි එසසායතනෙහි චුසස චුසස
පටිසංචෙදෙනති. තෙසං චෙදනාපචචයා
තණ්හා, තණ්හාපචචයා උපාදානං,
උපාදානපචචයා භවො, භවපචචයා ජාති,
ජාතිපචචයා ජරාමරණං
සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනසසුපායාසා

සමභවනති. යතො ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු
ජනනං ඵසසායනනානං සමුදයං ච
අඤ්ඤාමං ච අසසාදං ච ආදීනවං ච
නිසසරණං ච යථාභූතං පජානාති, අයං
ඉමෙහි සබ්බෙහෙව උත්තරීතරං පජානාති.

147S. මහණෙනි, එහි යම් මහණ
බමුණුකෙනෙක් ශාශ්වතදෘෂ්ටි ගත්තෝ
සතර කරුණෙකින් ආත්මයන් ලෝකයන්
ශාශ්වත කොට පණවත් ද, යම් මහණ
බමුණු කෙනෙක් ඒකත්‍යශාශ්වතිකත්
ඒකත්‍යඅශාශ්වතිකත් වූවෝ ද, යම්
මහණබමුණු කෙනෙක් අන්තානන්තික වාද
ඇත්තෝ ද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක්
අමරාවික්ෂේප වාද ඇත්තෝ ද, යම් මහණ
බමුණු කෙනෙක් අධිච්චසමුප්පන්නික වාද

ඇත්තෝ ද, යම් මහණබමුණු කෙනෙක්
පුර්වාන්තකල්පික ද, යම් මහණබමුණු
කෙනෙක් උද්ධමාසාතනික සඤ්ඤීවාද
ඇත්තෝ ද, යම් මහණබමුණු කෙනෙක්
උද්ධමාසාතනික අසඤ්ඤීවාද ඇත්තෝ ද,
යම් මහණබමුණු කෙනෙක් උද්ධමාසාතනික
නේවසඤ්ඤීනාසඤ්ඤීවාද ඇත්තෝ ද, යම්
මහණබමුණු කෙනෙක් උච්ඡේදවාද
ඇත්තෝ ද, යම් මහණබමුණු කෙනෙක්
දෘෂ්ටධර්මනිර්වාණයවාද ඇත්තෝ ද, යම්
මහණබමුණු කෙනෙක් අපරාන්තකල්පික ද,
යම් මහණබමුණු කෙනෙක්
පුර්වාන්තකල්පිකත් අපරාන්තකල්පිකත්
පුර්වාන්තඅපරාන්තකල්පිකත් වූවෝ
පුර්වාන්තාපරාන්තානුදෘෂ්ටික වැ දෙසැටක්

කරුණුවලින් අනේකවිධ දෘෂ්ටිප්‍රකාශක
වචන කියත් ද, ඒ සියල්ලෝ ස්පර්ශායතන
සයින් උපන් ස්පර්ශයෙන් රූපාදී අරමුණු
ස්පර්ශකොට දෘෂ්ට්‍යාස්වාදය විඳිත්.
ඔවුන්ගේ දෘෂ්ටිවේදනාප්‍රත්‍යයයෙන්
තෘෂ්ණාව වේ. තෘෂ්ණාප්‍රත්‍යයයෙන් උපාදාන
වේ. උපාදානප්‍රත්‍යයයෙන් භවය වේ.
භවප්‍රත්‍යයයෙන් ජාතිය වේ.
ජාතිප්‍රත්‍යයයෙන් ජරා මරණ ශෝකපරිදේව
දුඃඛ දෙගුම්නසා උපායාසයෝ යන මොහු
පහළ වෙත්. මහණෙනි, යම් කලෙක් වනාහි
මහණ තෙම ස්පර්ශායතන සදෙනාගේ
හේතුව ද නිරෝධය ද ආස්වාදය ද
ආදීනවය ද ප්‍රභාණිය ද තත වූ පරිදි දැන
ගනී ද, මේ තෙමේ මෙකී හැම

දෘෂ්ටිගතයනට වැඩියක් ම (ශිලසමාධිප්‍රඥා
ප්‍රඥාවිමුක්ති යන් මේ සියල්ල ම) දැන ගනී.

148P. යෙ හි කෙච් භික්ඛවෙ, සමණා වා
බ්‍රාහ්මණා වා පුබ්බන්තකපපිකා වා
අපරන්තකපපිකා වා
පුබ්බන්තාපරන්තකපපිකා වා
පුබ්බන්තාපරන්තානුදිඨිනො
පුබ්බන්තාපරන්තං ආරබ්භ අනෙකවිහිතානි
අධිවුත්තිපදානි අභිවදන්ති, සබ්බෙ තෙ
ඉමෙහෙව චාසඨියා වස්සුහි
අනෙතාජාලිකතා එඤ්ඤා සිතා'ව
උමමුජ්ජමානා උමමුජ්ජන්ති, [නිමුජ්ජමානා
නිමුජ්ජන්ති.] එඤ්ඤා පරියාපනතා
අනෙතාජාලිකතා'ව උමමුජ්ජමානා
උමමුජ්ජන්ති, [නිමුජ්ජමානා නිමුජ්ජන්ති.]{ }

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, දකෙබ්බා කෙවට්ටො වා
කෙවට්ටනොතවාසී වා සුඛුමච්ඡකෙන
ජාලෙන පරිත්තං උදකදහං ඔඝථරෙය්‍ය,
තස්ස ඵවමස්ස: “යෙ බො කෙච් ඉමස්මිං
උදකදහෙ ඔළාරිකා පාණා, සබ්බෙ තෙ
අනොතාජාලිකතා ඵඝ ජිකා’ව උමුච්ඡමානා
උමුච්ඡන්ති, [නිමුච්ඡමානා නිමුච්ඡන්ති].
ඵඝ පරියාපනතා අනොතාජාලිකතා’ව
උමුච්ඡමානා උමුච්ඡන්ති, [නිමුච්ඡමානා
නිමුච්ඡන්ති”ති.] { ඵවමෙව බො භික්ඛවෙ
යෙ හි කෙච් සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා
පුබ්බන්තකපපිකා වා අපරන්තකපපිකා වා
පුබ්බන්තාපරන්තකපපිකා වා
පුබ්බන්තාපරන්තානුදිඨිතො
පුබ්බන්තාපරන්තං ආරබ්භ අනෙකච්ඡිකාති

අධිවෘත්තිපදානි අභිවදනති, සබ්බෙ තෙ
ඉමෙහෙව චාසඨියා වස්සුහි
අනෙතාජාලිකතා එසු සිතා'ව
උමමුජ්ජමානා උමමුජ්ජනති, [නිමුජ්ජමානා
නිමුජ්ජනති.]{} එසු පරියාපනතා
අනෙතාජාලිකතා'ව උමමුජ්ජමානා
උමමුජ්ජනති, [නිමුජ්ජමානා නිමුජ්ජනති.] {}

148S. මහණෙනි, පූර්වාන්තකල්පික වූ හෝ
අපරාන්තකල්පික වූ හෝ
පූර්වාන්තාපරාන්තකල්පික වූ හෝ යම්
මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ
පූර්වාන්ත අපරාන්ත අරමුණු කොට පහළ
කැර ගත් දෘෂ්ටි ඇත්තෝ, අතීතානාගත
ස්කන්ධ පරම්පරා කොටස් අරමුණු කොට,
අනේකවිධ දෘෂ්ටිප්‍රකාශක වචන කියා

පාන්තෝ ද, ඒ සියල්ලෝ ම මේ දෙසට
කරුණින් ම (මගේ මේ) දේසනාදාල තුලට
හසු කරන ලදුවෝ, මේ දේසනාදාලෙහි
බැඳුණෝ ම, මෙහි තුළ ම ඉපිලෙන්නාහු
ඉපිලෙත්. ගැලෙන්නාහු ගැලෙත්. මෙයට
ඇතුළත් වූහු ම ඉපිලෙන්නාහු ඉපිලෙත්.
ගැලෙන්නාහු ගැලෙත්. මහණෙනි, යම් සේ
දක්ෂ වූ කෙවුළෙක් හෝ කෙවුළකුගේ
අතැවැසියෙක් හෝ සියුම් ඇස් ඇති දැලින්
මඳ දිය ඇති දියවළක් කිබිසිනි කොටැ
අතුරන්නේ ද, “මේ දියවළෙහි යම් කිසි
මහත් ප්‍රාණි කෙනෙක් වෙත් නම්, ඒ
සියල්ලෝ ම මේ දැලට හසු කර ගන්නා
ලද්දෝ ම මතු වන්නෝ මතුවෙත්.
ගැලෙන්නාහු ගැලෙත්. මෙහි ඇතුළත් වූවෝ

දැල තුලට හසු වූවෝ ම මතු වන්නෝ
මතුවෙත්. ගැලෙන්නෝ ගැලෙන් යැ” යි
ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, මහණෙනි,
එපරිද්දෙන් ම පූර්වාන්තකල්පික වූ හෝ
අපරාන්තකල්පික වූ හෝ
පූර්වාන්තාපරාන්තකල්පික වූ හෝ පූර්වාන්ත
අපරාන්ත දෙක අනුවැ පහළ කරගත් දෘෂ්ටි
ඇති යම් මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු
කෙනෙක් හෝ දෙසැටක් කරුණින්
පූර්වාන්ත අපරාන්ත දෙක අරමුණු කොට
අනේකවිධ දෘෂ්ටිප්‍රකාශක වචන කියාපාත්
ද, ඒ සියල්ලෝ මේ දෙසැට කරුණින් ම
(මගේ) දේසනාදැලට හසු වූවෝ ම, මේ
දේසනාදැලෙහි බැඳුණෝ, මෙහි ම මතු
වන්නෝ මතු වෙති. ගැලෙන්නෝ ගැලෙති.

මෙහි ම ඇතුළත් වූවෝ මේ දේසනා දැල
තුළට හසු වූවෝ ම, මතු වන්නෝ මතු
වෙති. ගැලෙන්නෝ ගැලෙති.

(80,81)

149P. උච්ඡින්නහවනෙතතිකො භික්ඛවෙ
තථාගතස්ස කායො තිඨති. යාවස්ස කායො
ඨස්සති, තාව නං දකඛිනති දෙවමනුසසා.
කායස්ස භෙදා උඨං ජීවිතපරියාදානා න නං
දකඛිනති දෙවමනුසසා.

149S. මහණෙනි, තථාගත බුදුහුගේ ශරීරය
මුලින් සිඳිනා ලද හව තෘෂ්ණා ඇත්තේ සිටී.
යම් තාක් කල් ඔහුගේ කය සිටින්නේ ද ඒ
තාක් දෙවිමිනිස්සු ඔහු දක්නාහ. කය

බිඳීමෙන් ජීවිතයාගේ පරික්ෂිත වීමෙන්
මත්කෙහි දෙවිමිනිස්සු ඒ බුදුහු නො
දක්නාහ.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, අමබපිඬියා
වණටච්ඡිනනාය යාති කානිච් අමබාති
වණටපට්ඨොති, සබ්බාති තාති තදනවයාති
භවනති, එවමෙව බො භික්ඛවෙ
උච්ඡිනනභවනෙතතිකො තථාගතසස
කායො තිඨති. යාවසස කායො ධස්සති,
තාව නං දකඛිනති දෙවමනුසසා. කායසස
භෙදා උඨං ජීවිතපරියාදානා න නං
දකඛිනති දෙවමනුසසා'ති.

මහණෙනි, යම් සේ අඹකැන නටුවෙන්
ගිලිහුණු කල්හි, නටුව හා බැඳුණු යම් අඹ

පළ කෙනෙක් වූහු නම්, ඔහු හැම එය අනුව
යන්නෝ වෙත් ද, එ පරිද්දෙන් ම තථාගත
බුදුහුගේ කය මුල් සුන් වූ භවතෘෂ්ණා
ඇත්තේ සිටී. යම් තාක් කල් ඒ බුදුහුගේ කය
සිටුවෙන් ද, ඒ තාක් දෙවිමිනිස්සු ඔහු
දක්නාහ. කය බිඳීමෙන් ජීවිතය පරික්ෂිණ
වීමෙන් මත්තෙහි දෙවිමිනිස්සු ඔහු
නොදක්නාහ.

150P. එවං වුතො ආයසමා ආනන්ද,
භගවතං එතදවොච: ‘අච්ඡරියං භතො,
අබ්භුතං භතො, කො නාමායං භතො
ධම්මපරියායො?’ති

150S. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ
කල්හි ආයුෂ්මත් ආනන්ද ස්ථවිර තෙමේ,

“වහන්ස, ආශ්වයී ය! වහන්ස, අද්භූතය!
වහන්ස, මේ ධර්මක්‍රමය කිනම් වේ ද?”යි
මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ
කෙළේය.

“තසමාතිහ ත්වං ආනන්ද, ඉමං ධම්මපරියායං
අර්ථජාලනාති’පි නං ධාරෙහි.
ධම්මජාලනාති’පි නං ධාරෙහි.
ව්‍යුහමජාලනාති’පි නං ධාරෙහි. දිඨ්ථිජාලනාති’පි
නං ධාරෙහි. අනුත්තරො
සංඛ්‍යාමවිජයො’ති’පි නං ධාරෙහි”ති.

එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාරන සේක්,
“ආනන්දය එසේ නම්, මෙහි ලා මේ
ධර්මපරියාය අර්ථජාල නමැයි ද සලකා
ගනුව. ධර්මජාල නමැ යි ද සලකා ගනුව.

බ්‍රහ්මඡාල නැමැයි ද සලකා ගනුව.

දෘෂ්ටිඡාල නැමැයි ද සලකා ගනුව.

නිරුක්තරසංග්‍රාමවිජය යැයි ද සලකා ගනුව”

යි වදාළ සේක.

ඉදමවොච භගවා. අත්තමනා තෙ භික්ඛු

භගවතො භාසිතං අභිනඤ්ඤාති.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක.

ආරාධිත සිත් ඇති ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන්

වහන්සේගේ වචනය සතුටින් පිළිගත්හ.

ඉමසමිං ච පන වෙය්‍යාකරණසමිං

භඤ්ඤමානෙ දසසහසසී ලොකධාතු

අකමපිත්ථාති.

මේ නිර්ගාථක සූත්‍රය වදාරනු ලබන කල්හි
දසදහසක් ලෝ දා කම්පිත වී ය.

බ්‍රහ්මජාලසූත්තං නිඨිතං පටිමං.